

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑ ΚΑΤΑ
ΤΟ ΕΤΟΣ 2014»**

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Επιβλέπων καθηγητής: ΚΑΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	5
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – Εισαγωγή.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Κατηγορίες μετανάστευσης - Διακρίσεις	
2.1. Νόμιμη μετανάστευση.....	12
2.2. Παράνομη μετανάστευση.....	14
2.3. Διάκριση από το καθεστώς του πρόσφυγα.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – Σκιαγράφηση του προβλήματος	
3.1. Αστυνομική στατιστική.....	20
3.2. Ποινική δικαιοσύνη και σωφρονιστικά καταστήματα.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Επιλογή θεώρησης.....	31
4.1. Η πολιτιστική ιδιαιτερότητα ως explanans: Το αποικιακό μοντέλο.....	36
4.2. Ceteris Paribus: Μια γενική θεωρία.....	45
4.3. Καμία θεωρία: Η υπόθεση της επιλεκτικής μετανάστευσης.....	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – Τρεις θέσεις για την αντεγκληματική πολιτική.....	55
5.1. Κοινωνική πολιτική, θεωρία και έρευνα.....	57
5.2. Αφομοίωση και «όριο αντοχής» της ελληνικής κοινωνίας.....	58

5.3. Διεθνοποίηση του εγκλήματος, διαφθορά και «εκδηλώσεις αυτονομίας».....	61
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – Εγκληματικότητα στην Ελλάδα

6.1. Γενική αξιολόγηση δεικτών εγκληματικότητας-περιβάλλοντος ασφαλείας.....	65
--	----

6.2. Στατιστικά Στοιχεία Εγκληματικότητας.....	66
--	----

6.2.1. Αστυνομικές επιχειρήσεις στην Κορινθία.....	82
--	----

6.3. Ο ρόλος των Ρομά στην αύξηση της εγκληματικότητας.....	99
---	----

6.4. Κέντρο Κράτησης παράνομων μεταναστών Κορίνθου.....	102
---	-----

6.5. Ο ρόλος των ΜΜΕ – παρουσίαση της εγκληματικότητας.....	106
---	-----

6.6. Φόβος του εγκλήματος.....	112
--------------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 – Ανάλυση ερωτηματολογίου

7.1. Ερωτηματολόγιο.....	117
--------------------------	-----

7.2. Αποτελέσματα ερωτηματολογίου.....	123
--	-----

7.2.1. φύλο-ασφαλής στη γειτονιά.....	124
---------------------------------------	-----

7.2.2. φύλο-ασφαλής στο σπίτι.....	125
------------------------------------	-----

7.2.3. φύλο-ασφαλής τη νύχτα.....	127
-----------------------------------	-----

7.2.4. φύλο-επικίνδυνοι δρόμοι.....	128
-------------------------------------	-----

7.2.5. φύλο-άποψη για την αστυνομία.....	130
--	-----

7.2.6. φύλο-αποτελεσματικότητα αστυνομίας.....	131
--	-----

7.2.7. φύλο-δικαστικές αποφάσεις.....	132
---------------------------------------	-----

7.2.8. φύλο-υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας.....	134
7.2.9. ηλικία-αλλαγή τόπου κατοικίας.....	135
7.2.10. εισόδημα-εγκληματικότητα μεταναστών.....	137
7.2.11. ηλικία-φόβος για Ρομά.....	140
7.2.12. ηλικία-προστασία αστυνομίας.....	141
7.2.13. ηλικία-αντικειμενικότητα ΜΜΕ.....	143
7.2.14. εισόδημα-επηρεασμός ΜΜΕ.....	144
7.3. Ανάλυση περιγραφικών απαντήσεων.....	147
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	151
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	156
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	159

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Καταρχάς θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένειά μου, τον σύζυγό μου και την κόρη μας, οι οποίοι με έχουν στηρίξει ηθικά και ψυχολογικά καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ επίσης στον επιβλέπων καθηγητή μου κ. Αθανάσιο Κατσή για τις παρατηρήσεις και τις κατάλληλες υποδείξεις που μου έδωσε, καθώς επίσης και για τις έγκαιρες βοήθειες που μου προσέφερε στον μέγιστο δυνατό βαθμό, κάθε φορά που είχα απορίες ή αντιμετώπιζα ορισμένες δυσκολίες στην διπλωματική εργασία.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την Αρχιφύλακα στο Τμήμα Ασφαλείας Κορίνθου Κωνσταντίνα Κιούση για την προθυμοποίησή της να με εξυπηρετήσει με κάθε τρόπο στην δύσκολη διαδικασία της συλλογής των επιθυμητών στατιστικών στοιχείων.

Τέλος ένα ευχαριστώ σε όσους συνέβαλαν, ακόμη και στον μικρότερο βαθμό, στην επιτυχημένη ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο επιστημονικός λόγος για την εγκληματικότητα είναι συνήθως περιορισμένος σε νομικά και εγκληματολογικά περιοδικά. Όμως, η εγκληματικότητα είναι ένα βαθύτατα πολιτικο-οικονομικό και πολιτισμικό ζήτημα. Το ποινικό σύστημα ορισμού και διαχείρισής της δεν είναι «κάτι εκεί πάνω», ένα «εποικοδόμημα» με ρόλους ιδεολογικής συνδρομής στο κοινωνιακό καθεστώς. Διαπερνά τις κοινωνικές σχέσεις, αυτονοητοποιεί την κανονικότητα, ορίζει και επιβάλλει το τι πρέπει να είναι ατομική ή συλλογική κοινωνικότητα, και επιβάλλει ποινές και τιμωρίες σε όσους έμπρακτα αποκλίνουν. Είναι ενεργό από την αγορά εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις ως τη λειτουργία του Κοινοβουλίου και την επιβολή των νόμων, ως τη ζωή στο σπίτι. Το ποινικό σύστημα είναι ένας τεράστιος μηχανισμός πειθάρχησης και καταστολής, με την προσοχή του κυρίως στραμμένη προς τις εργαζόμενες τάξεις, τους ανέργους και ανενεργούς, τους νέους, τους παραχοποιούς, το λούμπεν προλεταριάτο. (Taylor, 1999: 15-16, 66-75, 187-190).

Στόχος της εργασίας ήταν η διερεύνηση του φαινομένου της μετανάστευσης σε σχέση με την εγκληματικότητα, η εγκληματικότητα στην Ελλάδα και ειδικότερα στην περιοχή της Κορινθίας κατά το έτος 2014. Για τον σκοπό αυτό ερευνήσαμε τα στοιχεία της ελληνικής αστυνομίας όπως αυτά αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της, επισκεφθήκαμε το αστυνομικό τμήμα Κορίνθου προκειμένου να μας χορηγηθούν στοιχεία που αφορούσαν την εγκληματικότητα στην πόλη της Κορίνθου, συντάξαμε ερωτηματολόγιο το οποίο μοιράστηκε σε τριάντα (30)

κατοίκους της Κορίνθου αλλά και των γύρω περιοχών και τέλος αναλύσαμε τα αποτελέσματά του με το πρόγραμμα SPSS Statistical Package for Social Sciences (Στατιστικό πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες).

Το SPSS είναι ένα πρόγραμμα καταγραφής, διαχείρισης και επεξεργασίας δεδομένων (δηλαδή ένα σύνολο από εργαλεία στατιστικής ανάλυσης που καλύπτει πλήρως τον ορισμό της στατιστικής).

Το είδος της έρευνα που χρησιμοποιήθηκε ήταν η ποσοτική, για τον λόγο ότι η συγκεκριμένη έρευνα μπορεί να θεωρηθεί ως μια ερευνητική στρατηγική η οποία δίνει έμφαση στον ποσοτικό προσδιορισμό της συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων. Αποτέλεσμα αυτού είναι μια παραγωγική προσέγγιση στην οποία τονίζεται ο έλεγχος των θεωριών και υπάρχουν ενσωματωμένες οι πρακτικές και οι κανόνες του φυσικού επιστημονικού μοντέλου και κυρίως του θετικισμού. Τέλος, εκφράζεται η άποψη της κοινωνικής πραγματικότητας σαν μία εξωτερική, αντικειμενική πραγματικότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

Ο συσχετισμός των αλλοδαπών με την εγκληματικότητα στην Ελλάδα μπορεί να σημαίνει πολλά πράγματα. Μπορεί να σημαίνει αύξηση της ξеноφοβίας¹ με αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της δίωξης και της τιμώρησης του εγκλήματος ή πραγματική αύξηση της εγκληματικότητας για την οποία ευθύνονται αλλοδαποί δράστες, ή και τα δύο. Μπορεί ακόμη να σημαίνει την ενγένει διεθνοποίηση του εγκλήματος, ή και την εισαγωγή από το εξωτερικό νέας εγκληματικής τεχνογνωσίας². Ούτως ή άλλως, τα θέματα που απασχολούν αυτή τη στιγμή τους επίσημους φορείς, τα ΜΜΕ και τους πολίτες

1. Σε έρευνα των Ζαραφωνίτου/Μαντόγλου (2000), όπου διερευνώνται οι κοινωνικές αναπαράστασεις ως ενδείκτες του φόβου του εγκλήματος, ο κεντρικός πυρήνας της αναπαράστασης τόσο του εγκλήματος όσο και του εγκληματία στον (προ)συνειδησιακό χώρο των κοινωνικών υποκειμένων συντίθεται και από τις λέξεις αλλοδαπός, ξένος, Αλβανός. Επίσης, σε παλαιότερη συγκριτική έρευνα που βασίζεται στα αποτελέσματα του Ευρωβαρόμετρου για την ξеноφοβία και τον ρατσισμό στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα το 1992 είχε το υψηλότερο ποσοστό αρνητικών στάσεων έναντι των «άλλης εθνικότητας ξένων» (Δώδος/Καφετζής και συν., 1996. Για μια θεωρητική επεξεργασία του προβλήματος της ξеноφοβίας στα Βαλκάνια βλ. Καφετζή, 1998). Στην έρευνα του Καρύδη, 1996^α, το 97% των ερωτωμένων απαντά θετικά στην ερώτηση αν η παρουσία των αλλοδαπών έχει αυξήσει την εγκληματικότητα και σε ποσοστό 90% ο δράστης θεωρείται Αλβανός. Το 45% των ερωτωμένων πάντως αναγνωρίζει ότι η στάση των ΜΜΕ είναι εχθρική προς τους αλλοδαπούς. Σε άλλη έρευνα η επίδραση των ΜΜΕ στις (αρνητικές) προσωπικές απόψεις των ερωτωμένων για τους Αλβανούς εμφανίζεται περιορισμένη, ενώ σημαντική εμφανίζεται η επίδραση του άμεσου τους οικογενειακού περιβάλλοντος. Η αρνητική στάση των ΜΜΕ απέναντι στους αλλοδαπούς προκύπτει και από έρευνα ανάλυσης περιεχομένου έντυπου τύπου για την περίοδο 1990-1993, όπου διαπιστώνεται επαναληπτική χρήση των χαρακτηρισμών «δολοφόνου» και «φονιάδες» για τους Αλβανούς (αντικανονικούς) μετανάστες. Οι συνειρμοί εθνικότητας και ιδιότητας κάποιου/κάποιων ως εγκληματία/ιών δεν είναι μόνο χαρακτηριστικοί του ελληνικού τύπου. Από έρευνα γερμανικών εφημερίδων προκύπτει ότι τα 2/3 των άρθρων που αφορούσαν αλλοδαπούς είχαν ως κύριο θέμα τα «εγκλήματα που διαπράχθηκαν από ξένες μειονότητες».

2. Βλ. Σπινέλλη, 1997, κατά την οποία η ελληνική εγκληματικότητα αρχίζει να είναι πλέον πολυεθνική, είτε υπό την έννοια ότι εισάγονται από το εξωτερικό νέοι τρόποι τέλεσης εγκλημάτων, είτε υπό την έννοια ότι οι εγκληματίες που δρουν στον ελληνικό χώρο έχουν διασυνδέσεις με άτομα εκτός Ελλάδας, είτε και διότι οι ίδιοι οι δράστες εισέρχονται τη χώρα μας και παραμένουν σ' αυτή για μικρά ή μεγάλα χρονικά διαστήματα.

γύρω από το έγκλημα (διακίνηση ναρκωτικών, όπλων, παιδική πορνεία, οργανωμένο έγκλημα, λαθρομετανάστευση, δουλεμπόριο κ.λπ.) έχουν ή αποκτούν συχνά διεθνείς διαστάσεις. Είναι λογικό να υποθέσει κανείς ότι η θεματολογία αυτή επιτείνει το αρνητικό κλίμα για τους αλλοδαπούς και διαιωνίζει προβλήματα, ενώ παράλληλα δεν φαίνεται να διαγράφεται μια συγκεκριμένη κοινωνική πολιτική γι' αυτά. Φαίνεται ότι, ενώ αναγνωρίζεται η ύπαρξη πολυδιάστατων πραγματικών ή κατασκευασμένων προβλημάτων, τα οποία δεν οριοθετούνται σαφώς και στα οποία εμπλέκονται και αλλοδαποί ως δράστες ή θύματα, κυρίως (λαθρο)μετανάστες, κανείς δεν θέλει να αναλάβει το κόστος κάποιων επιλογών και να διατυπώσει συγκεκριμένες θέσεις αντεγκληματικής πολιτικής. Με εξαίρεση τις προτάσεις αντεγκληματικής πολιτικής από τον Καρύδη σχετικά με το πρόβλημα των μεταναστών στην Ελλάδα. Είναι ζήτημα ανοιχτό προς συζήτηση πάντως, το κατά πόσο κάποιες από τις προτάσεις του συγγραφέα έχουν ληφθεί υπόψη από επίσημους κρατικούς φορείς.

Η παρούσα εργασία περιλαμβάνει καταρχήν ορισμένους προβληματισμούς γύρω από τον, δικαιολογημένο ή μη, συσχετισμό των αλλοδαπών με την εγκληματικότητα. Οι προβληματισμοί αυτοί έχουν ως αφετηρία τους την παραδοχή της ύπαρξης ενός νέου για την Ελλάδα προβλήματος που ορίζεται πολύ γενικά ως μετασχηματισμός της ελληνικής κοινωνίας από (πολιτιστικά) ομοιογενή κοινωνία σε ετερογενή, με διπλές συνέπειες: εγκληματογένεση και, σε πρώτο στάδιο, ισχυροποίηση επίσημων μορφών κοινωνικού ελέγχου του εγκλήματος³. Το πρόβλημα αυτό, πέραν μιας οριοθέτησης και περιγραφής, αναζητεί και μια ή πολλές εξηγήσεις, ή

τουλάχιστον κάποια αιτιακή κατανόηση. Κατά την περιγραφή του προβλήματος, τη θεωρητική του επεξεργασία και τις εγκληματοπολιτικές επιλογές πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες της ελληνικής περίπτωσης. Στο πλαίσιο αυτό, δεν πρέπει να λησμονείται το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν είναι η μόνη χώρα που αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζει προβλήματα «ετερογένειας», ούτε είναι μια χώρα που ιστορικά έχει αναδείξει παραδείγματα σκληρού ρατσισμού. Έτσι, στην παρούσα εργασία πρέπει να συνεκτιμηθούν δεδομένα και παραδόσεις άλλων κοινωνιών, ώστε να υπάρχει μέτρο αξιολόγησης των προβλημάτων όσον αφορά την ελληνική κοινωνία.

Η αντεγκληματική πολιτική στη χώρα μας δεν μπορεί βέβαια να είναι πια αποκλειστικά ελληνική υπόθεση, ενόψει τόσο της ευρωπαϊκής εναρμόνισης, όσο και της παγκοσμιοποίησης. Δεν θα ήταν όμως και υπερβολικό να ισχυριστεί κανείς ότι η πολιτική αυτή υπήρξε ανέκαθεν ξενόφερτη⁴. Οι κρατικοί και οι άλλοι επίσημοι φορείς διαχειρίζονται τα προβλήματα εισάγοντας λύσεις από άλλες δυτικού τύπου κοινωνίες, συχνά παραβλέποντας ότι πολλές λύσεις υπαγορεύονται από την ίδια την υφή και

3. Πρβλ. McGarrell /Castellano, κατά τους οποίους η ετερογένεια (φυλετική, εθνική, θρησκευτική και ως συνέπεια της αστικοποίησης), όπως και η οικονομική/πολιτική ανισότητα αποτελούν τους «συντελεστές διαφοροποίησης» μιας κοινωνίας. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφοροποίηση μέσα σε μια κοινωνία, τόσο περισσότερες και ισχυρότερες είναι οι συγκρούσεις μεταξύ ατόμων και κοινωνικών ομάδων. Η κλιμάκωση των συγκρούσεων οδηγεί σε όλο και περισσότερη εγκληματοποίηση ως μέσο διαχείρισης των συγκρούσεων. Η τάση εγκληματοποίησης ενισχύεται και μέσω των πεποιθήσεων των μελών της κοινωνίας που οι ίδιες οι συγκρούσεις παράγουν – λχ. μέσω της πεποίθησης ότι οι σκληρές ποινές αποτρέπουν το έγκλημα.

4. Έτσι επισημαίνει και η Σπινέλλη, σ.51.

την ιστορική παράδοση των θεσμών. Το γενικό πρόβλημα όμως της ετερογένειας και της εγκληματικότητας φέρνει, φέρνει, πιστεύουμε, τους πολίτες, τους επίσημους φορείς και τους πανεπιστημιακούς δασκάλους προ των ευθυνών τους: Καλούνται μεταξύ άλλων, να αναγνωρίσουν το ανέφικτο της αξιολογικής ουδετερότητας και ν' αρθρώσουν σε κάποιο βαθμό ένα λόγο κανονιστικό. Με άλλα λόγια, να προβούν σε ξεκάθαρες επιλογές, να προτείνουν λύσεις σε προβλήματα ή τουλάχιστον να διαγράψουν κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, αναγνωρίζοντας παράλληλα το κόστος της κάθε επιλογής. Η παρούσα εργασία αποτελεί μια προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Κατηγορίες μετανάστευσης - Διακρίσεις

2.1. Νόμιμη μετανάστευση

Νόμιμοι μετανάστες είναι τα πρόσωπα τα οποία έχουν εισέλθει και παραμένουν νόμιμα στη χώρα, η παρουσία τους έχει καταγραφεί από τις αρμόδιες αρχές και είναι εφοδιασμένα με την απαιτούμενη άδεια παραμονής και εργασίας. Οι μετανάστες ξένης εθνικότητας διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- Όσοι προέρχονται από κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι έχουν δικαίωμα ελεύθερης εγκατάστασης.
- Οι υπήκοοι τρίτων χωρών, για την είσοδο και παραμονή των οποίων στη χώρα απαιτείται διαδικασία προέγκρισης.

Προϋπόθεση για τη νόμιμη είσοδο υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελλάδα είναι σύμφωνα με το αρ. 6 §1 ν. 3386/2005 «είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια»⁵ η κατοχή διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις. Επίσης θεώρηση εισόδου (visa) στα ταξιδιωτικά έγγραφα που γίνεται από την ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του αλλοδαπού. Οι θεωρήσεις αυτές μπορεί να είναι βραχείας διαμονής (θεώρηση Σένγκεν) ή μακράς διαμονής (εθνική θεώρηση) και προβλέπονται στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται από τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις, το

5. Βλ. για το εθνικό θεσμικό πλαίσιο για την είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια Παπαθεοδώρου Θ. (2005), Το νέο θεσμικό πλαίσιο για τους μετανάστες: μεταξύ νομιμότητας, αυστηρότητας και ελέγχου, ΠοινΔικ 10/2005, 1185 επ.

κοινοτικό δίκαιο και τις εθνικές ρυθμίσεις.

Αλλοδαπός που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για οποιονδήποτε λόγο που προβλέπεται στις διατάξεις του νόμου οφείλει μετά την είσοδό του στη χώρα και πριν από τη λήξη ισχύος της θεώρησής του να ζητήσει άδεια διαμονής για τον ίδιο λόγο. Προβλέπονται διάφοροι τύποι αδειών διαμονής που – μετά την ενοποίηση της άδειας διαμονής και της άδειας εργασίας – παρέχουν στον κάτοχο το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, όπως η άδεια διαμονής για εργασία, η άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση, η άδεια διαμονής σε θύματα εμπορίας ανθρώπων, δελτίο διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών που είναι μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους- μέλους της Ε.Ε. και η απόκτηση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο του ν. 3386/2005 «είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια», σύμφωνα με τα αρ. 1, 2 και 95 αυτού καλύπτει τους αλλοδαπούς υπηκόους τρίτης χώρας και τους ανιθαγενείς. Ως υπήκοος τρίτης χώρας θεωρείται το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια⁶ ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους- μέλους της Ε.Ε., ενώ ως ανιθαγενής θεωρείται το φυσικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Ν. Υόρκης του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών. Δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του εν λόγω νόμου, μεταξύ άλλων, οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και τα πρόσωπα που έχουν υποβάλλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του

6. Για την ερμηνεία της έννοιας του αλλοδαπού (βλ. και αρ. 1 ν. 3386/2005) καθοριστική είναι η έννοια της ιθαγένειας, η αναγνώριση δηλαδή του μόνιμου δεσμού δημοσίου δικαίου ορισμένων ανθρώπων με το Κράτος στο οποίο ανήκει κυριαρχικά η διακριτική ευχέρεια απόδοσής της. Ως νομικός δεσμός η ιθαγένεια διαφοροποιείται από την εθνικότητα, η οποία αποτελεί το κριτήριο διάκρισης μεταξύ ομογενούς (προσώπου ελληνικής καταγωγής και ελληνικής εθνικής συνείδησης) και αλλογενούς. Βλ. Αποστολίδου Α. (2008), Ποινική ευθύνη του αλλοδαπού για την παράνομη είσοδό του στην ελληνική επικράτεια, στο: Αλλοδαποί στην Ελλάδα, ό.π., σελ. 227.

πρόσφυγα, κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959.

2.2. Παράνομη μετανάστευση

Πρόκειται για τους αλλοδαπούς οι οποίοι, είτε εισήλθαν στη χώρα εξαρχής, χωρίς νόμιμα ταξιδιωτικά έγγραφα, οπότε χαρακτηρίζονται «λαθρομετανάστες» είτε εισήλθαν νόμιμα μεν, υπό κάποια ιδιότητα (τουρισμός, σπουδές, νόμιμη εργασία κ.λπ.) αλλά στη συνέχεια παραμένουν παράνομα στη χώρα, ως αντικανονικοί μετανάστες. Στην σύγχρονη εποχή μετανάστευση και λαθρομετανάστευση αποτελούν ένα ενιαίο φαινόμενο. Ειδικότερα η λαθρομετανάστευση θα μπορούσε να θεωρηθεί το «νόθο» παιδί της μετανάστευσης αφού στην ουσία εμφανίζεται όπου οι χώρες “υποδοχής” μεταναστών εξαντλούν κατά ένα τρόπο τις δυνατότητες τους να δεχθούν νομίμους μετανάστες.

Ιστορικά η «λαθρομετανάστευση», σαν κοινωνικό φαινόμενο, συμπίπτει με την εμφάνιση της νομικής υπόστασης του «κράτους» και των συναφών εννοιών της κυριαρχίας των συνόρων των πολιτών, που περιόρισαν και έθεσαν υπό τον έλεγχο της κρατικής εξουσίας, την ελεύθερη είσοδο και παραμονή εντός των ορίων της κρατικής κυριαρχίας, ξένων προς το κράτος ατόμων ή των ομάδων.

Κοινωνιολογικά η λαθρομετανάστευση αποτελεί μια μη νόμιμη μορφή της λεγόμενης “εξωτερικής” μετανάστευσης δηλαδή της μετακίνησης ατόμων ή ομάδων από τη χώρα

προέλευσης τους προς μια άλλη χώρα-κράτος με εθνολογική οντότητα, κοινωνική δομή και ίδιο πολιτισμό.

Το κύριο αίτιο που προκύπτει το φαινόμενο της μετανάστευσης και κατ' επέκταση της λαθρομετανάστευσης υπήρξε, ανέκαθεν, η αναζήτηση καλύτερων “όρων ζωής” που δημιουργεί μια ισχυρότατη “δυναμική” μετακίνησης ατόμων ή ομάδων από χώρες χαμηλού βιοτικού επιπέδου σε χώρες οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά προηγμένες.

2.3. Διάκριση από το καθεστώς του πρόσφυγα

Πρόκειται για τους αλλοδαπούς οι οποίοι προστατεύονται σύμφωνα με το Άρθρο 1 § 2α της Σύμβασης της Γενεύης, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 12 του Πρωτοκόλλου της Ν. Υόρκης, εφόσον βρίσκονται εκτός της χώρας υπηκοότητάς τους, λόγω δικαιολογημένου φόβου δίωξης, εξαιτίας της φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεών τους και οι οποίοι, για τον λόγο αυτό, αδυνατούν ή δεν επιθυμούν να επιστρέψουν στη χώρα προέλευσης. Το ίδιο ισχύει για όσους βρίσκονται για τέτοιους λόγους εκτός της χώρας μόνιμης διαμονής τους. Την προσφυγική ιδιότητα, επίσης, δικαιούται να ζητήσει ο πολίτης (ή ανιθαγενής) τρίτης χώρας, ο οποίος υπάγεται στο καθεστώς αυτό λόγω μεταγενέστερων της αναχώρησής του από την χώρα προέλευσης γεγονότων, που έλαβαν εκεί χώρα.

«Πρόσφυγας εντολής» ονομάζεται εκείνος που εμπίπτει στην εντολή του Ύπατου Αρμοστή για τους Πρόσφυγες του Ο.Η.Ε. και προστατεύεται από αυτόν, σύμφωνα με τα κριτήρια του σχετικού Εγχειριδίου της Ύπατης

Αρμοστείας. Νέα κατηγορία μη καταστατικών προσφύγων αποτελούν οι λεγόμενοι *de facto* πρόσφυγες, δηλαδή υπήκοοι τρίτων χωρών, των οποίων το αίτημα για παροχή ασύλου έχει απορριφθεί για τυπικούς λόγους, είτε δεν έχουν καν υποβάλλει τέτοιο αίτημα, λόγω φόβου αντιποίνων κατά συγγενών τους στη χώρα προέλευσης είτε γιατί δεν απέδειξαν πλήρως ότι διώκονται ατομικά, παρά το γεγονός ότι αποδεδειγμένα ανήκουν σε διωκόμενη ομάδα είτε επειδή αναγκάστηκαν να μετακινηθούν από τη χώρα τους λόγω πολέμου, εμφύλιας σύρραξης, πολιτικής ή κοινωνικής αναταραχής ή συνεπεία σοβαρών φυσικών καταστροφών. Συχνά, τέτοιες περιπτώσεις αντιμετωπίζονται ευνοϊκά με την χορήγηση προσωρινών αδειών παραμονής, για λόγους ανθρωπιστικούς, παρά το γεγονός ότι δεν αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες και δεν τους παρέχεται επίσημα άσυλο.

Κατά την εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης, κάθε κράτος διαμορφώνει τα δικά του ερμηνευτικά κριτήρια για τις προϋποθέσεις αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας, τα οποία συχνά δεν είναι άμοιρα της εξωτερικής πολιτικής ή των εσωτερικών προβλημάτων κάθε χώρας.

Η διαφορά λοιπόν των μεταναστών από τους πρόσφυγες έγκειται στο ότι οι πρώτοι έχουν εγκαταλείψει οικειοθελώς τη χώρα τους, βάσει παραγόντων που τους ωθούν σε αυτό, ενώ στην περίπτωση των προσφύγων υφίστανται παράγοντες που τους σύρουν ή τους εξαναγκάζουν σε μία τέτοια κατεύθυνση⁷. Βέβαια, τα όρια μεταξύ των δύο περιπτώσεων είναι πολλές φορές

7. Βλ. Συκιώτου, 79.

δυσδιάκριτα, καθώς στο πρόσωπο ενός πρόσφυγα μπορεί να συρρέουν και οικονομικοί λόγοι, ενώ στην περίπτωση των μεταναστών και δη των οικονομικών που βιώνουν την εξαθλίωση στη χώρα προέλευσης είναι αμφίβολο αν υπάρχει η δυνατότητα λήψεως ελεύθερων αποφάσεων. Ωστόσο, οι πρόσφυγες, σε αντίθεση με τους μετανάστες, δεν έχουν τη δυνατότητα επιστροφής στη χώρα τους χωρίς να υφίστανται τον φόβο της δίωξης από τις αρχές.

Πέραν των προαναφερθεισών κατηγοριών αλλοδαπών, δηλαδή των μεταναστών, νομίμων και μη, και των προσφύγων που έχουν αναγνωρισθεί από το κράτος, δέον είναι να αναφερθούν και i) οι αιτούντες άσυλο, δηλαδή τα άτομα που έχουν ζητήσει να αναγνωρισθούν ως πρόσφυγες, αλλά βρίσκονται ακόμη στη διαδικασία εξέτασης της αιτήσεώς τους, ii) οι απορριφθέντες αιτούντες άσυλο και iii) τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα οποία ως προς την προστασία που πρέπει να τους παρέχεται από τη χώρα υποδοχής θα πρέπει να εξομοιώνονται με τους πρόσφυγες εν ευρεία έννοια, καθώς τις περισσότερες φορές δεν επέλεξαν εκούσια τη μετανάστευσή τους ή, ακόμα κι αν το έκαναν, δεν έχουν δυνατότητα να επιστρέψουν στη χώρα τους λόγω αδυναμίας απεμπλοκής από τα δίκτυα εκμετάλλευσής τους⁸.

8. Έτσι η Συκιώτου, ό.π., σελ. 80.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Σκιαγράφηση του προβλήματος

Το πρόβλημα της ετερογένειας και της εγκληματικότητας, όπως ορίστηκε, θα μπορούσε ν' αποτελέσει αντικείμενο μόνο σκιαγράφησης και όχι διεξοδικής περιγραφής⁹. Ακόμη και σε μια απλή στατιστική απεικόνιση της εγκληματικότητας αλλοδαπών/ημεδαπών θα έπρεπε να συνεκτιμηθούν παράμετροι όπως α) οι διαχρονικές αυξομειώσεις του (ποινικά υπεύθυνου) πληθυσμού της Ελλάδας, β) η εκπροσώπηση της κάθε εθνικότητας στον πληθυσμό και γ) η σύνθεση των αλλοδαπών (και του πληθυσμού) κατά φύλο και ηλικία, εφόσον οι περισσότεροι μετανάστες είναι άνδρες που εμπίπτουν σε ηλικιακές ομάδες της υψίστης εγκληματικότητας. Υπολογισμοί επί τη βάσει τέτοιων παραμέτρων δεν ήταν εφικτοί. Και στην περίπτωση όμως που θα ήταν γνωστή η παράμετρος «εκπροσώπηση της κάθε εθνικότητας στον πληθυσμό» σε δεδομένο χρόνο, θα ήταν ανέφικτη η παρακολούθηση των διαχρονικών

9. Η πολιτιστική ετερογένεια αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα ούτε να περιγραφεί είναι δυνατόν (λόγω της μεγάλης λαθρομετανάστευσης), ούτε και να συγκριθεί διεξοδικά με εκείνη άλλων κοινωνιών. Επισημαίνεται ο πολύπλευρος χαρακτήρας φαινομένων που συγκαλύπτονται υπό γενικούς όρους όπως «μειονότητες» και «μετανάστες», ενώ οι περισσότεροι ερευνητές προειδοποιούν για κινδύνους υπερβολικών γενικεύσεων και ανάδειξης στερεοτυπικών εικόνων, όπως του «εγκληματία μετανάστη» (Marshall (β), σ. 233). Το ζήτημα των ορισμών εργασίας περιπλέκεται ακόμη περισσότερο ενόψει ήδη εγκατεστημένων εθνοτικών ομάδων (λχ. τσιγγάνοι) και εκείνων που διαμορφώθηκαν μετά την πτώση των καθεστώτων των ανατολικών ευρωπαϊκών χωρών, ή από πρόσφατες διεθνείς κρίσεις. Η οριοθέτηση των εννοιών του (οικονομικού) μετανάστη και του πρόσφυγα (για τον νομικό ορισμό του πρόσφυγα εντολής, βλ. αντί άλλων Συκιώτου-Ανδρουλάκη, 1998) είναι εν τοις πράγμασι επίσης προβληματική, μεταξύ άλλων και λόγω μαζικών προσφυγοποιήσεων πληθυσμών. Από ορισμένα ερευνητικά δεδομένα άλλωστε προκύπτει ότι τα κίνητρα της μετανάστευσης σε πολλές περιπτώσεις είναι πολιτικά.

μεταβολών της παραμέτρου αυτής. Πέραν αυτού, οι μέχρι στιγμής ποσοτικές/στατιστικές παρουσιάσεις και αναλύσεις του φαινομένου εκκινούν από διαφορετικά σημεία αναφοράς και δεν μπορούν να καταστούν συμβατές μεταξύ τους ώστε ν' αποτελέσουν ευσταθή βάση για περαιτέρω διερευνήσεις.

Τα στοιχεία της εγκληματολογικής στατιστικής απέχουν επομένως κατεξοχήν στην περίπτωση των αλλοδαπών από το να δώσουν διεξοδικές και αναλυτικές στατιστικές περιγραφές¹⁰. Μπορεί όμως τουλάχιστον να διακρίνει κανείς για ευριστικούς σκοπούς δύο εκδοχές ερμηνείας των στοιχείων αυτών. Κατά την πρώτη εκδοχή η στατιστική παρέχει ενδείκτες της πραγματικής εγκληματικότητας. Η εκδοχή αυτή συνάπτεται με το ερώτημα αν πράγματι έχει αυξηθεί η εγκληματικότητα εξαιτίας της μεγάλης εκπροσώπησης αλλοδαπών δραστών. Κατά τη δεύτερη εκδοχή η στατιστική παρέχει ενδείκτες των δραστηριοτήτων των οργάνων της ποινικής δικαιοσύνης. Έτσι η μεγάλη συμμετοχή αλλοδαπών στα ποσοστά των παραβατών και των κρατουμένων εξηγείται από το γεγονός ότι οι αλλοδαποί είναι περισσότερο ευάλωτοι στους μηχανισμούς του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης και τυγχάνουν αυστηρότερης μεταχείρισης από ό, τι οι ημεδαποί.

Η δεύτερη εκδοχή ερμηνείας δεν πρέπει να παραβλέπεται και λαμβάνεται υπόψη στην παρακάτω στατιστική απεικόνιση. Εκτιμούμε όμως ότι έχει

10. Οι δείκτες της στατιστικής εμφανίζονται ως Ιανός με δύο πρόσωπα, παρατηρεί εύστοχα ο Καρύδης (1996α, σ. 80). Στην πραγματικότητα εμφανίζονται με πολλαπλά πρόσωπα, αλλά και εμείς στην παρούσα εργασία περιοριζόμαστε σε δύο βασικές εκδοχές ερμηνείας.

προσελκύσει το επιστημονικό ενδιαφέρον σε δυσανάλογο βαθμό, συγκριτικά με την πρώτη, μεταξύ άλλων, και λόγω μεθοδολογικών δυσχερειών της πρώτης και ελλείψεως στοιχείων.

3.1. Αστυνομική στατιστική

Η εν λόγω εγκληματολογική στατιστική διακρίνει τους φερόμενους ως δράστες με βάση την εθνικότητά τους σε δύο γενικές κατηγορίες, τους ημεδαπούς και αλλοδαπούς¹¹. Ελλείπουν σημαντικά από εγκληματολογική άποψη κοινωνικο-βιογραφικά στοιχεία, καθώς δε διαχωρίζει περαιτέρω τους αλλοδαπούς ούτε με βάση την υπηκοότητα, την ομάδα ηλικίας ή το φύλο ούτε με βάση το είδος της παραμονής τους (νόμιμη ή παράνομη) ούτε με βάση τα κίνητρα διαμονής τους στη χώρα (π.χ. σπουδές, εργασία, οικογενειακή επανένωση, τουρισμός, προσωρινή διαμονή με σκοπό την είσοδο σε άλλη χώρα της Ε.Ε.). Επίσης δε γίνεται διάκριση βάσει του νομικού τους καθεστώτος (π.χ. υπήκοοι άλλου κράτους-μέλους της Ε.Ε., πολιτικοί πρόσφυγες).

Σύμφωνα με την αστυνομική στατιστική το ποσοστό αλλοδαπών δραστών ανέρχεται το 1998 στο 8% του συνόλου των δραστών. Εφόσον γίνει δεκτό ότι ο συνολικός αριθμός αλλοδαπών στη χώρα είναι περίπου

11. Η ιδιότητα του αλλοδαπού ως μετανάστη δεν καταγράφεται στη στατιστική της αστυνομίας και της ποινικής δικαιοσύνης, όμως δεν είναι όλοι οι μετανάστες αλλοδαποί, καθώς μερικοί έχουν αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια (π.χ. ομογενείς από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ.) και, αντίθετα, όλοι οι αλλοδαποί που ζουν στη Ελλάδα δεν είναι μετανάστες (με την έννοια ενός ατόμου που γεννήθηκε στο εξωτερικό ως αλλοδαπός κι έχει την κατοικία του στην Ελλάδα). Βλ. Πιτσελά, Αλλοδαποί και έγκλημα στην Ελλάδα, 282, υποσημ. 21.

900.000¹², τότε αντιστοιχούν 1764 αλλοδαποί δράστες σε 100.000, έναντι 2.000 δραστών ανά 100.000 κατοίκους που είναι περίπου ο γενικός δείκτης των ημεδαπών στον πληθυσμό της Ελλάδας –αφαιρουμένων των παραβάσεων της νομοθεσίας περί αυτοκινήτων. Οι αλλοδαποί δράστες, δηλαδή, στοιχειοθετούν αναλογία μικρότερη του γενικού δείκτη με βάση τον πληθυσμό τους στη χώρα και αποτελούν ένα μικρό ποσοστό του συνολικού αριθμού αλλοδαπών (1.8%). Η συμμετοχή τους επομένως στη συνολική εγκληματικότητα θα πρέπει να θεωρηθεί μικρή. Σε παρόμοιο συμπέρασμα καταλήγει και ο Παπαθεοδώρου, ο οποίος διερεύνησε τα στοιχεία της αστυνομικής διεύθυνσης Κέρκυρας. Εκτιμώ ότι παρά τον μεγάλο αριθμό αλλοδαπών στο νησί το ποσοστό των αλλοδαπών δραστών είναι ιδιαίτερα χαμηλό και αποτελεί το 8.8% το 1995, το 6.4% το 1996, το 6.8% το 1997 και το 10.8% το 1998 του συνόλου των εγκληματιών. Δεν μπορεί όμως να θεωρηθεί και εντελώς ασήμαντη, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το ποσοστό αλλοδαπών δραστών επί του συνόλου δραστών παρουσιάζει σταθερά αυξητική τάση από το 1988 (πίνακας).

Πιο ανησυχητική εικόνα προκύπτει από την ποσοστιαία εκπροσώπηση των αλλοδαπών επί του συνόλου δραστών σε επιμέρους αδικήματα που μπορεί κανείς να εντάξει στον σκληρό πυρήνα του ποινικού δικαίου¹³. Τέτοια

12. Επειδή η παρούσα εργασία δεν αφορά μόνο μετανάστες αλλά αλλοδαπούς ενγένει ο αριθμός υπολογίζεται μεγαλύτερος από εκείνον σε εκτίμηση του Καρύδη, 2000, κατά τον οποίο ένας μετριοπαθής υπολογισμός μεταναστών στη χώρα ισοδυναμεί με 800.000 άτομα (σ.1126).

13. Κατά τον Κιούπη σκληρός πυρήνας είναι εκείνος ο χώρος του αξιοποίνου που παραμένει –πρέπει να παραμείνει- αμετάβλητος κατά την εξέλιξη των κοινωνιών. Στο διαχρονικό αυτό κριτήριο θα θέλαμε να προσθέσουμε και ένα γεωγραφικό. Τα

αδικήματα είναι τα κακουργήματα της ανθρωποκτονίας, του βιασμού και της ληστείας (πίνακας). Τα ποσοστά των αλλοδαπών επί του συνόλου δραστών και στα τρία αυτά κακουργήματα παρουσιάζουν διαχρονικά σημαντική αυξητική τάση –με πολύ μικρές διακυμάνσεις- και το 1999 ανέρχονται στο 28.7% των (δραστών) ανθρωποκτονιών, 23.6% των βιασμών και 29.7% των ληστειών¹⁴. Αυξητικές τάσεις διαπιστώνονται επίσης για τους αλλοδαπούς στις κλοπές, ενώ μεγαλύτερη είναι η ποσοστιαία εκπροσώπηση των αλλοδαπών στις διακεκριμένες κλοπές (39%) απ' ό, τι στο σύνολο των κλοπών (31%). Στις διακεκριμένες κλοπές άλλωστε το ποσοστό των αλλοδαπών υπερβαίνει εκείνο των ημεδαπών το 1998 (50.5%).

Από παλαιότερες στατιστικές διερευνήσεις προκύπτει ότι οι αλλοδαποί έχουν μικρή εκπροσώπηση στα οικονομικά εγκλήματα, όπως στην απάτη και την πλαστογραφία, όμως το συμπέρασμα αυτό ανατρέπεται ενόψει των δεδομένων της τελευταίας πενταετίας. Στην απάτη το ποσοστό των αλλοδαπών παρουσιάζει μικρή αύξηση από το 1996 και μετά, και το 1999 υπερβαίνει το ποσοστό τους επί του συνόλου δραστών (12.2, έναντι

παραπάνω αναφερόμενα εγκλήματα ανήκουν στον πυρήνα των ποινικών απαγορεύσεων όλων (σχεδόν) των κοινωνιών του κόσμου ή, με παλαιότερη διατύπωση, «εξαίρονται από μακρού ως τοιαύτα πανομοιότυπως ή μετ' επουσιωδών παραλλαγών εις τας νομοθεσίας πασών των πεπολιτισμένων χωρών» (Δασκαλόπουλος, σ. 197).

14. Και στη διεξοδική του διερεύνηση για τα έτη 1993-1994, ο Καρύδης 1996α, διαπιστώνει ότι στα κακουργήματα της ανθρωποκτονίας, του βιασμού και της ληστείας οι λαθρομετανάστες υπερεκπροσωπούνται σε ποσοστό περίπου υπερδιπλάσιο εκείνου που αντιπροσωπεύουν στον συνολικό πληθυσμό. Η μείωση του ποσοστού αυτού μετά την αναγωγή τους στις ηλικιακές κατηγορίες στις οποίες κατά πλειοψηφία ανήκουν οι λαθρομετανάστες δεν εξαφανίζει την υπερεκπροσώπησή τους (σ. 104).

8%). Κατά την ίδια περίπου χρονική περίοδο, οι πλαστογραφίες των αλλοδαπών από 14.6% το 1994, τελευταία εννοηθεί ως δραστηριότητα ατόμων «λευκού» ή και «μπλε περιλαιμίου». Η ενδεχόμενη εγκληματική δράση ευπόρων αλλοδαπών στην Ελλάδα δεν θα έπρεπε ν'

φθάνουν το 23% το 1995, το 33.3% το 1997, το 55.6% το 1998 και το 70.3% το 1999, οπότε και αποτελούν τα 2/3 του συνόλου πλαστογραφιών. Αυτά τα δεδομένα δεν είναι βέβαια ενδεικτικά μεγαλύτερης εκπροσώπησης αλλοδαπών στην οικονομική εγκληματικότητα –αν η αποκλειστεί, αντίθετα, θα έπρεπε ν' αποτελέσει και αυτή αντικείμενο διερεύνησης (παρακάτω, υπό 4.2.). Η δράση όμως αυτή δεν απεικονίζεται στις εγκληματολογικές στατιστικές, οι οποίες απεικονίζουν, ως επί το πλείστον την παραβατική δραστηριότητα των μεταναστών. Επομένως, η στατιστική απεικόνιση της πλαστογραφίας οδηγεί σε σκέψεις γύρω από τον υπερβάλλοντα ζήλο της αστυνομίας («σκούπες») για αδικήματα που διαπράττονται κατά κανόνα από αντικανονικούς μετανάστες στο πλαίσιο του μη αναγνωρισμένου status τους στη χώρα υποδοχής (λχ. χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων).

Σε παρόμοιες σκέψεις οδηγούν και τα στοιχεία από τη στατιστική των συλλήψεων (πίνακας). Οι αλλοδαποί συλλαμβάνονται συνήθως για ασήμαντους λόγους και εντελώς διαφορετικούς από εκείνους που συλλαμβάνονται οι ημεδαποί. Οι απελάσεις των αλλοδαπών, κυρίως για παράνομη διαμονή στη χώρα, αλλά και για άλλους λόγους (παράνομη εργασία, ποινικά αδικήματα κ.λπ.) στοιχειοθετούν από μόνες τους το 43% του συνόλου των συλλήψεων, ενώ άλλωστε η συντριπτική πλειονότητα των συλλήψεων αφορά αλλοδαπούς (69%). Εύλογο είναι να

συμπεράνει κανείς ότι η υπεραπασχόληση των διωκτικών αρχών με απελάσεις και με ασήμαντα αδικήματα αποτελεί, ανάμεσα σε όλες τις άλλες, μια πρόσθετη επιβάρυνση του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης.

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι στη στατιστική της ελληνικής αστυνομίας οι αλλοδαποί εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά στο αδίκημα της απόδρασης κρατούμενου από τους ημεδαπούς κατά τα τέσσερα τελευταία έτη (1996-99) και το 1999 το ποσοστό τους φθάνει το 64.5% του συνόλου (πίνακας). Οι απόλυτοι αριθμοί είναι μικροί, έτσι ώστε η τελική ερμηνεία του δεδομένου θα πρέπει να γίνει ενόψει της ιδιομορφίας των περιπτώσεων. Πάντως η ένδειξη αυτή, όπως και ορισμένες πληροφορίες από τον Τύπο για τεράστιους αριθμούς δελτίων αναζητήσεως καταζητούμενων¹⁵, οδηγούν σε σκεπτικισμό για την ορθολογική οργάνωση και την αποτελεσματικότητα της ποινικής δικαιοσύνης. Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια διευκρίνιση: Υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε ευσυνείδητες, ορθολογικές επιλογές αποκλιμάκωσης κατασταλτικών μηχανισμών και σε μια τρόπον τινά «εκ των πραγμάτων αποκλιμάκωση»¹⁶ που απορρέει από αδυναμίες ανάσχεσης προβληματικών καταστάσεων στο πλαίσιο

15. Βλ. στον Επενδυτή, Σάββατο 26-Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου 1998, όπου αναφέρεται ότι τον Ιούνιο του 1998 υπήρχαν 77.299 ανεκτέλεστα δελτία αναζητήσεων Έλληνες και αλλοδαπούς που κατηγορούνται ότι έχουν διαπράξει στην Ελλάδα διάφορα ποινικά αδικήματα. Αναφέρεται επίσης ότι κάθε μήνα εκδίδονται δελτία αναζητήσεων περίπου 6.000 νέους καταζητούμενους (Θέματα, σ. 65).

16. Ο Κουράκης, 1986, ορίζει τη *de facto* απεγκληματοποίηση ως τη μη εφαρμογή ποινικοποιητικών διατάξεων από τα όργανα του ποινικού συστήματος. Επισημαίνει ότι μια τέτοια επίδειξη ανοχής από τα αρμόδια όργανα αφορά προ πάντων σε μειωμένης απαξίας παραβάσεις (σ.123). Η *de facto* αποκλιμάκωση για σοβαρά αδικήματα και μάλιστα σε σωφρονιστικό επίπεδο δεν είναι νοητή.

συστημάτων ή θεσμών.

3.2. Ποινική δικαιοσύνη και σωφρονιστικά καταστήματα

Η διερεύνηση της εθνικής ετερογένειας ενόψει της ποινικής δικαιοσύνης ως συστήματος είναι πολύ περιορισμένη στην Ελλάδα, ενώ ακόμη και οι απεικονίσεις καταδικασθέντων στην επίσημη στατιστική έχουν εξαιρετικά γενικό χαρακτήρα. Το γεγονός αυτό δεν είναι απαραίτητα αρνητικό¹⁷, απλώς δυσχεραίνει την έρευνα. Πολύ περισσότερο, όμως, δεν υπάρχουν διεξοδικές και συστηματικές μελέτες σχετικές με αλλοδαπούς για την επιβολή και την επιμέτρηση των ποινών (sentencing), ούτε και για την ενγένει διευθέτηση υποθέσεων από όργανα του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης¹⁸. Η έρευνα περιορίζεται μέχρι στιγμής σε ποιοτικές (qualitative) διερευνήσεις μικρής εμβέλειας.

Σύμφωνα με μια διερεύνηση η στάση των αστυνομικών οργάνων εκτιμάται από προσωρινά κρατούμενους αλλοδαπούς ως δίκαιη. Μέσα από συνεντεύξεις όμως με ανώτατους αστυνομικούς αναδεικνύονται προβλήματα διαφθοράς. Διαπιστώνεται η ύπαρξη κυκλωμάτων προστασίας μέσα στην ίδια την αστυνομία, τα οποία παρέχουν προστασία σε παράνομους αλλοδαπούς, και

17. Μεγάλο τμήμα της επιστημονικής κοινότητας, κυρίως στην (ηπειρωτική) Ευρώπη, αντιτίθεται προς τη διερεύνηση της εγκληματικότητας των αλλοδαπών ως ξεχωριστού αντικειμένου με την αιτιολογία ότι εννοιολογήματα όπως φυλή ή εθνικότητα είναι κενά θεωρητικού και επιστημονικού περιεχομένου και διαμορφώνουν στερεότυπα (βλ. Κρανιδιώτη, 1998, σ. 180).

18. Όπως, για παράδειγμα, εκείνες των Brown και Hullin, 1992, σ. 41 επ. και Britton, 2000, σ. 639 επ.

διατυπώνονται απόψεις όπως ότι το νομικό καθεστώς που υπάρχει για τους αλλοδαπούς αφήνει μεγάλα περιθώρια παρέχουν προστασία σε παράνομους αλλοδαπούς, και διατυπώνονται απόψεις όπως ότι το νομικό καθεστώς που υπάρχει για τους αλλοδαπούς αφήνει μεγάλα περιθώρια εκμετάλλευσης αυτών από άλλους αλλοδαπούς ή Έλληνες.

Ενώ το πρόβλημα της διαφθοράς εντοπίζεται στα αστυνομικά όργανα, σύμφωνα με μια παλαιότερη διερεύνηση της ελληνικής ποινικής νομολογίας τα δικαστήρια γενικά αντιμετωπίζουν με ομοιομορφία τα αδικήματα που έχουν σχέση με την παράνομη είσοδο και έξοδο αλλοδαπών από τη χώρα, ενώ επιεικέστερη φαίνεται να είναι η μεταχείριση κατηγορουμένων που έχουν χαρακτηριστεί ή που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως πρόσφυγες. Αναρωτιέται κανείς ποιά είναι, ή θα είναι η έκβαση υποθέσεων που αφορούν σε αδικήματα του σκληρού πυρήνα του ποινικού δικαίου, όταν αυτά φθάσουν ενώπιον των δικαστικών αρχών. Το βασικό ερευνητικό ερώτημα εδώ θα μπορούσε να είναι το εξής: Επιβάλλονται βαρύτερες ποινές σε αλλοδαπούς απ' ό,τι σε ημεδαπούς για κακουργήματα όπως η ανθρωποκτονία, ο βιασμός ή η ληστεία, από τους δικαστές; Είναι πιθανό πάντως οι υποθέσεις που αφορούν αλλοδαπούς (κυρίως μετανάστες) να μην εκδικάζονται σε ανώτερο βαθμό ελλείψει χρημάτων των κατηγορουμένων και ως εκ τούτου, να μην περιλαμβάνονται στη δημοσιευμένη σε επιστημονικά περιοδικά νομολογία.

Λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων και άγνοιας των θεσμών ενδέχεται να μη μπορούν οι (περισσότεροι) αλλοδαποί καταδικασθέντες να κάνουν χρήση του

κυριότερου μέσου αποσυμφόρησης των ελληνικών φυλακών που είναι η μετατροπή της ποινής¹⁹. Γι' αυτόν, και για άλλους λόγους, δεν εντυπωσιάζει το γεγονός ότι οι αλλοδαποί στοιχειοθετούν αυτή τη στιγμή ένα πολύ σημαντικό ποσοστό κρατουμένων στα ελληνικά σωφρονιστικά καταστήματα.

Το ποσοστό των αλλοδαπών στις ελληνικές φυλακές αυξάνεται σταθερά από το 1980²⁰, το δε 2001 φθάνει το 46,1% του συνόλου των κρατουμένων και το 48,6% του συνόλου των καταδίκων (πίνακας 4). Το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο από εκείνο όλων σχεδόν των άλλων ευρωπαϊκών κρατών, δεν αποτελεί όμως η Ελλάδα και τη μόνη χώρα με σημαντική εκπροσώπηση αλλοδαπών κρατουμένων στις φυλακές της²¹, ούτε τη μόνη χώρα όπου παρουσιάζονται αριθμητικές αυξήσεις αλλοδαπών στα

19. Βλ. Λαμπροπούλου, η οποία επισημαίνει ότι η Ελλάδα έχει έναν από τους μικρότερους αριθμούς κρατουμένων στην Ευρώπη, λόγω της μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική (σ. 162).

20. Spinellis, σ. 1277. Η μακροχρόνια διαχρονική του παρακολούθηση δείχνει ότι στην αρχή της δεκαετίας του 1980 είναι λίγο μεγαλύτερο από 10%, κατά τη δεκαετία του 1990 μεγαλύτερο από 20% και το 1996 είναι περίπου 30%.

21. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης (1^η Σεπτεμβρίου 1998) στην Αυστρία το ποσοστό είναι 28.2%, στο Βέλγιο 36.3%, στη Γαλλία 25.8%, στη Γερμανία 34.1%, στην Ιταλία 24.2%, στην Ολλανδία 32.7%, στη Σουηδία 26.6%, ενώ στην Ελβετία υπερβαίνει εκείνο των Ελβετών και φθάνει το 61.3%. Μικρότερα είναι τα ποσοστά στη Δανία (14.7%), τη Φινλανδία (4.7%), την Ιρλανδία (7.5%), τη Νορβηγία (12.5%), την Πορτογαλία (10.7%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (7.8%. Council of Europe, Penological Information Bulletin, no 22, December 2000, πίνακας στη σελίδα 63, Κρανιδιώτη, 2003).

σωφρονιστικά καταστήματα²². Αν ληφθεί υπόψη ο συνολικός αριθμός αλλοδαπών στη χώρα, τότε το ποσοστό τους ισοδυναμεί με 424 αλλοδαπούς κρατούμενους ανά 100.000. Ο δείκτης ημεδαπών κρατουμένων ανά 100.000 κατοίκους είναι κατά πολύ μικρότερος, ενώ εκείνος της αστυνομικής στατιστικής για τους ημεδαπούς μεγαλύτερος από ό, τι ο αντίστοιχος για τους αλλοδαπούς. Από αυτή τη σύγκριση μπορεί να συναγάγει κανείς το συμπέρασμα ότι η πιθανότητα είναι ενγένει μεγαλύτερη για τους αλλοδαπούς να καταλήξουν κρατούμενοι στις φυλακές απ' ό, τι για τους Έλληνες, αφής στιγμής εμπλακούν με την ποινική δικαιοσύνη.

Τα στοιχεία αυτά δεν είναι επαρκή για την επιλογή της μιας εκ των δύο εκδοχών ερμηνείας έναντι της άλλης. Δεν απαντάται το βασικό ερώτημα αν η μεγάλη εκπροσώπηση αλλοδαπών στα σωφρονιστικά καταστήματα οφείλεται σε επιλεκτικές ενέργειες των εφαρμοστών των ποινικών νόμων σε βάρος τους ή στο γεγονός ότι διαπράττουν

22. Για άλλες χώρες, μόνο αδρές παραθέσεις στοιχείων είναι εφικτές και για παλαιότερα έτη: Στη Γερμανία παρατηρούνται αυξητικές τάσεις από το 1985 και μετά, ενώ το 1994, το ποσοστό αλλοδαπών κρατουμένων φθάνει το 25% (Albrecht, σ. 101) και το 1998 το 34.1% (παραπάνω, υποσημ. 37). Στη Γαλλία το 1990, το 29.7% των κρατουμένων είναι αλλοδαποί, δηλαδή ποσοστό μικρότερο εκείνου του 1998. Εξ αυτών 18% είναι ευρωπαίοι (Βέλγιο, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Πολωνία, Ηνωμένο Βασίλειο) και περίπου 70% αφρικανοί -23% από την Αλγερία και 15% από το Μαρόκο (Jackson, σ. 140). Στο Βέλγιο διαπιστώνονται αυξητικές τάσεις κατά τη χρονική περίοδο 1980-1991, ενώ το 1991 το ποσοστό φθάνει το 36.9% (Hebberecht, σ. 158). Σταθερή αύξηση του ποσοστού των αλλοδαπών κρατουμένων παρατηρείται και στην Ισπανία από το 1983 όπου όμως το ποσοστό των αλλοδαπών κρατουμένων είναι σαφώς μικρότερο εκείνου άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Εντύπωση όμως προκαλεί το ποσοστό των αλλοδαπών υποδίκων στις ισπανικές φυλακές το 1994 που αποτελούν το 60% του συνόλου αλλοδαπών κρατουμένων (Barberet/Garcia-Espana, σ. 192). Μικρό είναι το ποσοστό στην Ιταλία για το 1992 (περίπου 14% Gatti και συν., σ. 117), ενώ το 1998 φθάνει το 24.2% (υποσημ. 37). Στη Μ. Βρετανία το ποσοστό ατόμων άλλης φυλής, συμπεριλαμβανομένων των ασιατών για το 1995 είναι 17% για τους άνδρες και 25% για τις γυναίκες (FitzGerald, σ.44).

περισσότερα και σοβαρότερα εγκλήματα από τους ημεδαπούς. Αν ισχύει το πρώτο, τότε η διαφορά σε ποσοστά εγκλεισμού στις φυλακές μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών θα πρέπει να είναι η μέγιστη για αδικήματα για τα οποία η αστυνομία έχει μεγάλη διακριτική ευχέρεια και κατά την εξιχνιάσή τους αυτενεργεί, ενώ αντίθετα μικρές θα είναι η διαφορές για αδικήματα όπου τα θύματα ενγένει δεν γνωρίζουν σε ποιά εθνική ομάδα ανήκει ο δράστης και όπου οι αρχές πρέπει να αποφασίσουν αν θα εξιχνιάσουν το έγκλημα πριν γνωρίσουν την εθνικότητα του δράστη. Μια τέτοια εμπειρική δοκιμασία θα είχε νόημα και θα μπορούσε να διαλευκάνει ένα σκοτεινό σημείο της συζήτησης για την (πραγματική) εγκληματικότητα των αλλοδαπών και τις προκαταλήψεις σε βάρος τους.

Από τον πίνακα 1 προκύπτει ότι οι Αλβανοί στοιχειοθετούν το 24,2% των καταδίκων και το 21,2% των υποδίκων, ενώ οι κρατούμενοι των υπολοίπων εθνικών ομάδων έχουν ενγένει μικρά ποσοστά εκπροσώπησης και εμφανίζουν μεγάλη διασπορά κατά εθνικότητα. Εφόσον λείπει η βασική πληροφορία για την εκπροσώπηση της αντίστοιχης εθνικής ομάδας στον πληθυσμό, η απεικόνιση αυτή δεν μπορεί να αξιολογηθεί παρά μόνο κατ' αναλογία, επί τη βάσει διαπιστώσεων που έχουν γίνει σε άλλες χώρες. Έχει διαπιστωθεί λχ. στη Μ. Βρετανία ότι τα ποσοστά των ασιατικής προέλευσης κρατουμένων δεν είναι υψηλότερα από εκείνα των λευκών. Οι φυλετικές όμως διακρίσεις για τους ασιάτες ως προς την ανεύρεση εργασίας και κατοικίας είναι το ίδιο ισχυρές με εκείνες για τους αφρικανούς. Άλλες εκδηλώσεις εχθρότητας, όπως οι φυλετικές επιθέσεις, είναι το ίδιο κοινές στους αφρικανούς και στους ασιάτες. Επομένως, οποιαδήποτε έννοια γενικευμένου ρατσισμού, ξενοφοβίας ή εθνικιστικής

προκατάληψης δεν θα ήταν επαρκής ώστε να εξηγήσει τα υψηλά ποσοστά εγκλεισμού μιας ορισμένης εθνικής ομάδας σε σωφρονιστικά ιδρύματα²³. Έτσι, η αρνητική πρόσληψη των Αλβανών από την ελληνική κοινωνία και οι σε βάρος τους προκαταλήψεις εξηγούν εν μέρει μόνο την μεγάλη εκπροσώπησή τους στον πληθυσμό των φυλακών.

23. Πρβλ. Smith. Για την Ελλάδα, ενδιαφέρουσα είναι η διαπίστωση του Καρύδη ότι η εγκληματικότητα των Φιλιππινέζων, των Αιγυπτίων και των Αφρικανών είναι μηδαμινή συγκριτικά με τον αριθμό τους στη χώρα και ότι μικρό ποσοστό εγκληματικότητας εμφανίζει επίσης η πολυπληθής ομάδα των Πολωνών μεταναστών (σ. 115).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Επιλογή θεώρησης

Οι δυνατότητες θεωρητικής επεξεργασίας του προβλήματος, όπως αυτό ορίστηκε (στην εισαγωγή) είναι απεριόριστες, και λόγω της ίδιας της φύσης της θεωρίας στην Εγκληματικότητα. Υπάρχουν πάρα πολλές θεωρίες στην Εγκληματολογία, ενώ καμία από τις θεωρίες αυτές δεν φαίνεται να έχει οριστικά διαψευστεί και εγκαταλειφθεί. Η διαπίστωση αυτή ενυπάρχει στην προβληματική πολλών θεωρητικών και ερευνητών. Μέχρι στιγμής στην ελληνική βιβλιογραφία φαίνεται να προτιμάται η προσέγγιση της συμβολικής αλληλενέργειας και η θεωρία της ετικέτας, όπως και η θεωρητική κατεύθυνση της πολιτιστικής απόκλισης (cultural deviance)²⁴. Το έγκλημα ορίζεται από την πλευρά της κοινωνικής αντίδρασης, η οποία διερευνάται περισσότερο από το ίδιο το εγκληματικό φαινόμενο. Στην παρούσα εργασία επιλέγεται ένας μικτός ορισμός του εγκλήματος, που έχει ως αφετηρία του, σύμφωνα και με την πρώτη εκδοχή ερμηνείας της στατιστικής, έναν κανονιστικό ορισμό, που συμπεριλαμβάνει όμως και τη διάσταση της κοινωνικής αντίδρασης. Σύμφωνα με έναν κανονιστικό (normative)

24. Προβάδισμα σ' αυτές τις θεωρήσεις δίνει, κατά τη γνώμη μας, ο Καρύδης (σ. 165 επ.), και ιδιαίτερα στην προσέγγιση της συμβολικής αλληλενέργειας (διάδρασης) και τη θεωρία της ετικέτας. Ο Καρύδης προβαίνει σε εκτεταμένη συνθετική επεξεργασία θεωρητικών θέσεων για την εξήγηση και κατανόηση του φαινομένου της (λαθρο)μετανάστευσης και τελικά αναγνωρίζει ότι η εγκληματικότητα των μεταναστών «δεν αποτελεί απλώς μια κοινωνική κατασκευή» (σ. 201). Βλ. επίσης ενδεικτικά Galanis, σ. 155 επ., ο οποίος διερευνά τη στάση φοιτητών του Παν/μίου των Ιωαννίνων απέναντι στους Αλβανούς (λαθρο)μετανάστες στην Ελλάδα, υπό το πρίσμα του εθνοκεντρισμού και της κοινωνικής διαμόρφωσης στερεότυπων, και Συκιώτου-Ανδρουλάκη, η οποία παρουσιάζει τις θέσεις της θεωρίας «της σύγκρουσης πολιτισμών» του Sellin.

ορισμό το έγκλημα αποτελεί παράβαση κανόνα, ενώ αντίθετα, σύμφωνα με έναν ορισμό της κοινωνικής αντίδρασης (reactive definition) αποτελεί παράγωγο της αντίδρασης αυτής. Οι κανονιστικοί ορισμοί είναι παλιότεροι και έχουν αποτύχει στο βαθμό που στηρίζονται στην παραδοχή μιας κοινωνικής ομοφωνίας (consensus) και δεν λαμβάνουν υπόψη λχ. τις ατομικές και κοινωνικές διαφορές ισχύος κατά τη θεσμοθέτηση και την επιβολή των κανόνων. Από την άλλη πλευρά, οι ορισμοί της κοινωνικής αντίδρασης δεν μπορούν να προσδιορίσουν επακριβώς εκείνες τις αντιδράσεις που ορίζουν τις συμπεριφορές ως εγκληματικές. Δεν απαντούν λχ. σε ερωτήματα όπως: Πόσο μεγάλη και πόσο ισχυρή πρέπει να είναι μια κοινωνική ομάδα ώστε να επιβάλλει τον ορισμό μιας συμπεριφοράς ως εγκληματικής στο κοινωνικό σύνολο; (Gibbs, σ. 24 επ.). Νεότερες ολοκληρωμένες θεωρίες και μοντέλα χρησιμοποιούν μικτούς ορισμούς.

Στη συνέχεια εξετάζονται οι δυνατότητες αιτιακής κατανόησης του προβλήματος της εγκληματικότητας των αλλοδαπών μέσα από τρεις θεωρήσεις.

Η πρώτη θεώρηση εντάσσεται στην ευρύτατη παράδοση της πολιτιστικής απόκλισης²⁵. Κοινό τόπο εδώ

25. Η παράδοση αυτή περιλαμβάνει πολλές θεωρίες, όπως τη θεωρία του Sellin, 1938, του Miller, 1958, του Sutherland, 1947, αλλά και την οικολογική σχολή του Σικάγου των Shaw και McKay. Εδώ εντάσσονται –με επιφυλάξεις- και συγκερασμοί θεωρητικών προτάσεων, όπως εκείνος της θεωρίας της ανομίας με (υπο)πολιτιστικά στοιχεία των Cloward/Ohlin και επίσης παλαιότερες (Wolfgang/Ferracuti, 1966) και νεότερες (Braithwaite, 1989) ολοκληρωμένες θεωρίες. Εδώ μπορεί να εντάξει κανείς και το αποικιακό μοντέλο (Blauener, 1969, Tatum, 1996, και Corzine/Calhoun, 1999). Για μια (επι)κριτική παρουσίαση των θεωριών της πολιτιστικής απόκλισης βλ. Costello, σ. 403 επ. και αντίθετη επιχειρηματολογία Matsueda, σ. 429 επ.

αποτελεί η (πολιτιστική) ιδιαιτερότητα που είναι ο καθοριστικός συντελεστής εξήγησης (explanans) της συμπεριφοράς. Και όχι η (βιολογική) διαφορετικότητα του ποινικού παραβάτη που επανεισάγεται στην εγκληματολογική συζήτηση. Η νέα βιολογική Εγκληματολογία άλλωστε μέχρι στιγμής δεν αξιώνει γενικευμένες εξηγήσεις, αλλά μάλλον αποτελεί στρατηγική ελέγχου συγκεκριμένων ατόμων με παρορμητικές και επιθετικές προδιαθέσεις (Rose, ιδιαίτερα σ. 7 επ.). Η ιδιαιτερότητα αυτή μπορεί να αφορά την κοινωνικοποίηση του ατόμου, την εκμάθηση ορισμένου είδους συμπεριφοράς, τα πολιτιστικά πρότυπα και τις αξίες, την εθνική και πολιτιστική κληρονομιά ή ακόμη και τη φυλή, όπως και τις σχέσεις των πολιτιστικών προτύπων και αξιών με τις κοινωνικές οργανώσεις. Η ιδιαιτερότητα ως explanans θα οδηγούσε στην επιλογή μιας κλασικής θεωρίας, όπως για παράδειγμα, εκείνης των πολιτιστικών συγκρούσεων του Thorsten Sellin (1938) και σε, ούτως ή άλλως, αναπόφευκτα άτοπα συγκρίσεων του σύγχρονου μεταναστευτικού φαινομένου με εκείνο άλλων εποχών και κοινωνιών. Προτιμήθηκε όμως το αποικιακό μοντέλο (colonial model), του οποίου η λογική κατασκευή έχει κοινά γνωρίσματα με τις άλλες (υπο)πολιτιστικές προσεγγίσεις. Ο κυριότερος λόγος είναι ότι η παρουσίαση μιας οριακής περίπτωσης παρέχει ένα μέτρο στη συζήτηση για την ξενοφοβία και τον ρατσισμό στην Ελλάδα. Γι' αυτό και κρίναμε σκόπιμο να ξεκινήσουμε με το αποικιακό μοντέλο, το οποίο αναδεικνύει τον εθνοτικό διαχωρισμό στην πιο ακραία του μορφή, εκείνη του φυλετικού διαχωρισμού μαύρων και λευκών.

Κατά τη δεύτερη θεώρηση η αποκλίνουσα και η εγκληματική συμπεριφορά των αλλοδαπών δεν

παρουσιάζει καθεαυτή ιδιαιτερότητες και εξηγείται, όπως και η συμπεριφορά κάθε άλλης κατηγορίας ατόμων, με μια γενική θεωρία. Τέτοιες θεωρίες είναι η μείζονα θεωρία της ανομίας του Merton, η γενική θεωρία του αυτοελέγχου²⁶ ή η ολοκληρωμένη θεωρία της ισομέρειας ελέγχου²⁷. Ο Merton, αντίθετα από τον Durkheim, στηρίχθηκε στην παραδοχή ότι η ανομία αποτελεί σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό σταθερό γνώρισμα μιας δεδομένης κοινωνίας και εντοπίζεται περισσότερο στα χαμηλά κοινωνικά στρώματα²⁸. Οι μετανάστες τοποθετούνται συνήθως σ' αυτά τα στρώματα και ως εκ τούτου υφίστανται περισσότερο την ανομική διάσταση ανάμεσα στους (πολιτιστικούς) σκοπούς και τα (κοινωνικά) μέσα για την επίτευξη αυτών των σκοπών. Επομένως, η θεωρία αυτή καταρχήν προβλέπει τη μεγαλύτερη συμμετοχή των μεταναστών στην εγκληματικότητα από άλλες κατηγορίες ατόμων. Μια λανθάνουσα πρόβλεψη είναι όμως ότι εφόσον η ανομία αποτελεί σταθερό γνώρισμα μιας κοινωνίας, αν δεν υπήρχαν μετανάστες, τη θέση τους θα καταλάμβαναν οι ημεδαποί και τα ποσοστά του εγκλήματος θα παρέμεναν σταθερά²⁹. Εξ αυτού προκύπτει ότι η θεωρία της ανομίας χρειάζεται επίπονη επεξεργασία ενόψει της εννοιολόγησης των δυναμικών μετασχηματισμών της εν εξελίξει πολιτιστικής ετερογένειας και ενδέχεται να οδηγήσει σε αδιέξοδο την εγκληματοπολιτική συζήτηση, αν τελικά αποδειχθεί ότι οι

26. Gottfredson/Hirshi, 1990.

27. Tittle, 1995.

28. Βλ. Merton, 1939, ιδιαίτερα σ. 673 επ.

29. Πρβλ. Hofer και συν., σ. 80.

ίδιοι οι μετασχηματισμοί αυτοί είναι εγκληματογενείς. Εφόσον άλλωστε κατά της θεωρία της ανομίας το πρόβλημα της εγκληματικότητας εντοπίζεται κυρίως στα χαμηλά κοινωνικά στρώματα, η εγκληματική δράση αλλοδαπών που δεν είναι μετανάστες, ούτε και μειωμένης περιουσιακής καταστάσεως, δεν είναι εξηγήσιμη.

Αλλά και η θεωρία του (χαμηλού) αυτοελέγχου αφήνει ανεξήγητες μορφές εγκληματικότητας, όπως τα εγκλήματα λευκού περιλαιμίου, ή τα οργανωμένα εγκλήματα, εφόσον η διάπραξη τέτοιων εγκλημάτων προϋποθέτει συνήθως υψηλό αυτοέλεγχο³⁰. Το κυριότερο όμως πρόβλημα που εμφανίζει η θεωρία του αυτοελέγχου για την παρούσα διερεύνηση είναι ότι, αντίθετα από εκείνο που συμβαίνει με τις θεωρίες της πολιτιστικής απόκλισης, η (πολιτιστική) ιδιαιτερότητα, όχι μόνο δεν αποτελεί για τη θεωρία αυτή τον κύριο εξηγητικό συντελεστή –πράγμα που δεν είναι απαραίτητα αρνητικό, όπως προαναφέραμε σε συνάφεια με ζητήματα (εμπειρικής) διερεύνησης (2.2)-, αλλά ούτε καν έναν ενδεχόμενο συντελεστή επίδρασης στο υπό διερεύνηση φαινόμενο. Επομένως, προτιμότερη θα ήταν μια εξήγηση που να μη βασίζεται μεν στην πολιτιστική ιδιαιτερότητα, αλλά που να συμπεριλαμβάνει την ιδιαιτερότητα αυτή στους ενδεχόμενους όρους που συντελούν στην εμφάνιση του εγκληματικού φαινομένου. Μια τέτοια εξήγηση μπορεί να δοθεί στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης θεωρίας της ισομέρειας ελέγχου.

Τέλος, η προσέγγιση του υπό διερεύνηση φαινομένου με θεωρητικά σχήματα, τα οποία προέκυψαν από ευρήματα ερευνών που έχουν διεξαχθεί σε διαφορετικές

30. Πρβλ. όπ.π., Tittle, σ. 57 και Vold και συν., σ. 215.

από την ελληνική κοινωνίες και σε άλλες (ιστορικές) συγκυρίες δεν είναι η μοναδική δυνατή επιλογή. Υποθέσεις εργασίας θα μπορούσαν να προκύψουν και από την κοινωνική εμπειρία ή από την εμπειρία των επίσημων φορέων διαχείρισης του προβλήματος, ενόψει των ιδιαιτεροτήτων του σύγχρονου ελληνικού χώρου (3.3). Οι ιδιαιτερότητες αυτές θα αποτελούσαν μάλιστα και την αφετηρία ενός «ελληνικού μοντέλου» θεωρητικής επεξεργασίας του κατά τα άλλα παγκόσμιου και «εγκληματογενούς» φαινομένου της πρόσφατης μετανάστευσης³¹.

4.1. Η πολιτιστική ιδιαιτερότητα ως explanans: Το αποικιακό μοντέλο

Το αποικιακό μοντέλο είναι μια κοινωνικο-ψυχολογική προσέγγιση που επικεντρώνεται στην επίδραση του κοινωνικού περιγύρου, όπως αυτός βιώνεται από το άτομο, στον ψυχολογικό συντελεστή της αποξένωσης (αλλοτρίωσης). Εξετάζει τη σχέση ανάμεσα στην καταπίεση που προέρχεται από τις κοινωνικο-πολιτιστικές δομές, την αποξένωση και τρία είδη προσαρμογής της συμπεριφοράς στην καταπίεση και την αποξένωση: α) Αφομοίωση, β) Έγκλημα και γενικά, αποκλίνουσα συμπεριφορά, και γ) διαμαρτυρία (protest). Η φυλή ή το χρώμα αποτελεί το διαφοροποιητικό κριτήριο της καταπίεσης και της αποξένωσης. Τα ερευνητικά δεδομένα αυτής της προσέγγισης, η οποία έχει αναπτυχθεί κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, αποκαλύπτουν επί δεκαετίες μια

31. Για την περιγραφή του φαινομένου αυτού σε διεθνές επίπεδο και τη σχέση του με την εγκληματικότητα, βλ. αντί άλλων Marshall(β), σ. 224 επ.

δυσανάλογα μεγάλη συμμετοχή εγχρώμων ατόμων στην εγκληματική δραστηριότητα σε σχέση με την εκπροσώπησή τους στον πληθυσμό. Οι περισσότερες εγκληματολογικές στατιστικές δείχνουν ότι οι αφρικανικής προέλευσης Αμερικανοί είναι οι κυριότεροι δράστες σοβαρών εγκλημάτων. Η υπερεκπροσώπηση αυτή επιβεβαιώνεται και από έρευνες θυματοποίησης και αυτό-ομολογούμενης παραβατικής συμπεριφοράς και αποδίδεται στη διαδικασία του εσωτερικού αποικισμού που έχουν υποστεί οι αφρικανοί. Η διαδικασία αυτή αποτελεί μορφή της κλασικής αποικιοκρατίας.

Η θεωρία της αποικιοκρατίας (colonialism), όπως αναπτύχθηκε από τον Franz Fanon αφορά την αποίκιση μη δυτικών και μη λευκών ανθρώπων από ευρωπαϊκά έθνη³². Κατά τη θεωρία αυτή η αποικιοκρατία είναι ένα κοινωνικό σύστημα που δημιουργείται με την εγκαθίδρυση πολιτικού ελέγχου σε μια γεωγραφική επικράτεια από μια μικρή ομάδα ξένων. Κατά την πρώτη φάση του αποικισμού η μικρή ομάδα των αποίκων κατορθώνει να ελέγξει οικονομικά και πολιτικά την πλειονότητα του ιθαγενούς πληθυσμού. Οι πρώτες επαφές αποίκων και ιθαγενών συνίστανται συνήθως στην ανταλλαγή εμπορευμάτων μικρής αξίας από την πλευρά των αποίκων με εμπορεύματα μεγάλης αξίας από την πλευρά των ιθαγενών. Χαρακτηριστικό αυτής της ανταλλαγής είναι το γεγονός ότι οι ιθαγενείς δεν έχουν καμία πληροφόρηση για τη μεγάλη αξία των εμπορευμάτων τους.

Κατά τη δεύτερη φάση εγκαθιδρύεται η κοινωνία των

32. Franz Fanon (1963), *The Wretched of the Earth*, Grove Press, New York και ιδίου (1967), *Black Skin, White Masks*, Grove Weidenfeld, New York (σε Tatum, όπ.π.).

αποικιοκρατών που χαρακτηρίζεται από τρεις αλληλένδετες διαδικασίες: την επιβολή, την αποσύνθεση και την αναδημιουργία πολιτιστικών προτύπων. Στη φάση αυτή διαμορφώνονται δύο κοινωνικές ομάδες. Η κυρίαρχη ομάδα που είναι ολιγομελής και συναποτελείται από πολίτες ενός τεχνολογικά ανώτερου ευρωπαϊκού κράτους οι οποίοι, αν και είναι συνήθως οικονομικοί μετανάστες με σκοτεινές προοπτικές στην ευρωπαϊκή χώρα προέλευσης, κατορθώνουν να εγκαθιδρύσουν μια σχεδόν απεριόριστη κυριαρχία πάνω στους πολυπληθείς ιθαγενείς. Εξαιτίας της μεγάλης τους δύναμης οι αποικιοκράτες μπορούν να επιβάλλουν τις δικές τους αξίες και τους κανόνες και να περιορίσουν, να μετασχηματίσουν ή και να καταστρέψουν τις ήδη υπάρχουσες αξίες και κανόνες. Οι μεταβολές που επιφέρει η κυρίαρχη ομάδα στις κοινωνικές οργανώσεις της πολυπληθούς ομάδας των ιθαγενών έχουν ως συνέπεια την πολιτιστική αποσύνθεση των τελευταίων. Αυτή συντελείται μέσω της απαξίωσης των συνηθειών, των παραδόσεων και της μυθολογίας των ιθαγενών και συνοδεύεται από την αναδημιουργία και τον επαναπροσδιορισμό των πολιτιστικών τους κανόνων και αξιών. Η αναδημιουργία αυτή φθάνει μέχρι την ανάπλαση της ίδιας της ιστορίας των ιθαγενών με κεντρικό σημείο αναφοράς τη μητρόπολη, την ευρωπαϊκή δηλαδή χώρα ή πρωτεύουσα από την οποία προέρχεται η ολιγομελής κυρίαρχη ομάδα. Κατά την τρίτη φάση εγκαθιδρύονται πολιτικές σχέσεις εξουσίας μεταξύ πρώην αποίκων και αποικισμένων. Η αστυνομία και ο στρατός επιβάλλουν την ευταξία των αποικιοκρατών και είναι οι επίσημοι τηρητές της ειρήνης στην αποικιακή κοινωνία. Τέλος, κατά την τέταρτη φάση διαμορφώνονται μέσα στην κοινωνία αυτή

τάξεις (κάστες) ατόμων βασισμένες σε φυλετικές διακρίσεις.

Η διαδικασία του αποικισμού έχει ως συνέπεια την αποξένωση του ατόμου που την υφίστανται. Η αποξένωση ορίζεται ως το συναίσθημα της ψυχολογικής αποστέρησης που γεννά η πεποίθηση κάποιου ότι δεν είναι μέλος μιας κοινωνίας και ότι οι αξίες του άλλου (κυρίαρχου) έθνους δεν είναι σύμφωνες με τους προσανατολισμούς του. Η αποξένωση εννοιολογείται εδώ ως μια βαθύτερη εμπειρία από εκείνη της μαρξιστικής θεώρησης και νοείται ως αποξένωση από τον ίδιο τον εαυτό, τους σημαντικούς άλλους (οικογένεια και εθνική/φυλετική ομάδα), τους γενικευμένους άλλους (μεταξύ διαφορετικών φυλετικών ομάδων), την πολιτιστική κληρονομιά (γλώσσα και ιστορία) και την κοινωνική δημιουργία (άρνηση ή ανικανότητα αυτοπροσδιορισμού κατά την κοινωνική δραστηριότητα).

Οι ιθαγενείς αντεπεξέρχονται στην αποξένωση με μία εκ των εξής τριών προσαρμογών: α) Μιμούνται τους καταπιεστές και αφομοιώνονται τελικά από αυτούς. Έτσι, εκείνοι που προηγούνται κατά την επίπονη διαδικασία της αφομοίωσης και αποκτούν αξιώματα μέσα στην αποικιακή κοινωνία εκφράζουν ορισμένες φορές τις πιο ακραίες ρατσιστικές απόψεις για τους μη αφομοιωμένους. β) Εφόσον δεν μπορούν να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ενόψει της απόρριψης που υφίστανται από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, ενδοβάλλουν την επιθετικότητά τους με αποτέλεσμα να εκδηλώσουν ψυχικές διαταραχές ή να στραφούν προς το έγκλημα και τον αλκοολισμό. γ) Διαμαρτύρονται και προβάλλουν ανοιχτή αντίσταση στην αποικιακή ευταξία. Αυτοί που επιλέγουν τη διαμαρτυρία

προσπαθούν να ανορθώσουν τις πολιτιστικές τους παραδόσεις και να ενισχύσουν τη συνοχή των καταπιεσμένων και επομένως η αποξένωσή τους είναι μερική, στο βαθμό μόνο που αισθάνονται αποκλεισμένοι από την κοινωνία των αποικιοκρατών.

Παραλλαγή ή και μετεξέλιξη του αποικιακού μοντέλου αποτελεί εκείνο της εσωτερικής αποικιοκρατίας (internal colonialism). Η εσωτερική αποικιοκρατία διαφοροποιείται από την κλασική στο μέτρο που δεν αναγνωρίζονται επίσημα οι κοινωνικές και πολιτικές ανισότητες ανάμεσα σε μέλη και μη μέλη της κυρίαρχης ομάδας³³. Η επικυριαρχία πάνω σε μικρές και όχι πολυπληθείς ομάδες εγχρώμων, κυρίως αφρικανών, και σε μικρότερο βαθμό ευρωπαϊών μεταναστών, συντελείται μέσα σε μια νεοσύστατη κοινωνία. Η εσωτερική αποικιοκρατία αναδεικνύεται μέσα στην πολυπολιτισμική κοινωνία των Ηνωμένων Πολιτειών και έχει κοινά χαρακτηριστικά με την κλασική αποικιοκρατία: Ταξικό σύστημα φυλετικών διαχωρισμών με ευδιάκριτο καταμερισμό εργασίας κυρίως ανάμεσα σε λευκούς και μη λευκούς, επιβολή των αξιών της κυρίαρχης ομάδας, πολιτιστική αποσύνθεση των μειονοτικών ομάδων/ατόμων και αναδημιουργία των πολιτιστικών τους προτύπων σύμφωνα με την πολιτιστική κληρονομιά της κυρίαρχης ομάδας.

Κατά τη θεώρηση του εσωτερικού αποικισμού η κυριαρχία των λευκών έχει επιτευχθεί μέσω της ηθελημένης καταστροφής του αυθεντικού αφρικανικού πολιτισμού, που υπήρξε η πιο ριζική καταστροφή ενός πολιτισμού, ριζικότερη από εκείνη που προκάλεσε η κλασική αποικιοκρατία³⁴. Οι αφρικανικοί πολιτισμοί καταστράφηκαν με το εμπόριο των σκλάβων. Η κυριότερη

33. Blauner, σ. 395 και Tatum, σ. 41 επ.

34. Blauner, σ. 400.

πρακτική του εμπορίου αυτού ήταν ο διαχωρισμός ατόμων που ανήκαν στην ίδια φυλή, εθνότητα ή βασίλειο και η μεταφορά τους σε ένα εντελώς νέο πολιτιστικό περιβάλλον με αποτέλεσμα την ολοκληρωτική απώλεια των σημείων αναφοράς του δικού τους πολιτισμού. Οι αφρικανοί-αμερικανοί δεν γνωρίζουν τίποτα για την αρχική πολιτιστική τους κληρονομιά, τη θρησκεία, ή τη γλώσσα τους. Όταν αναφέρεται κανείς σήμερα στις παραδοσιακές τους συνήθειες και το βιοτικό τους ύφος, εννοεί ό, τι έχει στη συνέχεια προκύψει μετά την σύστατη αμερικανική κοινωνία. Η αποικιακή κυριαρχία μετεξελίχθηκε αργότερα σε οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό υποβιβασμό, κοινή εμπειρία πολλών ατόμων διαφόρων εθνικών ομάδων. Και οι ευρωπαίοι μετανάστες υπήρξαν θύματα οικονομικής εκμετάλλευσης, αλλά όχι στον ίδιο βαθμό με τους αφρικανούς. Μολονότι πολλές εθνικές ομάδες, όπως οι Πολωνοί, οι Ιταλοί ή οι Εβραίοι διαβίωσαν μέσα σε γκέτο, σε μια δηλαδή αποκλεισμένη κοινότητα ελεγχόμενη εκ των έξω από τα οικονομικά και πολιτικά κέντρα εξουσίας της κυρίαρχης ομάδας, το καθεστώς αυτό δεν διατηρήθηκε περισσότερο από μια ή δύο γενεές. Η εγκατάλειψη των παραδόσεων με σκοπό την αφομοίωση από την κυρίαρχη ομάδα υπήρξε βολική προσαρμογή και επιδίωξη πολλών ευρωπαϊών μεταναστών, αλλά υπήρξε και σε σημαντικό βαθμό επιλογή, διότι δεν υπέστησαν κάποια ένσκηνη μεθόδευση καταστροφής του πολιτισμού τους.

Το αποικιακό μοντέλο, στον βαθμό που αναφέρεται κατεξοχήν ή και αποκλειστικά σε χώρες με αποικιοκρατικό παρελθόν ή στην αμερικανική κοινωνία, μακράν απέχει από το να προσιδιάζει στην ελληνική περίπτωση. Ενδεχομένως να ήταν χρήσιμη η διεξοδική θεωρητική του επεξεργασία, ενόψει παραδειγμάτων ρατσισμού σε άλλες

ευρωπαϊκές χώρες. Από την άλλη πλευρά, η επιλογή ενός θεωρητικού σχήματος πολιτιστικής απόκλισης με επίκεντρο λχ. τους ευρωπαϊούς μετανάστες στις Ηνωμένες Πολιτείες, θα παρέβλεπε ένα λεπτό, αλλά πολύ καθοριστικό σημείο διαφοράς του τότε φαινομένου από την πρόσφατη μετανάστευση. Οι λόγοι της πρόσφατης μετανάστευσης είναι περισσότερο λόγοι ώθησης (push-factors) από ό, τι έλξης (pull-factors)³⁵. Οι περισσότεροι πρόσφατοι μετανάστες εξωθούνται να εγκαταλείψουν τη χώρα τους, είτε λόγω πολιτικού ή θρησκευτικού κατατρεγμού (de facto πρόσφυγες), είτε λόγω οικονομικής εξαθλίωσης. Το μέλλον τους στη χώρα υποδοχής διαγράφεται συχνά αβέβαιο και οι προοπτικές βελτίωσης των όρων ζωής τους είναι περιορισμένες. Τα παλαιότερα μεταναστευτικά ρεύματα αντιστοιχούσαν σε ανάγκες εργατικού δυναμικού από την πλευρά των οικονομικά ανεπτυγμένων χωρών (λχ. Gastarbeiter στην πρώτη Δυτική Γερμανία), ενώ το «αμερικανικό όνειρο» ήταν πραγματοποιήσιμο, έστω και για λίγους από τους μετανάστες, μέσα σε μια νέα κοινωνία πολλών ευκαιριών οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Για το λόγο κυρίως αυτόν, οποιοδήποτε άλλο μοντέλο πολιτιστικής απόκλισης δεν θα ήταν περισσότερο κατάλληλο για την κατανόηση της πρόσφατης μετανάστευσης.

Πέραν αυτού όμως, το αποικιακό μοντέλο δεν αποτελεί θεωρία υπό αυστηρή έννοια, αφού το πλέγμα των προτάσεών του δεν είναι εναργές και οι έννοιες που χρησιμοποιούνται είναι συχνά ασαφείς, όπως συμβαίνει και με τις άλλες θεωρήσεις της πολιτιστικής απόκλισης. Αν

35. Marshall(β), σ. 234-5.

προσπαθήσει κανείς να εξηγήσει τη μεγάλη εκπροσώπηση συγκεκριμένων εθνικών ομάδων στο έγκλημα διαπιστώνει ότι σημαντικά ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα. Γιατί ορισμένα άτομα αυτών των ομάδων επιλέγουν ν' αφομοιωθούν ή να προβάλουν αντίσταση κατά της κυρίαρχης ομάδας αντί να εγκληματήσουν; Εξαντλούν τα ενδεχόμενα προσαρμογής ατόμων μικρών εθνικών ομάδων οι τρεις αυτές περιπτώσεις; Υπάρχουν άλλωστε οικονομικές και γενικότερα ταξικές διαφορές ανάμεσα και στα άτομα των ίδιων των εθνικών ομάδων, ενώ συχνά μεγάλο τμήμα του πληθυσμού της κυρίαρχης ομάδας στερείται προνομίων. Η (ψυχολογική) αποξένωση μπορεί να είναι εξίσου ισοπεδωτική εμπειρία για μη προνομιούχα άτομα της κυρίαρχης ομάδας ή μπορεί και να επιτείνεται μέσα σε μια κοινωνία ετερογενή (λχ. δυσχέρειες ανεύρεσης εργασίας, λόγω μεγάλης προσφοράς αλλοδαπού εργατικού δυναμικού).

Οι συνέπειες του αποικιακού μοντέλου για την αντεγκληματική πολιτική οδηγούν σε σκεπτικισμό. Η διαμαρτυρία (τρίτη προσαρμογή) νοείται καταρχήν ως βία. Η βία κατά τον Fanon είναι συστατικό στοιχείο της αποικιακής σύγκρουσης και αναιρείται μόνο με (μεγαλύτερη) βία. Η βία επομένως, γίνεται και το μέσο απελευθέρωσης και η θεώρηση αυτή, στην ακραία της εκδοχή, μπορεί να συνεπάγεται ακόμη και την προάσπιση της βαρβαρότητας και της τρομοκρατίας. Εκτός τούτου ακόμη και η πιο μετριοπαθής διαμαρτυρία είναι προβληματική. Η διαμαρτυρία είναι εκείνη από τις τρεις προσαρμογές που εν μέρει λυτρώνει το άτομο από το συναίσθημα της αποξένωσης. Μπορεί άραγε κανείς να εξισώσει το συμφέρον της (ατομικής) λύτρωσης με εκείνο

της (κυρίαρχης) ομάδας, όταν μάλιστα η διαμαρτυρία του ατόμου θέτει σε αμφισβήτηση ή και αναιρεί τις αξίες και την πολιτιστική κληρονομιά της ομάδας; Και πολλώ μάλλον, όταν, αντίθετα από την αποικία, η κυρίαρχη ομάδα αποτελεί την πλειονότητα των πολιτών μιας χώρας; Η λύτρωση είναι, κατά το αποικιακό θεωρητικό σχήμα, καταρχήν ατομική υπόθεση και δεν μπορεί να γίνει αναγώγιμη ούτε άμεσα, ούτε έμμεσα στον κανονιστικό λόγο ενός γενικού προγράμματος αντεγκληματικής πολιτικής.

Εντούτοις, το αποικιακό μοντέλο εμπλουτίζει τη θεωρία με ευαισθητοποιές έννοιες (sensitizing concepts) και συμβάλλει στην κατανόηση του προβλήματος από τη σκοπιά των ατόμων μικρών εθνικών ομάδων. Η οικονομική καταστροφή, η πολιτιστική αποσύνθεση και ο διαχωρισμός του ατόμου από την οικογένεια και την κοινωνική/πολιτιστική του ομάδα, ενδέχεται να είναι η εμπειρία πολλών (λαθρο)μεταναστών και (de facto) προσφύγων στη χώρα προέλευσης. Η ολοκληρωτική αποξένωση από τον εαυτό, τους σημαντικούς και γενικευμένους άλλους, την πολιτιστική κληρονομιά και την κοινωνική δημιουργία, ενδέχεται να είναι βιώματα στη χώρα υποδοχής. Τέλος, οι τρεις προσαρμογές στην αποξένωση, δηλαδή η αφομοίωση, το έγκλημα και η διαμαρτυρία, έννοιες που χρειάζονται διασαφήνιση ενόψει της αοριστίας τους στο εν λόγω θεωρητικό σχήμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως παράμετροι για ορισμένα ζητήματα αντεγκληματικής πολιτικής.

4.2. Ceteris Paribus: Μια γενική θεωρία

Τηρουμένων σταθερών των συντελεστών φύλο, ηλικία και κοινωνικοοικονομική κατάσταση, η μεγάλη εκπροσώπηση λχ. των Αλβανών στις ελληνικές εγκληματολογικές στατιστικές μπορεί και να εξαφανίζεται. Η εξαφάνιση αυτή θα σήμαινε ότι η εθνοτική/πολιτιστική διαφορά δεν εξηγεί αυτή καθαυτή την εγκληματικότητα. Ακόμη και στην περίπτωση του αποικιακού μοντέλου (υπό 3.1.) η υπερεκπρόσωση στο έγκλημα με το κριτήριο της φυλής σημαίνει την ανάλυση της φυλετικής διαφορετικότητας σε ό, τι κοινωνικά και ψυχολογικά αυτή συνεπάγεται. Η επεξεργασία επομένως ενός θεωρητικού σχήματος της πολιτιστικής απόκλισης θα οδηγούσε, εκτός των άλλων (υπό 3. και 3.1.) σε μεγάλο κατακερματισμό του βασικού συντελεστή εξήγησης του εγκληματικού φαινομένου και σε ένα πολύπλοκο πλέγμα θεωρητικών προτάσεων και ορισμών. Η μεγάλη διασπορά εκπροσώπησης πολιτιστικών ομάδων στην ελληνική –και όχι μόνο– κοινωνία θα καθιστούσε το πλέγμα αυτό ακόμη πολυπλοκότερο. Στη συνέχεια, η θεωρητική πολυπλοκότητα θα καθιστούσε αδύνατη την περιαγωγή της συζήτησης σε επίπεδο αντεγκληματικής πολιτικής και οι συστάσεις για την εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων θα προσέκρουαν στην αδυναμία χειρισμού μιας ατελείωτης περιπτώσιολογίας. Ως εκ τούτου, ενδείκνυται η επιλογή μιας γενικής περιεκτικής θεωρίας, όπου ο κύριος εξηγητικός συντελεστής θα συνοψίζεται σε μια κεντρική ιδέα-έννοια και ένα πλέγμα προτάσεων που θα εξαντλείται σε φειδωλές διατυπώσεις, χωρίς να θυσιάζεται η περιεκτικότητα, η ακρίβεια και το βάθος εννοιών και

προτάσεων. Η γενική θεωρία της ισομέρειας ελέγχου αξιώνει να είναι τέτοια θεωρία³⁶. Η γενική εξηγητική της δύναμη οφείλεται μεταξύ άλλων και στο γεγονός ότι κινείται διαμέσου δύο επιπέδων εξήγησης, του ατομικού και του κοινωνικού.

Ο Short, 1985, σ. 53 επ. διακρίνει τρία διαφορετικά επίπεδα εξήγησης: μάκρο-κοινωνιολογικό (δομών), μικρο-κοινωνιολογικό (διαδράσεων) και ατομικό (ψυχολογικό). Οι Bernard και Snipes ταξινομούν τις εγκληματολογικές θεωρίες σε δύο κατηγορίες: θεωρίες δομής/διαδικασίας, που αντιστοιχούν ενγένει στο κοινωνιολογικό επίπεδο και ατομικής διαφθοράς, που αντιστοιχούν στο ψυχολογικό επίπεδο. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσουν τις θεωρίες διάστασης (strain) και πολιτιστικής απόκλισης (υπό 3.), ενώ στη δεύτερη τις θεωρίες ελέγχου, όπως εκείνες των Hirshi και Gottfredson/Hirshi, (Vold και συν., όπ. π. σ.312-313 επ.). Υπό το πρίσμα των Bernard και Snipes η θεωρία του Tittle θα μπορούσε να είναι θεωρία ατομικής διαφοράς, οι ταξινομήσεις όμως θεωριών είναι τελικά ζήτημα ερμηνείας του κάθε θεωρητικού. Ωστόσο, επειδή η θεωρία του Tittle είναι μια νέα θεωρία που αναπτύχθηκε με τη μέθοδο της συνθετικής ολοκλήρωσης και μετά από επίπονη επεξεργασία πολλών θεωριών διαφόρων επιπέδων εξήγησης, δεν είναι ταξινομήσιμη.

Η θεμελιώδης παραδοχή που ενυπάρχει στη θεωρία

36. Tittle. Για τα κριτήρια μιας επαρκούς θεωρίας (εύρος, περιεκτικότητα, ακρίβεια και βάθος), βλ. σ. 17 επ. Βλ. και κριτική παρουσίαση της θεωρίας από Braithwaite, σ. 77 επ., στην ελληνική βιβλιογραφία από Κρανιδιώτη, 1997, σ. 81 επ. και από Vold και συν., σ. 304 επ. Επίσης αναφορικά με το συμπόσιο του 1999 που αφιερώθηκε στη θεωρία της ισομέρειας, βλ. την εισαγωγή του Short, κατά τον οποίο η ισομέρεια ελέγχου αποτελεί ένα άριστο παράδειγμα διατύπωσης και ανάπτυξης θεωρίας (σ. 27), την κριτική των Savelsberg, σ. 331 επ. και Jensen, σ. 339 επ. και την απάντηση του Tittle, σ. 344 επ..

είναι ότι όλοι οι άνθρωποι επιδιώκουν την αυτονομία τους, δηλαδή ν' ασκήσουν περισσότερο έλεγχο σε άλλα άτομα, τον κοινωνικό τους περίγυρο και το περιβάλλον, από εκείνον που υφίστανται. Η τάση αυτή κατά τον Tittle δεν είναι έμφυτη, αλλά αποκτάται από την παιδική ηλικία, λόγω της εξάρτησης του ατόμου από μεγαλύτερης ηλικίας άτομα. Η κεντρική έννοια της θεωρίας είναι ο βαθμός ελέγχου, η αναλογία δηλαδή ελέγχου που ασκεί κάποιος προς εκείνον που υφίσταται, και η κύρια υπόθεση ότι, αν υπάρχει ανισομέρεια ελέγχου, αν δηλαδή κάποιος υφίσταται περισσότερο έλεγχο απ' όσον ασκεί, ή αντίθετα, αν ασκεί περισσότερο απ' όσον υφίσταται, θα εκδηλώσει αποκλίνουσα συμπεριφορά. Η έννοια του ελέγχου στη θεωρία αυτή είναι πολυδιάστατη και ποσοτική και διαφοροποιείται από την έννοια του ελέγχου παλαιότερων θεωριών. Κινείται σε ένα αφηρημένο επίπεδο ευρείας εμβέλειας που περιλαμβάνει τόσο τις κοινωνικές και ψυχολογικές διαστάσεις της καταπίεσης και της αυτονομίας του ατόμου, όσο και τις συνάφειές τους με τις κοινωνικοοικονομικές δομές.

Στη θεωρία διακρίνονται επτά γενικές κατηγορίες συμπεριφοράς³⁷. Η μεσαία κατηγορία, η συμμόρφωση (ισομέρεια ελέγχου), τοποθετείται στο κέντρο του φάσματος συμπεριφοράς και το διαχωρίζει σε δύο τμήματα αντίθετης μεταξύ τους κατεύθυνσης, εκείνο της καταπίεσης (έλλειμμα ελέγχου) και εκείνο της αυτονομίας (πλεόνασμα ελέγχου). Οι έξι κατηγορίες της αποκλίνουσας συμπεριφοράς τοποθετούνται ανά τρεις εκατέρωθεν στο φάσμα της καταπίεσης και της αυτονομίας ως εξής:

37. Tittle, σ. 137-141 και 183 επ.

Αρπαγή (predation), ανυπακοή (defiance) και υποταγή (submission) –που αντιστοιχούν σε μικρό, μεσαίο και μεγάλο έλλειμμα ελέγχου-, εκμετάλλευση (exploitation), διαρπαγή (plunder) και παρακμή (decadence) –που αντιστοιχούν σε μικρό, μεσαίο και μεγάλο πλεόνασμα ελέγχου. Στην κατηγορία της αρπαγής, η οποία τοποθετείται στο φάσμα της καταπίεσης και αποτελεί την εγγύτερη στη συμμόρφωση κατηγορία, εντάσσονται σοβαρά αδικήματα, όπως ο βιασμός και η ληστεία. Εξ αυτού γίνεται φανερό ότι η σχέση της ηθικοκοινωνικής απαξίας και της (ποινικής) βαρύτητας μιας πράξης με τον βαθμό απόκλισής της από τη συμμόρφωση, είναι κατά τη θεωρία αυτή πολύπλοκη³⁸. Στην παρούσα εργασία το πρόβλημα αυτό δεν εξετάζεται και η θεωρία χρησιμοποιείται μόνο για τη διερεύνηση της σχέσης της πολιτιστικής ετερογένειας και της εγκληματικότητας (ως μιας μορφής αποκλίνουσας συμπεριφοράς).

Η αποκλίνουσα συμπεριφορά προκύπτει όταν υπάρχει το κίνητρο, μια πρόκληση που το ενεργοποιεί, η έλλειψη περιορισμού από το περιβάλλον ή τον κοινωνικό περίγυρο και η ευκαιρία. Το κίνητρο εμπεριέχει ως στοιχείο του τον βαθμό ελέγχου, όπως και την υποκειμενική αντίληψη του ατόμου ότι η (παραβατική) πράξη του θα επαναφέρει την ισορροπία ως προς τον βαθμό αυτό. Η έννοια του υποκειμενικού συνδέεται εξωτερικά με την περιστασιακή αντίληψη για την ευκαιρία. Η θεωρία εδώ μπορεί να γίνει συμβατή με το φαινόμενο της μετανάστευσης: Οι μετανάστες αναζητούν περισσότερη αυτονομία, μέσω

38. Βλ. την κριτική του Braithwaite, όπ.π., κυρίως για τις κατηγορίες αυτόνομης αποκλίνουσας συμπεριφοράς (σ. 83-87 επ.) και την απάντηση του Tittle, 1997, ο οποίος αποδέχεται εν μέρει την κριτική (σ. 101-104). Επίσης, Κρανιδιώτη, σ. 90-93.

βελτίωσης της οικονομικής τους κατάστασης, με την εγκατάστασή τους σε μια νέα χώρα. Στη χώρα υποδοχής, είτε απομονωμένοι, είτε ως μέλη μικρών εθνικών ομάδων, συχνά δεν είναι σε θέση να ελέγξουν τους όρους της ζωής τους και βιώνουν ελλείμματα, ελέγχου. Οι νέες συνθήκες ζωής παρέχουν ποικίλες περιστασιακές ευκαιρίες για τη διάπραξη εγκλημάτων, αυτές όμως δεν αρκούν για να εκδηλωθεί μια εγκληματική πράξη. Η χώρα υποδοχής παρέχει και τις αρνητικές προκλήσεις που θα ενεργοποιήσουν τα κίνητρα για εγκληματική συμπεριφορά. Ιδιαίτερα ευάλωτοι σε ταπεινωτικές προκλήσεις από τον κοινωνικό περίγυρο είναι οι άνδρες, επειδή αδυνατούν να εκπληρώσουν το ιδεώδες του ρόλου τους, ο οποίος στις σύγχρονες κοινωνίες προαπαιτεί μια σταθερή και καλοπληρωμένη εργασία που δεν προσφέρεται σε μετανάστες (Κρανιδιώτη, 2003, σ. 251). Η συμπεριφορά αυτή εντάσσεται στο φάσμα της καταπίεσης και παίρνει τη μορφή της αρπαγής (κλοπές, ληστείες, διαρρήξεις κ.λπ.).

Στο φάσμα της καταπίεσης εμπίπτουν και τα άτομα που έχουν βιώσει δύο φορές ανατροπή του «ισοζυγίου ελέγχου», δηλαδή όχι μόνο στη χώρα υποδοχής, αλλά και στη χώρα προέλευσης. Στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες όπου οι κοινωνικο-οικονομικές δομές άλλαξαν ριζικά, πολλοί άνθρωποι βίωσαν αδυναμία ελέγχου των όρων της ζωής τους καθώς σε πολλές περιπτώσεις επανατοποθετήθηκαν σε χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα από εκείνα στα οποία ανήκαν πριν την πτώση των καθεστώτων. Στη συνέχεια, ως οικονομικοί μετανάστες αναπληρώνουν το παλαιό (στη χώρα προέλευσης) και το νέο (στη χώρα υποδοχής) έλλειμμα ελέγχου με συμπεριφορά που αποκλίνει από τους κανόνες συμμόρφωσης. Η συμπεριφορά αυτή, εμπίπτει στο φάσμα

της καταπίεσης, και μάλιστα στις κατηγορίες του μεγαλύτερου ελλείμματος, όπως ανυπακοή (λχ. χρήση ναρκωτικών, αλκοολισμός) και υποταγή (εκμετάλλευση αλλοδαπών ανηλίκων, ενγένει θυματοποίηση αλλοδαπών)³⁹.

Η έννοια του περιορισμού της αυτονομίας του ατόμου περιλαμβάνει τον βαθμό ελέγχου του ατόμου αυτού και την ισχυρή πιθανολόγηση ότι θα του ασκηθεί πραγματικά έλεγχος. Στο πλαίσιο αυτό, το άτομο συνεκτιμά τη σοβαρότητα της παράβασης, που δίνει το μέτρο στάθμισης του βαθμού ελέγχου από την πλευρά των άλλων –δηλαδή της κοινωνικής αντίδρασης- και τις πιθανότητες αποκάλυψης της πράξης του⁴⁰. Εφόσον ο κοινωνικός έλεγχος στη χώρα υποδοχής είναι χαλαρός, το ποινικό σύστημα λιγότερο τιμωρητικό από εκείνο της χώρας προέλευσης και η κοινωνική ταυτότητα των αλλοδαπών άγνωστη, η πιθανότητα να τους ασκηθεί έλεγχος θα πρέπει να εκτιμάται από τους ίδιους ως μικρή. Και στο σημείο αυτό μπορεί ν' αναζητηθεί μια ακόμη συνεπαγωγή της θεωρίας: Η αδυναμία άσκησης ελέγχου από τις αρχές ή τον κοινωνικό περίγυρο μιας ξένης χώρας θα πρέπει να επιδρά άμεσα στο ισοζύγιο ελέγχου του ατόμου. Επομένως, άτομα που προέρχονται και από τις πιο ανεπτυγμένες χώρες και ανήκουν σε υψηλά κοινωνικά στρώματα, με μεγάλα δηλαδή πλεονάσματα ελέγχου, θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν ακόμη μεγαλύτερα

39. Ζητήματα όπως η θυματοποίηση των αλλοδαπών από ομοεθνείς τους και από Έλληνες, ή ο φόβος του εγκλήματος από τη σκοπιά των μεταναστών κ.λπ., είναι σημαντικά και χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση (πρβλ. Καρύδη, 1996β, σ. 832 και επίσης Ρωμανίδου, σ. 193 επ.).

40. Tittle, σ. 167-168 και 225.

πλεονάσματα από εκείνα που ήδη διαθέτουν, και από εκείνα που θα εξασφάλιζαν στη χώρα τους, εφόσον δραστηριοποιηθούν σε μια ξένη χώρα –και όχι φυσικά ως μετανάστες. Η αδυναμία επιβολής περιορισμών από τον κοινωνικό περίγυρο και τις κρατικές αρχές της ξένης χώρας ενδέχεται να οδηγήσει σε εκδηλώσεις αυτονομίας του τύπου εκμετάλλευση (εγκλήματα λευκού περιλαιμίου) και διαρπαγή (μόλυνση του περιβάλλοντος, δολιοφθορά τροφίμων. Και είναι, δυστυχώς, αυτές ακριβώς οι μορφές παραβατικής συμπεριφοράς που δεν απεικονίζονται στις επίσημες στατιστικές και που δύσκολα θα μπορούσαν ν' αποτελέσουν αντικείμενο εμπειρικής διερεύνησης, και πολλώ μάλλον να τύχουν αποτελεσματικής αντιμετώπισης.

Η μεγάλη εκπροσώπηση των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία και σε ορισμένα εγκλήματα στις στατιστικές (υπό 2.) δεν θα 'πρεπε ν' αποτελεί και τον μόνο άξονα συζήτησης για τους αλλοδαπούς και την εγκληματικότητα. Θα έπρεπε να συμπεριληφθεί στη συζήτηση, ακόμη και ως ενδεχόμενη, η εγκληματική δράση αλλοδαπών υψηλού ή μεσαίου κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου που προέρχονται και από ανεπτυγμένες χώρες και οι οποίοι επωφελούνται, όχι μόνο από ευνοϊκότερους οικονομικούς όρους στον ελληνικό χώρο, αλλά και από την ανωνυμία που τους εξασφαλίζει η ιδιότητα του αλλοδαπού. Στην περίπτωση της (κλασικής ή εσωτερικής) αποικιοκρατίας (υπό 3.1.), τα άτομα εκείνα που απώλεσαν την πολιτιστική τους ταυτότητα «υπολείπονται ελέγχου» μέσα στον κοινωνικό περίγυρο που διαμορφώνει η κυρίαρχη ομάδα. Τι γίνεται όμως όταν η κυρίαρχη ομάδα και οι φορείς της αγνοούν την κοινωνική και πολιτιστική ταυτότητα ενός ατόμου και επιπλέον, αδυνατούν ν' ασκήσουν

αποτελεσματικό έλεγχο για το άτομο αυτό στη χώρα προέλευσης; Η άγνοια της κοινωνικής/πολιτιστικής ταυτότητας, όχι από το ίδιο το άτομο, αλλά από την κοινωνική ομάδα-αποδέκτη της συμπεριφοράς του συνδέεται με ένα πλεονέκτημα; Μειώνει τον έλεγχο που θα ασκηθεί στο άτομο αυτό, ενώ ενδεχομένως αυξάνει τον έλεγχο που μπορεί το άτομο αυτό ν' ασκήσει. Η διασαφήνιση αυτή είναι πολύ σημαντική για τους προσανατολισμούς της αντεγκληματικής πολιτικής. Η εικασία είναι ότι οικονομική δύναμη, ισχυρή κοινωνική και πολιτιστική ταυτότητα, και αδυναμία ελέγχου που απορρέει από την (ουσιαστική) άγνοια της ταυτότητας αυτής, αποτελούν τους ιδανικούς συντελεστές που θα τοποθετήσουν ένα άτομο στο φάσμα της αυτονομίας.

4.3. Καμία θεωρία: Η υπόθεση της επιλεκτικής μετανάστευσης

Οι περισσότεροι πρόσφατοι μετανάστες επιδιώκουν να βελτιώσουν τους όρους ζωής τους στη χώρα υποδοχής αναζητώντας εργασία. Ορισμένα άτομα όμως επωφελούνται από χαλαρούς διασυνοριακούς ελέγχους και εγκαταλείπουν τη χώρα τους με αποκλειστικό σκοπό να εκμεταλλευθούν τους κατοίκους άλλων χωρών και να διαπράξουν εγκλήματα. Τα άτομα αυτά αναδεικνύουν ένα νέο είδος διασυνοριακών ή υπερεθνικών εγκληματιών⁴¹ και ενίοτε συγκροτούν οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Στις ομάδες αυτές εμπλέκονται συχνά μετανάστες που

41. Κατά τη Marshall (β), σ. 236 επ., πρόκειται για «νέο» είδος διεθνούς (επαγγελματία) εγκληματία.

καθίστανται ευάλωτοι στην εκμετάλλευση τέτοιων ατόμων λόγω των δυσχερειών διαβίωσης και του κοινωνικού αποκλεισμού τους στις χώρες υποδοχής. Σε ποιο βαθμό η Ελλάδα αποτελεί πεδίο δράσης υπερεθνικών οργανωμένων ή μη εγκλημάτων; Πώς εμπλέκονται σ' αυτό οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα αλλοδαποί, αλλά και οι Έλληνες;

Η μορφολογία των συνόρων και η γεωγραφική τοποθέτηση της χώρας οδηγεί σε προβληματισμούς, πολύ λίγα πράγματα όμως είναι γνωστά για τους αλλοδαπούς, μετανάστες ή μη, που προσελκύει η ελληνική κοινωνία. Πρόσφυγες χωρίς πιστοποιητικά από χώρες του «τρίτου κόσμου», υπήκοοι πρώην σοσιαλιστικών χωρών και άτομα με άγνωστη ταυτότητα που προέρχονται από πολιτειακά ασύντακτα κράτη συνθέτουν, μεταξύ άλλων, την εικόνα των αλλοδαπών της ελληνικής κοινωνίας. Τα κίνητρα και οι σκοποί των αλλοδαπών που επιλέγουν την Ελλάδα ως χώρα παραμονής ή εγκατάστασης, δύσκολα διερευνώνται. Θα πρέπει πάντως να είναι ενγένη διαφορετικά από εκείνα των αλλοδαπών που επιλέγουν χώρες με πιο προηγμένες οικονομίες. Οι προοπτικές σταθερής απασχόλησης και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου στην Ελλάδα είναι, συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, περιορισμένες. Επομένως, για πολλούς αλλοδαπούς, η Ελλάδα θ' αποτελεί χώρα προσωρινής παραμονής και όχι μόνιμης εγκατάστασης⁴². Στη χειρότερη περίπτωση, όμως, δυσχέρειες άσκησης κρατικού ελέγχου και γεωγραφικής εποπτείας θα διευκολύνουν μεταξύ άλλων και την εγκληματική δράση.

42. Κρανιδιώτη, 1998, σ. 181.

Η υπερεκπροσώπηση συγκεκριμένων εθνικών ομάδων στην εγκληματικότητα και στον πληθυσμό των φυλακών (2.1.) οδηγεί σε μια ακόμη εικασία: Ένας μικρός αριθμός ατόμων ορισμένης εθνικότητας, ευθύνεται για τα ενγένη υψηλά ποσοστά των αλλοδαπών σε ορισμένα σοβαρά εγκλήματα. Πρόκειται για την υπόθεση της επιλεκτικής μετανάστευσης⁴³. Σύμφωνα με την υπόθεση αυτή, δηλαδή, η αιτία ανάδειξης του προβλήματος της εγκληματικότητας των αλλοδαπών θα έπρεπε να αναζητηθεί σε μικρό σύνολο «προβληματικών» ατόμων που βρίσκονται ανάμεσα στους πολυάριθμους μετανάστες.

Για την Ελλάδα, η υπόθεση αυτή φέρνει στο επίκεντρο της συζήτησης το ζήτημα της διακρατικής συνεργασίας αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Οι εγκληματοπολιτικές επιλογές ενός γειτονικού κράτους, όπως η υφ' όρον ή άνευ όρων απόλυση κρατουμένων από τις φυλακές, μπορεί να έχουν επιπτώσεις στην ελληνική κοινωνία. Άτομα τα οποία, σε άλλη ιστορική συγκυρία, θα συγκαταλέγονταν στον «σκληρό πυρήνα κρατουμένων» των φυλακών μιας χώρας, ενδέχεται να συναριθμούνται αυτή τη στιγμή στους (λαθρο)μετανάστες της Ελλάδας. Αν πράγματι συμβαίνει αυτό, τότε, τόσο η δραματοποίηση της εγκληματικότητας των αλλοδαπών ενγένη, όσο και τα υψηλά ποσοστά τους σε ορισμένα σοβαρά εγκλήματα είναι αναμενόμενα.

43. Η υπόθεση αυτή αναφέρεται από τους Hofe και συν., εξ αφορμής ομάδας Φιλανδών που μετανάστευσε στη Σουηδία κατά τη δεκαετία του 1970. Τα περισσότερα από τα άτομα αυτής της ομάδας είχαν σοβαρά κοινωνικά και ψυχολογικά προβλήματα και είχαν διαβιώσει στη χώρα προέλευσης υπό άθλιες συνθήκες. Στη συνέχεια πολλοί Φιλανδοί μετανάστες εκείνης της εποχής απελάθηκαν από τις σουηδικές αρχές λόγω ποινικών αδικημάτων ή άλλης αντικοινωνικής συμπεριφοράς (σ. 77-78).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Τρεις θέσεις για την αντεγκληματική πολιτική

Κατά τη σκιαγράφηση του προβλήματος (2.1.) προέκυψε ότι η γενική ποσοστιαία συμμετοχή των αλλοδαπών στην εγκληματικότητα είναι περιορισμένη. Η συμμετοχή τους όμως σε ορισμένα σοβαρά εγκλήματα (ανθρωποκτονία, ληστεία, βιασμός) είναι σημαντική και παρουσιάζει αυξητική τάση, όπως άλλωστε αυξητική τάση παρουσιάζει και η συνολική εγκληματικότητα των αλλοδαπών από το 1988. Μολονότι οι ενδείξεις αυτές είναι ασθενικές και δεν έχουν διεξαχθεί διεξοδικές έρευνες, λχ. θυματοποίησης, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εγκληματικότητα ως συνέπεια της πολιτιστικής ετερογένειας στην Ελλάδα είναι αυτή τη στιγμή ένα πρόβλημα υπαρκτό, σοβαρό και με σκοτεινές προοπτικές για το μέλλον.

Σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα, οι έντονα αρνητικές αντιδράσεις των πολιτών, όπως προκύπτουν από έρευνες για την ξеноφοβία και τον φόβο του εγκλήματος (εισαγωγή), δεν αντιστοιχούν στις στάσεις των φορέων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου (2.2.). Αυτό μπορεί να οφείλεται και στο γεγονός ότι οι έρευνες για τα δύο αυτά ζητήματα εκκινούν από διαφορετικές εμπειρικές αφετηρίες και εννοιολογήσεις. Ούτως ή άλλως, η έρευνα σχετικά με τους εφαρμοστές των ποινικών νόμων είναι πενιχρή. Τα λίγα δεδομένα αναδεικνύουν περιπτώσεις διαφθοράς (στην αστυνομία) και μη αποτελεσματική ανάλυση προβλημάτων σε σωφρονιστικό επίπεδο (αποδράσεις αλλοδαπών κρατουμένων). Ο εξορθολογισμός του ποινικού συστήματος προϋποθέτει την ισορροπία ανάμεσα στην επιδίωξη μεγαλύτερης

αποτελεσματικότητας και συνοχής του συστήματος και στην κατοχύρωση των κανόνων ορθής απονομής της δικαιοσύνης, οι οποίοι απορρέουν από την παράδοση των ευρωπαϊκών κρατών και την προσέγγιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων⁴⁴. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η (υλικοτεχνική και οικονομική) ενίσχυση της κρατικής υποδομής και των φορέων του συστήματος θα αποτελούσε την ορθολογική απάντηση της πολιτείας στα προβλήματα, αντί της κατάρτισης νόμων που αναπόφευκτα οδηγούν στην εγκληματοποίηση των μεταναστών⁴⁵.

Από τη θεωρητική επεξεργασία του προβλήματος διαγράφονται ορισμένες κατευθύνσεις και τρεις θέσεις για την αντεγκληματική πολιτική. Η πρώτη θέση αφορά την κοινωνική πολιτική, την έρευνα και τη θεωρητική εννοιολόγηση του προβλήματος. Η δεύτερη και η τρίτη θέση αφορούν ορισμένα ειδικότερα αλλά πολύ σημαντικά ζητήματα αναφορικά με τον προσανατολισμό της αντεγκληματικής πολιτικής: Το ζήτημα της (πολιτιστικής) αφομοίωσης αλλοδαπών, και το ζήτημα των ειδικών περιπτώσεων «διεθνοποιημένης» εγκληματικής δράσης που αντιμετωπίζει ή ενδέχεται ν' αντιμετωπίσει η ελληνική έννομη τάξη.

44. Πρβλ. Jung, η οποία υποστηρίζει ότι οι δύο αυτές τάσεις στην ευρωπαϊκή αντεγκληματική πολιτική δεν είναι ή δεν πρέπει να είναι μεταξύ τους ανταγωνιστικές, αλλά συμπληρωματικές (σ. 239).

45. Πρβλ. Κουράκη, 1978, σ. 469 επ. και βλ. επίσης την κριτική του Ν. 1975/1991 από τον Σπυράκο, σ. 363 επ., και την κριτική του Καρύδη, σ. 832 επ. και 2000, σ. 1126 επ. για το σχέδιο του νέου νόμου.

5.1. Κοινωνική πολιτική, θεωρία και έρευνα

Απαραίτητη είναι καταρχήν η αναγνώριση των δυσχερειών διαχείρισης των πολλαπλών προβλημάτων και εγκληματογενών καταστάσεων της πολιτιστικής ετερογένειας, και στα τρία επίπεδα του ποινικού συστήματος, νομοθετικό, δικαστικό και σωφρονιστικό. Η κλασική απάντηση της ελληνικής πολιτείας με νομοθετήματα δεν αποτελεί τη λύση και ορθά επισημαίνεται, ενόψει του προβλήματος της (λαθρο)μετανάστευσης, η απουσία μακρόπνοης κοινωνικής πολιτικής⁴⁶. Ποινική πολυνομία και έλλειψη κοινωνικής πολιτικής συναποτελούν το ιδανικό ζεύγος για τη διαιώνιση και την όξυνση προβλημάτων.

Η χάραξη κοινωνικής πολιτικής στη χώρα μας για την εγκληματικότητα που παράγει η κοινωνικο-πολιτιστική ετερογένεια είναι επιτακτική, προϋποθέτει όμως επιλογές και οριοθετήσεις. Η έρευνα και οι θεωρητικές επιλογές θα πρέπει να γίνονται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε, οι προβληματικές καταστάσεις, ούτε να δραματοποιούνται, ούτε να εξιδανικεύονται. Οι στατιστικές απεικονίσεις και οι παρουσιάσεις ερευνητικών δεδομένων σχετικά με την εγκληματικότητα των αλλοδαπών πρέπει να καθιστούν εξαρχής σαφές το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των αλλοδαπών που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια δεν διαπράττουν εγκλήματα. Όσο και αν αυτό φαίνεται αυτονόητο, πρέπει να υπενθυμίζεται ότι τα περισσότερα άτομα των πολυάριθμων ομάδων μεταναστών, όπως της Αλβανικής ομάδας, συμμορφώνονται με τους νόμους της χώρας υποδοχής, ή προσπαθούν τουλάχιστον να

46. Καρύδης, 1996α και β, σ. 219 και 833.

συμμορφωθούν, παρά τις δυσκολίες νομιμοποίησης της παραμονής τους. Από εκεί και πέρα, θέσεις όπως η «εγκληματοποίηση οδηγεί σε περισσότερο έγκλημα» (συμβολική αλληλενέργεια, θεωρία της ετικέτας), εκτός του ότι δεν κατέχουν υψηλότερο status (εμπειρικής) επαλήθευσης από άλλες θέσεις, οδηγούν και στη μερική εξέταση των αρνητικών συνεπειών του φαινομένου της σύγχρονης κοινωνικο-πολιτιστικής ετερογένειας. Η εγκληματοποίηση της συμπεριφοράς των μεταναστών για μικροαδικήματα θα πρέπει να αποφεύγεται, η ανάσχεση όμως της εγκληματικής συμπεριφοράς των διασυννοριακών ή υπερεθνικών (οργανωμένων ή μη) δραστών είναι περισσότερο ανέφικτη παρά δεδομένη.

5.2. Αφομοίωση και «όριο αντοχής» της ελληνικής κοινωνίας

Η (λαθρο)μετανάστευση με ό,τι αυτή συνεπάγεται αποτελεί βέβαια, αν όχι το κυριότερο, το πλέον θεατό πρόβλημα αυτή τη στιγμή. Όπως ήδη αναφέρθηκε (3.1.), η μετανάστευση σήμερα διαφέρει από εκείνη παλαιότερων εποχών και παίρνει πολλές φορές τη μορφή της de facto προσφυγοποίησης μεγάλων ομάδων ατόμων διαφόρων χωρών. Τα αίτια των μετακινήσεων είναι συχνά οι τεράστιες υλικές καταστροφές και οι οικονομικές απώλειες εξαιτίας διεθνών κρίσεων συνήθως του «τρίτου κόσμου», που συνεπάγονται διαχωρισμούς των ατόμων από τα προσφιλή τους πρόσωπα και τον κοινωνικό τους περίγυρο με αποτέλεσμα να οδηγούνται τα άτομα αυτά σε ολοκληρωτική ψυχολογική αποξένωση. Αλλά και η πτώση των καθεστώτων των πρώην σοσιαλιστικών χωρών

συνεπάγεται την αποξένωση των ατόμων της ανατολικής Ευρώπης από τις κοινωνικο-πολιτιστικές τους ορίζουσες. Η αποξένωση αυτή δηλώνεται συχνά και με την έλλειψη αντιστοιχίας ανάμεσα στο μορφωτικό τους επίπεδο και στη νέα τους τοποθέτηση στην αγορά εργασίας των δυτικών ευρωπαϊκών κοινωνιών. Από την πλευρά της κυρίαρχης ομάδας μιας χώρας υποδοχής, η αφομοίωση των μεταναστών θα μπορούσε ίσως να είναι η βολικότερη λύση, υπό την έννοια μιας τρόπων τινά αναδημιουργίας προτύπων και αξιών ατόμων μικρών εθνικών ομάδων. Αυτή η λύση, θα ήταν βέβαια η προτιμότερη για την κυρίαρχη ομάδα, έναντι των δύο άλλων εναλλακτικών προσαρμογών του αποικιακού μοντέλου, δηλαδή του εγκλήματος και της διαμαρτυρίας.

Η στρατηγική της αφομοίωση καταρχήν θα μείωνε τις κοινωνικές συγκρούσεις και την εγκληματικότητα, όμως προσκρούει σε ένα βασικό εμπόδιο: Στην πραγματική και όχι απλώς στη δηλούμενη βούληση των ατόμων μικρών εθνικών ομάδων να αφομοιωθούν από μια κυρίαρχη. Αυτό το ζήτημα είναι δυσεπίλυτο, αφού άλλωστε η εθνική συνείδηση και η πολιτιστική ταυτότητα κάποιου είναι θέματα πολύ προσωπικά και οι πολιτικές παρεμβάσεις σ' αυτά θα μπορούσαν να πλήξουν τους δημοκρατικούς θεσμούς. Αυτός είναι ίσως και ένας από τους λόγους που η αφομοίωση αποτελεί μέρος της επίσημης ιδεολογίας σε ορισμένα κράτη –όπως στη Γαλλία-, ενώ σε άλλα όχι –όπως στη Βρετανία.

Η βούληση των πρόσφατων μεταναστών να συγκαταλέγονται στους πολίτες της Ελλάδας δεν είναι δεδομένη. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει λίγα πράγματα είναι γνωστά για τους αλλοδαπούς που προσελκύει η

Ελλάδα και για τους λόγους επιλογής ή και αναπόφευκτης εγκατάστασής τους στη χώρα. Πολλοί από αυτούς φανερά δεν αποσκοπούν στη μόνιμη εγκατάστασή τους, αλλά στην παραμονή τους στη χώρα υποδοχής για περιορισμένο χρόνο με σκοπό την εξασφάλιση χρημάτων. Θα ήταν λογικό να εικάσει κανείς ότι πολλοί αλλοδαποί δεν θα είχαν λόγους να θέλουν να αφομοιωθούν. Εφόσον η οικογένεια και ο κοινωνικός τους περίγυρος στη χώρα προέλευσης δεν έχουν καταστραφεί εντελώς, η κοινωνική θέση που κατέχουν είναι χειρότερη από εκείνη που κατείχαν παλαιότερα στη χώρα προέλευσης και η χώρα αυτή βρίσκεται σε ανάπτυξη, ο δρόμος της επιστροφής παραμένει γι' αυτούς ανοιχτός. Επομένως, η πολιτιστική αφομοίωση των αλλοδαπών δεν θα μπορούσε να αποτελέσει άξονα γενικής κοινωνικής πολιτικής. Θα έπρεπε να υιοθετηθεί μια επιλεκτική στρατηγική αφομοίωσης για εκείνους που θα ήθελαν πράγματι να γίνουν μέλη της ελληνικής κοινωνίας. Η στρατηγική αυτή θα είχε νόημα κατεξοχήν για νέα και ανήλικα άτομα, πολλά από τα οποία μάλιστα αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου για την εγκληματικότητα του μέλλοντος. Κάτι που θα μπορούσε να επιτευχθεί με σχολικά προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού για παράδειγμα (Καρύδης, σ. 834).

Ως εκ τούτου, περισσότερο σημαντική είναι η εκμάθηση, εκ μέρους των Ελλήνων, της συμβίωσης με άτομα διαφορετικών πολιτιστικών παραδόσεων μέσα στην μέχρι πρότινος ομοιογενή ελληνική κοινωνία, παρά η επιδίωξη της πολιτιστικής αφομοίωσης των αλλοδαπών. Ο σεβασμός της ατομικότητας του άλλου πρέπει να επεκταθεί και στη διαφορετική πολιτιστική και εθνική του ταυτότητα. Πέραν αυτού όμως, η ελληνική πολιτεία θα

έπρεπε να θέσει και ορισμένους όρους και όρια στην ένταξη των αλλοδαπών. Προτάσεις όπως η νομιμοποίηση των ήδη εγκατεστημένων (λαθρο)μεταναστών θα έπρεπε να ισοζυγιστούν με πραγματιστικές εκτιμήσεις για τον αριθμό των αλλοδαπών που είναι σε θέση, όχι να ανεχτεί, αλλά να αντέξει η ελληνική κοινωνία. Ορθά επισημαίνεται ότι η μετανάστευση και η προσφυγοποίηση ατόμων και πληθυσμών είναι τελικά ευθύνη της διεθνούς κοινότητας. Και η Ελλάδα δεν αποτελεί ούτε την πιο προηγμένη, ούτε την πλουσιότερη χώρα στον κόσμο, ούτε και παρέχει η κοινωνία της απεριόριστες ευκαιρίες πλουτισμού. Αντίθετα βρίσκεται σε τέτοια γεωπολιτική θέση, ώστε να υφίσταται όσο καμιά άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβαρύνσεις από διεθνείς κρίσεις και προβλήματα.

5.3. Διεθνοποίηση του εγκλήματος, διαφθορά και «εκδηλώσεις αυτονομίας»

Η εννοιολόγηση της (λαθρο)μετανάστευσης ως ενός ενιαίου κοινωνικού προβλήματος αφήνει εκτός συζήτησης το ενδεχόμενο της εξατομικευμένης αντιμετώπισης ορισμένων περιπτώσεων. Η εξατομικευμένη αντιμετώπιση υπαγορεύεται από μια πρακτική υπόθεση εργασίας, εκείνην της επιλεκτικής μετανάστευσης (3.3.). Η υπόθεση αυτή θα μπορούσε ν' αποτελέσει έναν από τους άξονες αντεγκληματικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, άτομα που έχουν αποδράσει ή έχουν απολυθεί από τις φυλακές άλλων χωρών, ή για τα οποία υπάρχουν στοιχεία ότι ήδη ανήκαν στη χώρα προέλευσης σε παράνομα και εγκληματικά κυκλώματα, θα πρέπει τουλάχιστον να εντοπιστούν. Ο εντοπισμός τέτοιων ατόμων, παρά τις

δυσχέρειες διακρατικής συνεργασίας ενίοτε και με πολιτειακά ασύντακτες χώρες, θα έπρεπε να επιδιωχθεί και για το λόγο ότι κυρίως τα άτομα αυτά θα πρέπει να ευθύνονται για την αύξηση τόσο της εγκληματικότητας, όσο και της ξενοφοβίας. Για παράδειγμα, πέντε ανθρωποκτονίες οι οποίες διαπράττονται από ένα και μόνον άτομο της εθνικής ομάδας Χ, διογκώνουν τον δείκτη ανθρωποκτονιών αυτής της ομάδας, η οποία κατά τα άλλα συναποτελείται κυρίως από νομοταγή άτομα και η οποία τελικά βαρύνεται με το στερεότυπο του εγκληματία της Χ εθνικότητας.

Μολονότι η παραβατική συμπεριφορά των (λαθρο)μεταναστών αποτελεί την περισσότερο θεατή αρνητική όψη της ετερογένειας, εξίσου σημαντικοί είναι και οι μετασχηματισμοί εκείνοι που έχουν ως συνέπεια τη διεθνοποίηση του εγκλήματος και την ανάδειξη υπερεθνικών εγκληματιών. Η πρόσφατη μετανάστευση δεν χρεώνεται μόνο με πολιτικούς και θρησκευτικούς κατατρεγμούς ή οικονομικές καταστροφές, αλλά αναδεικνύει, κατά τη γνώμη μας, και ένα ιδιόμορφο περιθώριο. Το περιθώριο αυτό συναποτελείται από άτομα που δεν είναι εξολοκλήρου περιθωριοποιημένα (downs and outs), αλλά μόνο εν αναφορά προς την ένταξή τους σε δεδομένη κοινωνία (outs). Αυτού του τύπου η περιθωριοποίηση είναι εκείνη που λογικά θα ευθύνεται και για τη διαφθορά των κρατικών οργάνων και των αρχών μιας χώρας. Το νέο αυτό περιθώριο συνεπάγεται ένα «ανισοζύγιο επιρροής» πάνω σε κάθετα οργανωμένες κρατικές ιεραρχίες και καθιστά τους «κακοπληρωμένους» φορείς των ιεραρχιών αυτών ευάλωτους σε εξαγορές και δεκασμούς. Η αντίδραση μιας πολιτείας απέναντι στο φαινόμενο της «υπερεθνικής περιθωριοποίησης» θα

έπρεπε να είναι η υλικοτεχνική και οικονομική ενίσχυση επίσημων φορέων κοινωνικού ελέγχου, όπως και η ενίσχυση της συνεργασίας των πολιτών με τους φορείς αυτούς. Αλλιώς, η διαφθορά κακοπληρωμένων και κοινωνικά απομονωμένων κρατικών οργάνων από «εύπορους υπερεθνικούς δράστες» είναι αναπόφευκτη.

Η παγκοσμιοποίηση συνεπάγεται και κινδύνους (risks) που η συζήτησή τους υπερβαίνει τα όρια της παρούσας εργασίας. Πρέπει όμως να υπενθυμίσουμε ότι, εκτός από την εγκληματικότητα των μεταναστών και τις παραπάνω διεθνοποιημένες μορφές εγκληματικής δράσης, η ελληνική κοινωνία έρχεται ή θα έρθει αντιμέτωπη και με μια σειρά διαφορετικών και πολύ πιο σοβαρών, κατά τη γνώμη μας, κινδύνων. Όπως αναφέρθηκε, η αδυναμία επιβολής περιορισμών από τον κοινωνικό περίγυρο και από τις κρατικές αρχές μιας χώρας μπορεί να οδηγήσει ορισμένα άτομα σε εκδηλώσεις «αυτόνομης αποκλίνουσας συμπεριφοράς». Άτομα με μεγάλα πλεονάσματα ελέγχου μπορούν να εκμεταλλευθούν οικονομικά το περιβάλλον και τους κατοίκους μιας χώρας, χρησιμοποιώντας ενίοτε ενδιάμεσα πρόσωπα, και μπορούν επίσης, μέσα από μεγάλους οργανισμούς να οδηγήσουν σε θυματοποίηση μεγάλο τμήμα του πληθυσμού της. Η ενίσχυση, επομένως, των κρατικών αρχών και ενδεχομένως και η εν γένει κλιμάκωση της ποινικής καταστολής θα ήταν αναγκαία ενόψει μορφών σοβαρής εγκληματικής δράσης, όπως οι παρακάτω:

-Διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων από άτομα που αποδεδειγμένα είχαν εκδηλώσει εγκληματική δράση και στη χώρα προέλευσης.

-Εγκληματικές ενέργειες επαγγελματιών δραστών του νέου υπερεθνικού περιθωρίου.

-«Εξ αποστάσεως» ενέργειες που αποσκοπούν στην (παράνομη) οικονομική εκμετάλλευση ατόμων και ομάδων δεδομένης κοινωνίας (exploitation).

-Ενέργειες που έχουν ως αποτέλεσμα τη συλλογική θυματοποίηση πληθυσμών και πραγματοποιούνται μέσω μεγάλων οικονομικών οργανισμών (plunder).

Τελειώνοντας, θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι, οι τέσσερις αυτές μορφές δράσης προκύπτουν κυρίως από τη λογική ανάλυση κινδύνων και δεν αντιπροσωπεύουν το σύνολο της παραβατικής, ούτε της ενγένει δραστηριότητας των αλλοδαπών στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Εγκληματικότητα στην Ελλάδα

6.1. Γενική αξιολόγηση δεικτών εγκληματικότητας-περιβάλλοντος ασφαλείας

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία και τον απολογισμό της συνολικής δραστηριότητας της Ελληνικής αστυνομίας για το έτος 2014, παρατηρείται σε επίπεδο Επικράτειας, στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, αισθητή μείωση σε όλες τις κατηγορίες αδικημάτων. Βελτιώθηκαν αισθητά όλοι οι δείκτες εγκληματικότητας, που επηρεάζουν το περιβάλλον ασφάλειας της χώρας μας (ανθρωποκτονίες, ληστείες, κλοπές-διαρρήξεις, κλοπές οχημάτων). Οι πτωτικές τάσεις επικράτησαν από τις αρχές του 2014 και συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Σε σύγκριση με το 2013, στην Επικράτεια, οι υποθέσεις ανθρωποκτονιών μειώθηκαν σε ποσοστό 25,5%, οι ληστείες κατά 22,7%, οι κλοπές-διαρρήξεις κατά 7,8%, οι κλοπές τροχοφόρων κατά 13,2%, οι υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης μειώθηκαν σε ποσοστό 43%, οι υποθέσεις πνευματικής ιδιοκτησίας κατά 24,6%, οι υποθέσεις της νομοθεσίας περί όπλων κατά 23,2% και οι υποθέσεις βιασμών κατά 10%.

Στον τομέα της παράνομης μετανάστευσης, το 2014, (77.163) αλλοδαποί υπήκοοι συνελήφθησαν να εισέρχονται ή να διαμένουν παράνομα στη χώρα μας. Επιπλέον, είναι σημαντικό ότι το έτος 2014 αυξήθηκαν σε ποσοστό 6% οι επιστροφές μη νόμιμων μεταναστών στις χώρες καταγωγής τους.

Ως αποτέλεσμα της αναβαθμισμένης επιχειρησιακής ανταπόκρισης, η Ελληνική Αστυνομία χειρίστηκε το 2014 σε όλη την περιοχή της Επικράτειας: 555 περισσότερες υποθέσεις ναρκωτικών, 412 περισσότερες υποθέσεις πλαστογραφίας, 336 περισσότερες υποθέσεις κυκλοφορίας παραχαραγμένων νομισμάτων και 132 περισσότερες υποθέσεις λαθρεμπορίου.

6.2. Στατιστικά Στοιχεία Εγκληματικότητας

Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθεί στατιστική απεικόνιση των αδικημάτων και αξιόποινων συμπεριφορών, που προκαλούν το κοινό αίσθημα (ανθρωποκτονίες, ληστείες, κλοπές-διαρρήξεις, κλοπές τροχοφόρων) σε όλη την Επικράτεια, την Περιφέρεια της Πελοποννήσου και ειδικότερα την πόλη της Κορίνθου με συγκριτικά στοιχεία για το έτος 2013.

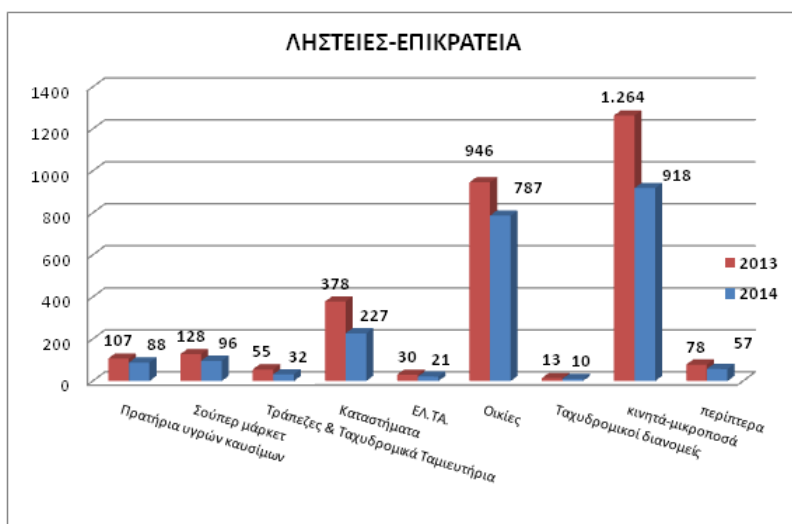
Όσον αφορά τις ανθρωποκτονίες, το 2014 καταγράφηκαν σε όλη την Επικράτεια 36 λιγότερες υποθέσεις ανθρωποκτονιών (ποσοστό που μειώθηκε κατά 25,5%) σε σχέση με το 2013. Συγκεκριμένα, το 2014 καταγράφηκαν (105) υποθέσεις ανθρωποκτονιών, από τις οποίες οι (21) έγιναν με κίνητρο τη ληστεία, ενώ το 2013 είχαν καταγραφεί (141) από τις οποίες οι (39) έγιναν με κίνητρο τη ληστεία. Επίσης, διαπράχθηκαν (155) απόπειρες ανθρωποκτονίας, έναντι (177) που είχαν καταγραφεί το 2013 (22 λιγότερες) (ποσοστό που μειώθηκε κατά 12,4%). Από τις αστυνομικές έρευνες, εξιχνιάστηκαν (234) περιπτώσεις τετελεσμένων ανθρωποκτονιών ή αποπειρών, δηλαδή εξιχνιάστηκε το 90% των υποθέσεων.

Στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου, το 2014 καταγράφηκαν (7) ανθρωποκτονίες, (13) απόπειρες και (17) εξιχνιάσεις, ενώ το 2013 οι αριθμοί ήταν (8), (10) και (16) αντίστοιχα. Στην πόλη της Κορίνθου οι ανθρωποκτονίες που καταγράφηκαν το 2014 ήταν μόλις (2).

Οι ληστείες που διαπράχθηκαν το 2014 σε όλη την Επικράτεια ήταν (3.800), έναντι (4.919) το έτος 2013. Επίσης, διαπράχθηκαν (223) απόπειρες ληστείας, έναντι (252) που είχαν καταγραφεί το 2013. Σε ορισμένα είδη ληστειών, ιδίως σε τράπεζες και ταχυδρομικά ταμιευτήρια παρατηρείται αισθητή μείωση σε ποσοστό 41,8%, μηδενικές είναι οι ληστείες σε Δ.Ο.Υ. και στις ληστείες μίνι μάρκετ-καταστημάτων ψιλικών παρατηρείται σημαντική μείωση σε ποσοστό 46,8%.

Ως προς τα είδη που τελέστηκαν στην Επικράτεια κατά το έτος 2014, παρατηρείται, σε σχέση με το 2013, μείωση στις παρακάτω κατηγορίες ληστειών, ως εξής:

- 346 λιγότερες κινητών τηλεφώνων-μικροποσών (918 έναντι 1.264)
- 159 λιγότερες σε οικίες (787 έναντι 946)
- 151 λιγότερες εντός καταστημάτων (227 έναντι 378)
- 54 λιγότερες αρπαγές τσαντών (299 έναντι 353)
- 51 λιγότερες σε μίνι μάρκετ-καταστήματα ψιλικών (58 έναντι 109)
- 32 λιγότερες σε σούπερ μάρκετ (96 έναντι 128)
- 23 λιγότερες σε τράπεζες-ταχυδρομικά ταμιευτήρια (32 έναντι 55)
- 21 λιγότερες σε περίπτερα (57 έναντι 78)
- 19 λιγότερες σε πρατήρια υγρών καυσίμων (88 έναντι 107)
- 9 λιγότερες σε ΕΛ.ΤΑ. (21 έναντι 30)
- 3 λιγότερες σε ταχυδρομικούς διανομείς (10 έναντι 13).

Ως προς τις απόπειρες λησθειών, παρατηρείται μείωση σε όλη την Επικράτεια και τη Θεσσαλονίκη, ενώ μικρή αύξηση καταγράφεται στην Αττική. Συγκεκριμένα, το 2014 σε σχέση με το 2013, σημειώνονται:

- 29 λιγότερες απόπειρες σε όλη την Επικράτεια (223 έναντι 252)
- 24 λιγότερες απόπειρες στη Θεσσαλονίκη (42 έναντι 66)
- 6 περισσότερες απόπειρες στην Αττική (129 έναντι 123)

Στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου τα ποσοστά συγκριτικά με το 2013 διαμορφώνονται ως εξής:

- 53 λιγότερες ληστείες (86 έναντι 139)
- 5 περισσότερες απόπειρες λησθειών (60 έναντι 108)
- 48 λιγότερες εξιχνιάσεις λησθειών (60 έναντι 108)

Ως προς τα είδη που τελέστηκαν στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου κατά το 2014, σε σχέση με το 2013, τα στοιχεία διαμορφώνονται ως εξής:

- 5 λιγότερες εντός καταστημάτων (5 έναντι 10)
- 40 λιγότερες εντός οικιών (26 έναντι 66)
- 5 λιγότερες ληστείες κινητών τηλεφώνων-μικροποσών (3 έναντι 8)
- 5 περισσότερες λοιπές ληστείες (39 έναντι 34)
- 7 λιγότερες ληστείες αρπαγής τσάντας (5 έναντι 12)
- 1 περισσότερη ληστεία οδηγών ταξί (1 έναντι 0)
- 2 λιγότερες σε πρατήρια υγρών καυσίμων (2 έναντι 4)
- 1 λιγότερη σε μίνι μάρκετ-καταστήματα ψιλικών (0 έναντι 1)
- 1 περισσότερη σε τράπεζες, ταχυδρομικά ταμιευτήρια (3 έναντι 2).

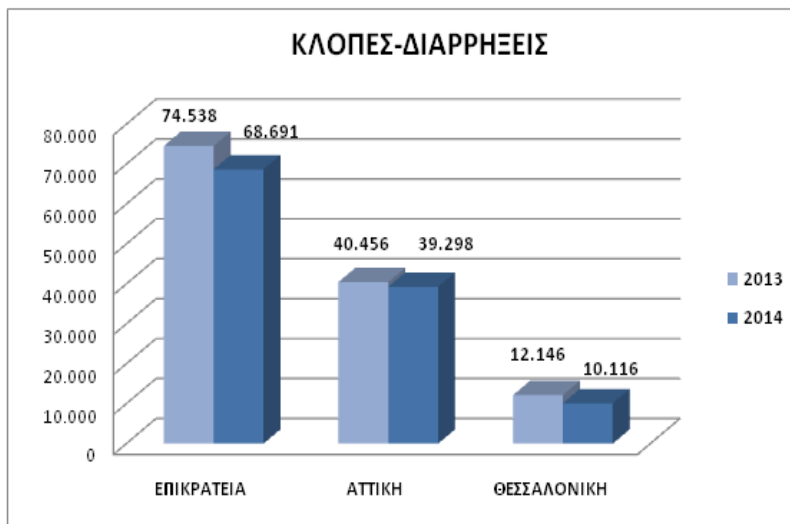
Στην πόλη της Κορίνθου οι ληστείες που διαπράχθηκαν κατά το 2014 ήταν (25).

Όσον αφορά τις κλοπές-διαρρήξεις, το 2014 διαπράχθηκαν σε όλη την Επικράτεια (68.691) κλοπές-διαρρήξεις, δηλαδή (5.847) λιγότερες σε σχέση με το 2013 (74.538). Επίσης, διαπράχθηκαν (4.509) απόπειρες κλοπών-διαρρήξεων, δηλαδή (107) λιγότερες σε σύγκριση με τις (4.616) που είχαν καταγραφεί το 2013.

Συγκεκριμένα, σε επίπεδο Επικράτειας, καθώς και στις πόλεις της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης όπου καταγράφεται ο κύριος όγκος των κλοπών και των διαρρήξεων, στη σύγκριση του έτους 2014 σε σχέση με το 2013, καταγράφονται τα εξής:

- 5.847 λιγότερες κλοπές-διαρρήξεις σε όλη την Επικράτεια (68.691 έναντι 74.538, μείωση σε ποσοστό 7,8%)

- 1.158 λιγότερες κλοπές-διαρρήξεις στην Αττική (39.298 έναντι 40.456, μείωση σε ποσοστό 2,8%)
- 2.030 λιγότερες κλοπές-διαρρήξεις στη Θεσσαλονίκη (10.116 έναντι 12.146, μείωση σε ποσοστό 16,7%)

Ως προς τα είδη κλοπών-διαρρήξεων που τελέστηκαν στην Επικράτεια, σημειώνεται ανάλογη μείωση στις επιμέρους κατηγορίες, ως εξής:

- 2.716 λιγότερες από οικίες (22.881 έναντι 25.597)
- 1.017 λιγότερες από ΙΧΕ αυτοκίνητα (14.597 έναντι 15.614)
- 769 λιγότερες σε καταστήματα (7.323 έναντι 8.092)
- 488 λιγότερες αρπαγές τσαντών (1.160 έναντι 1.648)

Στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου, καταγράφηκαν κατά το έτος 2014, 693 λιγότερες κλοπές-διαρρήξεις (4.164 έναντι 4.857 το 2013), 37 λιγότερες απόπειρες (268 έναντι 305 το 2013) και 12 περισσότερες εξιχνιάσεις (1.245 έναντι 1.233 το 2013).

Πιο συγκεκριμένα, ως προς τα είδη κλοπών-διαρρήξεων που τελέστηκαν στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου, καταγράφονται τα εξής στοιχεία σε σχέση με το 2013:

- 40 περισσότερες κλοπές-διαρρήξεις από ΙΧΕ αυτοκίνητα (467 έναντι 427)
- 14 λιγότερες κλοπές-διαρρήξεις ιερών ναών (37 έναντι 51)
- 5 λιγότερες κλοπές-διαρρήξεις καταστημάτων (406 έναντι 411)
- 321 λιγότερες λοιπές κλοπές-διαρρήξεις (1.100 έναντι 1.421)
- 396 λιγότερες κλοπές-διαρρήξεις οικιών (2.081 έναντι 2.477)
- 1 λιγότερη κλοπή-διάρρηξη σε συγκοινωνιακά μέσα (1 έναντι 2)

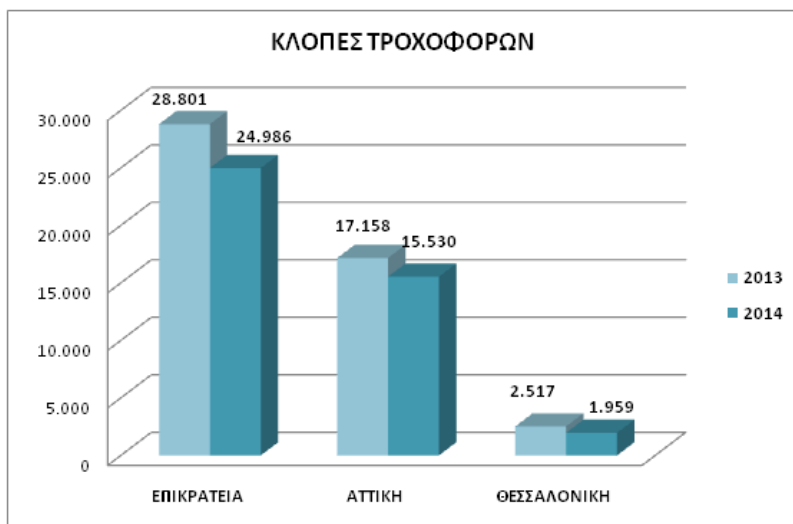
- 5 λιγότερες κλοπές με αρπαγές τσαντών (3 έναντι 8)
- 9 περισσότερες κλοπές σε δημόσιο χώρο- μικροκλοπές (69 έναντι 60).

Στην πόλη της Κορίνθου, κατά το έτος 2014, οι κλοπές- διαρρήξεις έφτασαν τις 447.

Το 2014 διαπράχθηκαν σε όλη την Επικράτεια (24.986) κλοπές τροχοφόρων, δηλαδή (3.815) λιγότερες σε σχέση με το 2013 (28.801). Επίσης, διαπράχθηκαν (703) απόπειρες κλοπές τροχοφόρων έναντι (543) που είχαν καταγραφεί το 2013, δηλαδή (160) περισσότερες.

Συγκεκριμένα, σε επίπεδο Επικράτειας, καθώς και στις πόλεις της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης όπου καταγράφεται ο κύριος όγκος των κλοπών τροχοφόρων, στη σύγκριση του έτους 2014 σε σχέση με το έτος 2013, οι μειώσεις που καταγράφονται είναι οι εξής:

- 3.815 λιγότερες κλοπές τροχοφόρων στην Επικράτεια (24.986 έναντι 28.801, μείωση σε ποσοστό 13,2%)
- 1.628 λιγότερες κλοπές τροχοφόρων στην Αττική (15.530 έναντι 17.158, μείωση σε ποσοστό 9,5%)
- 558 λιγότερες κλοπές τροχοφόρων στη Θεσσαλονίκη (1.959 έναντι 2.517, μείωση σε ποσοστό 22,2%).

Ως προς τα είδη κλοπών τροχοφόρων που τελέστηκαν στην Επικράτεια, παρατηρείται μείωση σε όλες τις κατηγορίες, ως εξής:

- 1.867 λιγότερες κλοπές μοτοσικλετών (9.457 έναντι 11.324)
- 775 λιγότερες κλοπές μοτοποδηλάτων (2.441 έναντι 3.216)
- 730 λιγότερες κλοπές ΙΧΕ αυτοκινήτων (9.592 έναντι 10.322)
- 317 λιγότερες κλοπές ΙΧΦ-λεωφορείων (2.925 έναντι 3.242).

Μειώσεις καταγράφονται επίσης και στις κλοπές τροχοφόρων στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου. Κατά το 2014 διαπράχθηκαν (77) λιγότερες κλοπές τροχοφόρων, σε σχέση με το 2013 (973 έναντι 1.050 το 2013). Ως προς τα είδη κλοπών τροχοφόρων οι αριθμοί διαμορφώνονται ως εξής:

- 80 λιγότερες κλοπές μοτοσικλετών (271 έναντι 351)
- 4 λιγότερες κλοπές μοτοποδηλάτων (165 έναντι 169)
- 7 περισσότερες κλοπές ΙΧΕ αυτοκινήτων (335 έναντι 328)
- 7 λιγότερες κλοπές ΙΧΦ-λεωφορείων (184 έναντι 191)
- 7 περισσότερες κλοπές λοιπών οχημάτων (18 έναντι 11).

Στην πόλη της Κορίνθου, οι κλοπές τροχοφόρων έφτασαν τις (301).

Επιπροσθέτως, θα αναφερθούμε και στα στοιχεία που καταγράφονται για τις λοιπές κατηγορίες που αποτελούν την εγκληματικότητα και αφορούν την Περιφέρεια της Πελοποννήσου και την πόλη της Κορίνθου ειδικότερα.

Κατά το 2014, στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου, καταγράφηκαν οι εξής λοιπές εγκληματικές ενέργειες:

- 1 λιγότερη ανθρωποκτονία (7 έναντι 8 το 2013)
- 18 περισσότερες απάτες (117 έναντι 99 το 2013)
- 4 περισσότερες περιπτώσεις αρχαιοκαπηλίας (7 έναντι 3 το 2013)
- 1 περισσότερος βιασμός (3 έναντι 2 το 2013)
- 4 λιγότερες περιπτώσεις εκβιασμού (7 έναντι 11 το 2013)
- 8 λιγότερες περιπτώσεις επαιτείας (25 έναντι 33 το 2013)
- 7 λιγότερες ζωοκλοπές (80 έναντι 87 το 2013)
- 6 περισσότερες περιπτώσεις λαθρεμπορίου (63 έναντι 57 το 2013)
- 147 λιγότερες παραβιάσεις περί ναρκωτικών (521 έναντι 668 το 2013)
- 100 λιγότερες παραβιάσεις περί όπλων (286 έναντι 386 το 2013)
- 14 λιγότερες παραβιάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας (29 έναντι 43 το 2013)
- 18 περισσότερες περιπτώσεις πλαστογραφίας (101 έναντι 83 το 2013)
- 4 περισσότερες περιπτώσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης (9 έναντι 5 το 2013).

Στην πόλη της Κορίνθου, τα στοιχεία που καταγράφονται για το έτος 2014 είναι τα εξής:

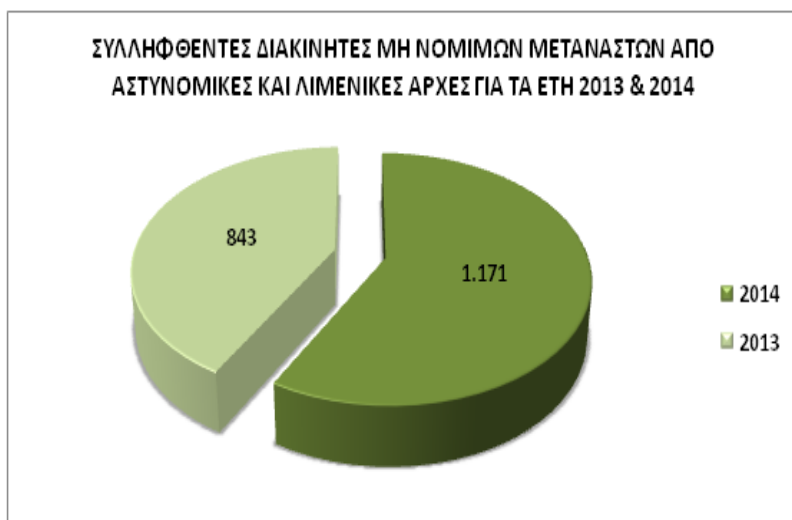
- 2 ανθρωποκτονίες
- 18 απάτες
- 149 παραβιάσεις περί ναρκωτικών
- 30 παραβιάσεις περί όπλων

- 3 περιπτώσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης
- 2 αποπλανήσεις.

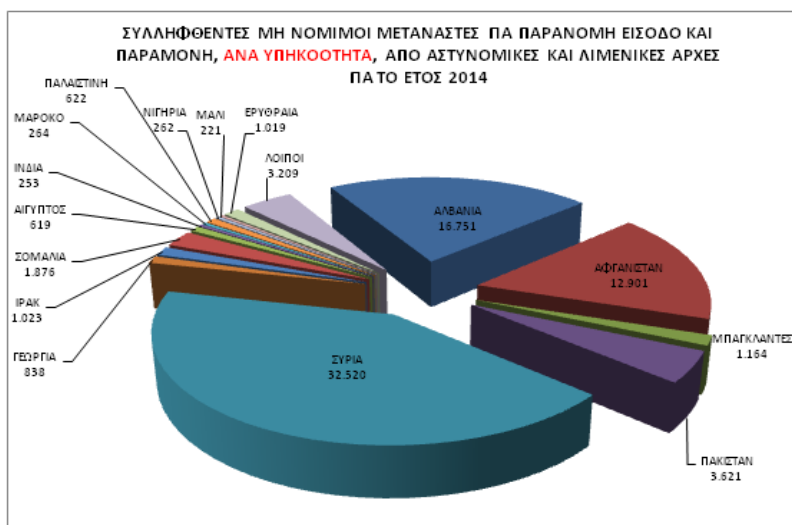
Αναφορικά, με την παράνομη μετανάστευση, το 2014 συνελήφθησαν συνολικά για παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα (77.163) αλλοδαποί, ενώ το 2013 είχαν συλληφθεί (43.002), ποσοστό αύξησης πάνω από 79,4%.

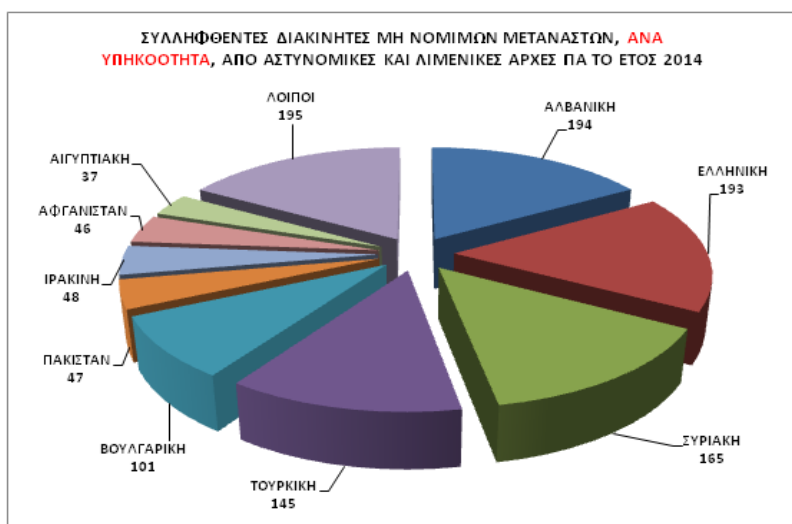
Επιπλέον, το 2014 συνελήφθησαν (1.171) διακινητές μη νόμιμων μεταναστών, ενώ το 2013 είχαν συλληφθεί (843), ποσοστό αύξησης πάνω από 38,91%.

Η εθνικότητα των συλληφθέντων μη νόμιμων μεταναστών κατανέμεται ενδεικτικά:

Η εθνικότητα των συλληφθέντων για διακίνηση μη νόμιμων μεταναστών, κατανέμεται ενδεικτικά:

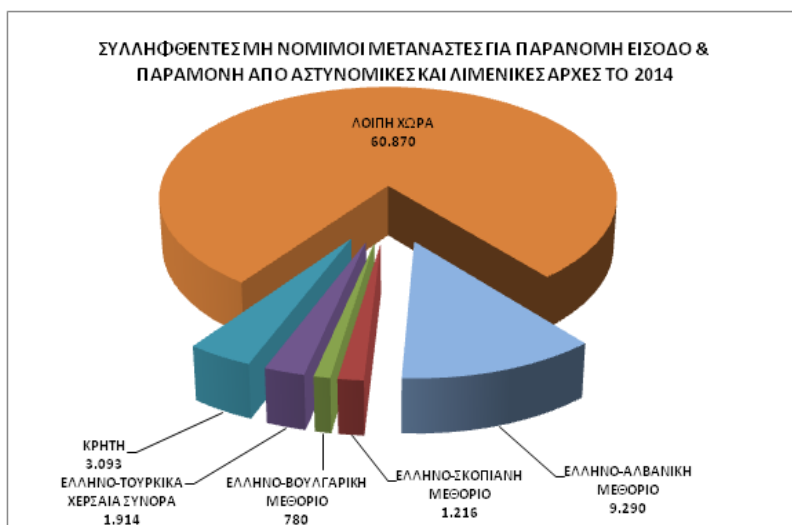

Ας σημειωθεί ότι το Δεκέμβρη του 2010 καταγράφηκε η υποχρέωση κατοχής θεώρησης (VISA) για τους πολίτες της Αλβανίας, κατόχων βιομετρικών διαβατηρίων, καθώς πλέον είναι δυνατή η τρίμηνη παραμονή τους μόνο με τη σφράγιση της εισόδου, γεγονός που έχει συμβάλλει κατά πολύ στη μείωση των δεικτών παράνομης εισόδου από τα βόρεια χερσαία σύνορα.

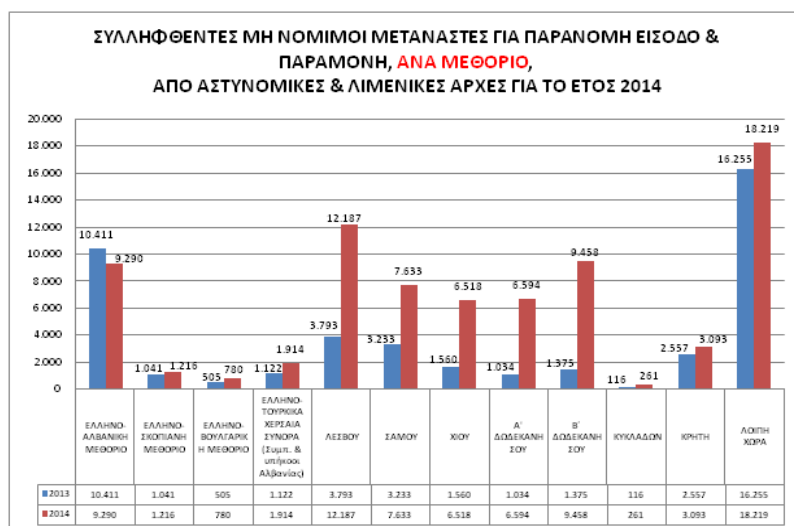
Στα βορειοανατολικά χερσαία σύνορα (συνοριακή γραμμή Ελλάδας-Τουρκίας), το 2014 συνελήφθησαν συνολικά για παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα 1.914 μετανάστες, ενώ το 2013 είχαν συλληφθεί 1.109 μετανάστες.

Αναλυτικά ανά περιοχή, ο αριθμός των συλλήψεων των μη νόμιμων μεταναστών είναι:

Αναλυτικά ανά περιοχή, ο αριθμός των συλλήψεων των μη νόμιμων μεταναστών είναι:

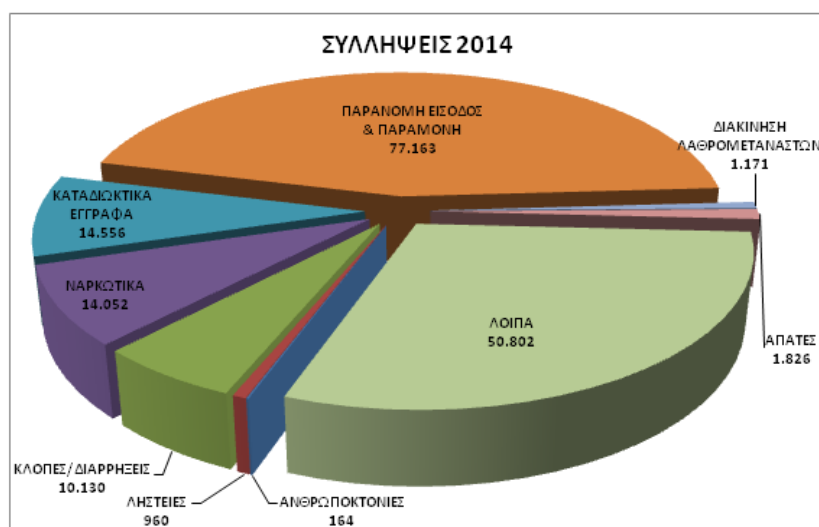
Επίσης, για το έτος 2014 εξετάστηκαν 6.593 αιτήματα ασύλου σε πρώτο (α΄) βαθμό και υποβλήθηκαν 3.921 προσφυγές σε δεύτερο (β΄) βαθμό, ενώ οι απορρίψεις ήταν 9.843 συνολικά, για την εξέταση υποθέσεων τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Επίσης, εκδόθηκαν, και στους δύο βαθμούς, 1.713 αποφάσεις παροχής ασύλου (καθεστώς πρόσφυγα, ανθρωπιστικού καθεστώτος και επικουρικής προστασίας).

Για το έτος 2013 είχαν εξεταστεί αντίστοιχα 10.738 αιτήματα ασύλου, σε πρώτο (α΄) βαθμό και υποβλήθηκαν 5.123 πρόσφυγες σε δεύτερο (β΄) βαθμό, ενώ οι απορρίψεις ανέρχονται συνολικά σε 12.924 για την συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Επίσης, είχαν εκδοθεί και στους δύο βαθμούς, 1.034 αποφάσεις παροχής ασύλου (καθεστώς πρόσφυγα, ανθρωπιστικού καθεστώτος και επικουρικής προστασίας).

Το 2014 αυξήθηκαν σε ποσοστό περίπου 6% οι επιστροφές μη νόμιμων μεταναστών. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 27.789 επιστροφές μη νόμιμων μεταναστών, έναντι 26.186 το 2013. Από αυτές, οι 36.606

περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν μέσω των προγραμμάτων αναγκαστικής επιστροφής και οι 17.369 μέσω των εθελούσιων διαδικασιών επιστροφής.

Κατά το ίδιο έτος συνελήφθησαν συνολικά (170.824) άτομα για διάφορες παραβιάσεις πλημμεληματικού και κακουργηματικού χαρακτήρα, που αφορούν στα αδικήματα της ανθρωποκτονίας, της ληστείας, των κλοπών-διαρρήξεων, την κατοχή και διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, εκβίαση, ηλεκτρονικά εγκλήματα, για καταδικαστικές αποφάσεις κ.λπ. Ειδικότερα οι συλληφθέντες, ανά κατηγορία αδικημάτων, κατανέμονται ως εξής:

Εξαρθρώθηκαν ακόμα 419 συνολικά σπείρες και εγκληματικές οργανώσεις, ύστερα από στοχευμένες αστυνομικές έρευνες και επιχειρήσεις, που αφορούν σε όλο το φάσμα του κοινού και οργανωμένου εγκλήματος. Σε αυτές συγκαταλέγονται σπείρες που διέπρατταν ληστείες σε οικίες-καταστήματα, κλοπές και διαρρήξεις σε σπίτια, οχήματα και πεζούς, καθώς και πολυμελείς

εγκληματικές οργανώσεις, που διέπρατταν εγκλήματα βίας σε βάρος ιδιοκτητών καταστημάτων και άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Επίσης, εξαρθρώθηκαν εγκληματικές οργανώσεις και διακινούσαν μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών ουσιών.

Εξιχνιάστηκαν 31.475 υποθέσεις, ύστερα από μεθοδικές και συστηματικές αστυνομικές έρευνες, που αφορούν σε όλο το φάσμα της εγκληματικής δραστηριότητας, όπως εγκλήματα κατά της ζωής, της περιουσίας κ.λπ., έναντι 30.650 το 2013. Κατασχέθηκαν, σε διάφορες αστυνομικές έρευνες, μεταξύ άλλων, μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών ουσιών και όπλων διαφόρων τύπων, κ.λπ. Παρατίθενται ενδεικτικά τα παρακάτω:

- Κάνναβη: 14 τόνοι, 581 κιλά και 443 γραμμάρια περίπου
- Κοκαΐνη: 289 κιλά και 630 γραμμάρια περίπου
- Ηρωίνη: 296 κιλά και 657 γραμμάρια περίπου
- Πιστόλια-περίστροφα, REPLICA, κρότου, κυνηγετικά όπλα κ.λπ.: 3.883.

6.2.1. Αστυνομικές επιχειρήσεις στην Κορινθία

Αναλυτικότερα, στην Κορινθία κατά το 2014 έχουν καταγραφεί από την ελληνική αστυνομία όλες οι αστυνομικές επιχειρήσεις που έγιναν στο πλαίσιο αντιμετώπισης της εγκληματικότητας.

Ύστερα από αστυνομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιήθηκαν, **κατά τον Ιανουάριο**, στο πλαίσιο

αντιμετώπισης της εγκληματικότητας στην Κορινθίας, προκύπτουν οι εξής συλληφθέντες:

- Έξι (6) ημεδαποί Ρομά και ένας αλλοδαπός Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας και παράβαση του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού.
- Επτά (7) ημεδαποί και τέσσερις (4) αλλοδαποί, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για κατοχή ποσότητας ηρωίνης βάρους, σπαθιού και πλήθους ηλεκτρονικών συσκευών και εργαλείων.
- Ένας (1) ημεδαπός, για κατοχή ποσότητας κάνναβης.
- Δύο (2) ημεδαποί, σε βάρος των οποίων σχηματίστηκε δικογραφία κακούργηματικού χαρακτήρα για εκβίαση κατά συναυτουργία, και για κατοχή όπλων και ναρκωτικών.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Πέντε (5) ημεδαποί, για παραβάσεις του Υγειονομικού Κανονισμού.

Κατά τον μήνα Φεβρουάριο, ύστερα από αστυνομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή της Κορινθίας, έγιναν οι εξής συλλήψεις:

- Τριών (3) ημεδαπών Ρομά, για ληστεία σε βάρος ηλικιωμένου ημεδαπού.
- Δύο (2) αλλοδαπών, για ανθρωποκτονία.
- Ενός (1) ημεδαπού Ρομά, για ναρκωτικά και κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ενός (1) ημεδαπού Ρομά, για ναρκωτικά.

- Τεσσάρων (4) ημεδαπών και ενός (1) αλλοδαπού, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Οκτώ (8) ημεδαπών και δύο (2) αλλοδαπών, για παραβάσεις του Υγειονομικού Κανονισμού.
- Δέκα (10) ημεδαπών και οκτώ (8) αλλοδαπών, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Έξι (6) αλλοδαπών, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Ενός (1) ημεδαπού, για μαστροπεία.
- Τριών (3) ημεδαπών, για κλοπή μετασχηματιστών και μεταλλικών αντικειμένων.
- Ενός (1) ημεδαπού Ρομά, για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, διάπραξη ληστειών και διακεκριμένων κλοπών και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ενός (1) αλλοδαπού, για ληστεία και παράβαση της Νομοθεσίας για τα όπλα.
- Δύο (2) ημεδαπών, για κατοχή ηρωίνης.
- Δύο (2) αλλοδαπών, για κατοχή κάνναβης.
- Ενός (1) ημεδαπού, για αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.
- Ενός (1) αλλοδαπού, για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, ληστεία και παράβασης της νομοθεσίας περί όπλων.
- Μίας (1) αλλοδαπής, για ληστεία σε βάρος ηλικιωμένου ημεδαπού.
- Τεσσάρων (4) ημεδαπών, για ληστεία.
- Τριών (3) ημεδαπών Ρομά, για κλοπή, παράνομη κατοχή όπλου και παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Ενός (1) ημεδαπού, για κλοπή ηλεκτρολογικών καλωδίων.

- Ενός (1) ημεδαπού Ρομά, για κλοπή οικίας.
- Ενός (1) ημεδαπού, για ληστεία και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.

Τον επόμενο μήνα, τον **Μάρτιο** του 2014, οι αστυνομικές επιχειρήσεις συνεχίστηκαν και οι συλληφθέντες ήταν οι εξής:

- Επτά (7) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Δύο (2) ημεδαποί, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Δέκα (10) ημεδαποί και ένας (1) αλλοδαπός, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Δεκαέξι (16) ημεδαποί και ένας (1) αλλοδαπός, για παράβαση του Υγειονομικού Κανονισμού.
- Δύο (2) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για απόπειρα ληστείας και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή.
- Δύο (2) ημεδαποί, για παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και για κατοχή όπλων.
- Ένας (1) ημεδαπός, για κατοχή λαθραίων πακέτων τσιγάρων και καπνού.
- Δύο (2) ημεδαποί, για κλοπή.
- Τέσσερις (4) αλλοδαποί, για παραεμπόριο.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για παραεμπόριο και παράβαση της νομοθεσίας για τους αλλοδαπούς.

- Ένας (1) ημεδαπός και ένας (1) αλλοδαπός, για παράβαση της νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για κλοπή σε οικία.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για κλοπή οχήματος.
- Τρεις (3) αλλοδαποί και ένας (1) ημεδαπός, για παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά.
- Πέντε (5) ημεδαποί Ρομά, για εκβίαση.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για κατοχή κλεψίτυπων ψηφιακών δίσκων.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για πλαστογραφία πιστοποιητικών.

Κατά τον μήνα **Απρίλιο**, είχαμε εξίσου πολλές συλλήψεις:

- Δύο (2) αλλοδαποί, για κλοπή μεταλλικών αντικειμένων.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για απόπειρα ληστείας.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί Ρομά και δύο (2) ημεδαποί, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας και αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για πλαστογραφία.
- Οκτώ (8) ημεδαποί και δύο (2) αλλοδαποί, για παράβαση του Υγειονομικού Κανονισμού.

- Δώδεκα (12) ημεδαποί και δύο (2) αλλοδαποί, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Ένας (1) αλλοδαπός, ο οποίος διέμενε παράνομα στη χώρα και σε βάρος του θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής του.
- Πέντε (5) ημεδαποί Ρομά και ένας (1) ημεδαπός, για κλοπή.
- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά για κατοχή ποσότητας ηρωίνης.
- Δύο (2) ημεδαποί, για ναρκωτικά.
- Ένας (1) ημεδαπός, για απόπειρα κλοπής.
- Ένας (1) ημεδαπός, για άσκοπους πυροβολισμούς.
- Ένας (1) αλλοδαπός και τρεις (3) ημεδαποί, για παράβαση του Τελωνειακού Κώδικα.
- Μία (1) ημεδαπή, για παράβαση των νομοθεσιών για τα όπλα και τα βεγγαλικά.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για ανθρωποκτονία.
- Μία (1) αλλοδαπή, για επικίνδυνη σωματική βλάβη και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Μία (1) ημεδαπή, για παραβίαση δικαστικής απόφασης.
- Ένας (1) ημεδαπός, για απάτη κατά συρροή και κατ' εξακολούθηση.

Τα στοιχεία των συλληφθέντων στην περιοχή της Κορινθίας, κατά τον μήνα **Μάιο**, διαμορφώνονται ως εξής:

- Ένας (1) ημεδαπός, για ναρκωτικά και κροτίδες.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για λαθραία πακέτα τσιγάρων.
- Ένας (1) ημεδαπός, για καταδικαστικά έγγραφα.

- Τέσσερις (4) ημεδαποί και ένας (1) αλλοδαπός, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Δύο (2) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Ένας (1) ημεδαπός και τρεις (3) ημεδαποί Ρομά, για εκβίαση και κλοπή οχήματος.
- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για ληστεία.
- Δύο (2) ημεδαποί, για παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά.
- Δύο (2) ημεδαποί, για μαστροπεία.
- Τρεις (3) ημεδαποί, για παράνομα τυχερά παιχνίδια.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για διευκόλυνση εξόδου από τη χώρα μας σε μη νόμιμους μετανάστες.

Όσον αφορά τον μήνα **Ιούλιο** συνελήφθησαν, από τους αστυνομικούς του Τμήματος Ασφαλείας Κορίνθου, οι εξής:

- Δύο (2) αλλοδαποί, για τα –κατά περίπτωση– αδικήματα της σύστασης εγκληματικής οργάνωσης, διάπραξης διακεκριμένων περιπτώσεων κλοπών, φθοράς ξένης ιδιοκτησίας, αντίστασης και παράβασης της νομοθεσίας για τα όπλα και τα βεγγαλικά.
- Έντεκα (11) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ένας (1) ημεδαπός, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Έξι (6) ημεδαποί, για παραβάσεις του Υγειονομικού Κανονισμού.

- Δύο (2) ημεδαποί και ένας (1) αλλοδαπός, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Εννέα (9) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Μία (1) ημεδαπή, για παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά και ένας (1) ημεδαπός, για ναρκωτικά.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.
- Έξι (6) ημεδαποί Ρομά, για παραβάσεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού.
- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για ληστεία και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) ημεδαπός, για ανθρωποκτονία από πρόθεση και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) ημεδαπός, για πλαστογραφία, καταδικαστικό έγγραφο και παράβαση του Υγειονομικού Κανονισμού.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για παραεμπόριο και κατοχή λαθραίων τσιγάρων.
- Επτά (7) αλλοδαποί και δύο (2) ημεδαποί, για τα – κατά περίπτωση- αδικήματα της σύστασης εγκληματικής οργάνωσης, των διακεκριμένων περιπτώσεων κλοπών και φθορών, της παράβασης των νομοθεσιών για τα όπλα και τους αλλοδαπούς, της ψευδής ανωμοτί κατάθεσης, της αντίστασης καθώς και της αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος.

Για τον μήνα **Ιούλιο**, οι συλληφθέντες που προέκυψαν από τις αστυνομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Κορινθία είναι οι εξής:

- Πέντε (5) αλλοδαποί στην Κορινθία, για παράνομο υπαίθριο εμπόριο.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί και δύο (2) αλλοδαποί, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Δεκαέξι (16) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Ένας (1) ανήλικος ημεδαπός Ρομά, για διακεκριμένες περιπτώσεις κλοπών.
- Τρεις (3) αλλοδαποί και ένας (1) ημεδαπός, για επικίνδυνη σωματική βλάβη και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) ημεδαπός, για κλοπή δίκυκλου οχήματος.
- Ένας (1) ημεδαπός για καταδικαστικά έγγραφα.
- Δύο (2) αλλοδαποί, για κατοχή πακέτων με λαθραία τσιγάρα.
- Ένας (1) ημεδαπός, για ναρκωτικά και κλοπή οχήματος.
- Δύο (2) αλλοδαποί, για κλοπή μεταλλικών αντικειμένων.

Κατά τον μήνα **Αύγουστο**, οι συλληφθέντες ήταν λιγότεροι σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες και ήταν οι εξής:

- Οκτώ (8) αλλοδαποί για παράνομο υπαίθριο εμπόριο, εκ των οποίων οι επτά (7) διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.

- Τέσσερις (4) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Επτά (7) ημεδαποί, για παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί, για παραβάσεις του Υγειονομικού Κανονισμού.
- Μία (1) ημεδαπή Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας και καταδικαστικά έγγραφα.
- Τρεις (3) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ένας (1) ημεδαπός, για καταδικαστικά έγγραφα.

Κατά τον μήνα **Σεπτέμβριο**, τα στοιχεία των συλληφθέντων είναι τα εξής:

- Δύο (2) ημεδαποί, ένας (1) ημεδαπός Ρομά και δύο (2) αλλοδαποί, για παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά.
- Ένας (1) ημεδαπός, παράνομη κατοχή μαχαιριού.
- Ένας (1) ημεδαπός, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Έξι (6) ημεδαποί και τρεις (3) αλλοδαποί, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Δεκατέσσερις (14) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Πέντε (5) αλλοδαποί, ένας (1) ημεδαπός και τρεις (3) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή.

- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Είκοσι ένας (21) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Επτά (7) ημεδαποί Ρομά, για αντίσταση και επικίνδυνη σωματική βλάβη.
- Ένας (1) ημεδαπός, για παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για κατοχή πακέτων με λαθραία τσιγάρα.
- Έξι (6) ημεδαποί, για παραβάσεις του Υγειονομικού Κανονισμού.
- Ένας (1) ημεδαπός, για παράβαση του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού.
- Ένας (1) ανήλικος αλλοδαπός, για διακεκριμένες περιπτώσεις κλοπών και παράβαση της νομοθεσίας για τους αλλοδαπούς.
- Δύο (2) ημεδαποί και δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.
- Μία (1) ημεδαπή Ρομά, γιατί σε βάρος της εκκρεμούσαν δύο (2) εντάλματα σύλληψης του κ. Ανακριτή Κορίνθου, για ληστεία, απόπειρα ληστείας και κλοπή.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για αντίσταση και απείθεια.

Όσον αφορά τον μήνα **Οκτώβριο**, οι συλληφθέντες ήταν εξίσου πολλοί, όπως και κατά τον προηγούμενο μήνα, και ήταν οι εξής:

- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, γιατί σε βάρος του εκκρεμούσε ένταλμα σύλληψης του κ. Ανακριτή Κορίνθου για ληστεία.
- Ένας (1) ημεδαπός, για κλοπή οχήματος και παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί, για ναρκωτικά.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για παράβαση της νομοθεσίας για τα βεγγαλικά.
- Μία (1) αλλοδαπή, για διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς.
- Οκτώ (8) ημεδαποί και τρεις (3) αλλοδαποί, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί, για παράβαση του Υγειονομικού Κανονισμού.
- Πέντε (5) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Ένας (1) ημεδαπός, για κλοπή.
- Τέσσερις (4) ανήλικοι ημεδαποί Ρομά, για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, ληστεία, κλοπή και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) ανήλικος ημεδαπός Ρομά, για ληστεία, κλοπή και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, γιατί σε βάρος του εκκρεμούσε ένταλμα σύλληψης του κ. Ανακριτή Πλημμελειοδικών Κορίνθου, για ληστεία.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για παράνομο υπαίθριο εμπόριο.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για αντίσταση.
- Ένας (1) ημεδαπός, για παράβαση του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού.

- Ένας (1) αλλοδαπός, για κατοχή κλεψίτυπων ψηφιακών δίσκων και παράνομο υπαίθριο εμπόριο.
- Μία (1) ημεδαπή και μία (1) αλλοδαπή, για παράβαση της νομοθεσίας περί εκδιδομένων προσώπων.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.
- Ένας (1) αλλοδαπός, για κατοχή πακέτων με λαθραία τσιγάρα.

Κατά τον μήνα **Νοέμβριο**, οι αστυνομικές επιχειρήσεις συνεχίστηκαν με την ίδια ένταση, από τις οποίες προέκυψαν οι εξής συλληφθέντες:

- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για ληστεία.
- Τρεις (3) ημεδαποί Ρομά, για κλοπή.
- Επτά (7) ημεδαποί και ένας (1) αλλοδαπός, για παράβαση της νομοθεσίας για τα παίγνια.
- Έξι (6) ημεδαποί και δύο (2) αλλοδαποί, για παράβαση του Υγειονομικού Κανονισμού.
- Δεκαπέντε (15) ημεδαποί και δέκα (10) αλλοδαποί, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Έξι (6) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Δύο (2) ημεδαποί Ρομά, για παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Δύο (2) αλλοδαποί, για ναρκωτικά.

- Τέσσερις (4) ημεδαποί και δύο (2) αλλοδαποί, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Τρεις (3) ημεδαποί, για παράβαση της νομοθεσίας σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος.
- Ένας (1) ημεδαπός, για διακεκριμένες περιπτώσεις κλοπής.
- Ένας (1) ημεδαπός Ρομά, για παράνομο υπαίθριο εμπόριο.
- Ένας (1) ημεδαπός, για αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.
- Ένας (1) ημεδαπός, γιατί σε βάρος του εκκρεμούσε ένταλμα σύλληψης του Εισαγγελέα Στρατοδικείου Αθηνών, για ανυποταξία.
- Ένας (1) αλλοδαπός, γιατί σε βάρος του εκκρεμούσε Βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών, για παράβαση της νομοθεσίας περί εξαρτησιογόνων ουσιών.

Κατά τον τελευταίο μήνα του 2014, τον Δεκέμβριο, συνελήφθησαν οι εξής:

- Έντεκα (11) ημεδαποί Ρομά, για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, ληστείες και διακεκριμένες περιπτώσεις κλοπής.
- Ένας (1) ημεδαπός, για παράβαση των νομοθεσιών για τα ναρκωτικά και τα όπλα.
- Δύο (2) ημεδαποί, για καταδικαστικά έγγραφα.
- Δεκατρείς (13) ημεδαποί, για παραβάσεις του Υγειονομικού Κανονισμού.

- Δέκα (10) ημεδαποί, ένας (1) ημεδαπός Ρομά και τέσσερις (4) αλλοδαποί, για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Οκτώ (8) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και σε βάρος τους θα κινηθεί η διοικητική διαδικασία επιστροφής τους.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί, για διενέργεια παράνομου τυχερού παιχνιδιού.
- Τρεις (3) ημεδαποί, για κλοπή.
- Μία (1) ημεδαπή Ρομά, για ληστεία και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) ημεδαπός, για απόπειρα κλοπής μετάλλων.
- Τέσσερις (4) ημεδαποί Ρομά, για ληστεία, κλοπή και παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα.
- Ένας (1) αλλοδαπός, γιατί σε βάρος του εκκρεμούσε Διεθνές Ένταλμα Σύλληψης.

Εξετάζοντας τα παραπάνω στοιχεία, που προκύπτουν από τις ευρείες αστυνομικές επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας στην Κορινθία, συμπεραίνουμε ότι νούμερο ένα εγκληματική πράξη ορίζεται η παραβίαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με εκατόν σαράντα δύο (142) παραβάτες για το έτος 2014. Τη δεύτερη θέση καταλαμβάνουν οι ογδόντα εννέα (89) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα, και στην τρίτη θέση, με μόλις τρεις λιγότερους παραβάτες, είναι οι ογδόντα έξι (86) παραβάτες του Υγειονομικού Κανονισμού.

Στην τέταρτη θέση είναι οι κλοπές, με εβδομήντα τρεις (73) παραβάτες, στην πέμπτη η κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας με εξήντα (60) παραβάτες, στην έκτη είναι εκείνοι οι οποίοι

συνελήφθησαν για καταδικαστικά έγγραφα, τριάντα τρεις (33) στο σύνολο, και στην έβδομη οι παραβάτες της νομοθεσίας για τα όπλα, οι οποίοι ήταν είκοσι εννέα (29).

Αμέσως μετά, ακολουθούν οι είκοσι οκτώ (28) συλληφθέντες για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, οι είκοσι τέσσερις (24) συλληφθέντες για ναρκωτικά, οι δεκαεννέα (19) συλληφθέντες για αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος, και τέλος οι δεκαοκτώ (18) συλληφθέντες για ληστείες.

Αυτές ήταν οι έντεκα πρώτες παραβάσεις με βάση τον αριθμό των παραβατών και ακολουθούν αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα όλα τα είδη εγκλημάτων σε αντιστοιχία με τον αριθμό των εγκληματιών:

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ	ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΕΣ
Παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας	142
Παράνομη διαμονή στη χώρα	89
Παράβαση του Υγειονομικού Κανονισμού	86
Κλοπές	73
Κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας	60
Εκκρεμότητα καταδικαστικών εγγράφων	33
Κατοχή ναρκωτικών	32
Παράβαση της νομοθεσίας για τα όπλα	29
Σύσταση εγκληματικής οργάνωσης	28
Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος	19
Ληστείες	18

Παράνομο υπαίθριο εμπόριο	16
Παράνομα τυχερά παιχνίδια	15
Παράβαση του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού	14
Πρόκληση επικίνδυνης σωματικής βλάβης και αντίσταση	14
Εκβίαση	11
Παράβαση της νομοθεσίας για τους αλλοδαπούς	11
Εκκρεμότητα ενταλμάτων σύλληψης	8
Κατοχή πακέτων με λαθραία τσιγάρα	7
Παραεμπόριο	6
Παράβαση Τελωνειακού Κώδικα	4
Ανθρωποκτονία	4
Μαστροπεία	3
Πλαστογραφία πιστοποιητικών	3
Παράνομη κατοχή όπλου	3
Παράβαση της νομοθεσίας σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος	3
Παράβαση της νομοθεσίας περί εκδιδομένων προσώπων	2
Παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς	2
Απόπειρα ληστείας	2
Παράβαση της νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας	2

Πρόκληση άσκοπων πυροβολισμών	1
Απόπειρα κλοπής	1
Κατοχή κλεψίτυπων ψηφιακών δίσκων	1
Κλοπή ηλεκτρικών καλωδίων	1
Παράβαση δικαστικής απόφασης	1
Απάτη	1
Διευκόλυνση εξόδου από τη χώρα	1
Πρόκληση φθοράς	1

6.3. Ο ρόλος των Ρομά στην αύξηση της εγκληματικότητας

Συλλέγοντας και εξετάζοντας τις επίσημες ανακοινώσεις της αστυνομίας που μας οδήγησαν στην καταγραφή των παραπάνω στοιχείων, κρίθηκε αναγκαίο να επισημάνουμε το είδος και τον αριθμό των εγκλημάτων που διέπραξαν οι Ρομά (ημεδαποί ή αλλοδαποί) στην ευρύτερη περιοχή της Κορινθίας. Και αυτό γιατί με βάση την αναλυτική μηνιαία καταγραφή των εγκλημάτων που διαπράχθηκαν, διαπιστώθηκε ότι ένα μεγάλο ποσοστό αυτών είχε διαπραχθεί από Ρομά.

Έγινε λοιπόν ξεχωριστή καταγραφή του αριθμού των Ρομά που διέπραξαν εγκληματικές ενέργειες, με βάση το είδος των εγκλημάτων, από την οποία προκύπτουν τα εξής: Στην πρώτη θέση βρίσκεται η κλοπή ηλεκτρικής ενέργειας με πενήντα επτά (57) συλληφθέντες Ρομά, στη

δεύτερη θέση οι κλοπές με τριάντα έναν (31) συλληφθέντες και στην τρίτη οι παραβιάσεις της νομοθεσίας για τα όπλα με είκοσι (20) συλληφθέντες. Στην τέταρτη θέση έχουμε δεκαοκτώ (18) Ρομά που συνελήφθησαν για ληστείες, στην πέμπτη δεκαέξι (16) που συνελήφθησαν για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης και στην έκτη οκτώ (8) που συνελήφθησαν για ναρκωτικά, οκτώ (8) για εκβίαση και οκτώ (8) για αντίσταση και επικίνδυνη σωματική βλάβη. Στις υπόλοιπες θέσεις έχουμε πέντε (5) συλληφθέντες Ρομά για καταδικαστικά έγγραφα και πέντε (5) για αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος, τρεις (3) συλληφθέντες για εντάλματα σύλληψης που εκκρεμούσαν εις βάρος τους, και τέλος ένας (1) Ρομά, ο οποίος συνελήφθη για παράνομο υπαίθριο εμπόριο.

Τα παραπάνω στοιχεία μας δίνουν να καταλάβουμε ότι το ποσοστό των Ρομά που εγκληματούν στην ευρύτερη περιοχή της Κορίνθου είναι αρκετά μεγάλο, γεγονός που υποδεικνύει και τον επίσης αρκετά μεγάλο αριθμό Ρομά που κατοικούν σε αυτές τις περιοχές. Τέτοιες περιοχές είναι και οι καταυλισμοί των Εξαμιλίων, του Βασιλικού και του Ζευγολατιού, όπου η παραβατικότητα των Ρομά και η εγκληματικότητα που αναπτύσσεται στις ευρύτερες αυτές περιοχές έχει χτυπήσει εδώ και πολύ καιρό κόκκινο. Και πιο συγκεκριμένα, στην περιοχή των Εξαμιλίων (ενός μικρού χωριού λίγο έξω από την Κόρινθο) οι κάτοικοι της περιοχής βρίσκονται πραγματικά σε καθημερινό κίνδυνο για όσα συμβαίνουν στην συνοικία – γκέτο των Ρομά.

Πολύ συχνές είναι πλέον οι καταγγελίες των κατοίκων προς τους υπευθύνους επισημαίνοντας την τρομοκρατία που τους ασκείται από τους Ρομά, καθώς και την

«πασαρέλα των ναρκομανών», όπως χαρακτηριστικά την αποκαλούν οι ίδιοι. Κατηγορούν τους αρμόδιους για ανεπαρκή αστυνόμευση και προστασία του πολίτη. «Η πραγματικότητα, που βιώνουν πολίτες και αστυνομικοί σ' αυτό το χωριό, δίπλα ακριβώς απ' την πόλη, είναι σκληρή. Ωμή. Άνομη. Επικίνδυνη. Η ποιότητα ζωής, που γεύονται οι πλατιές, ζεστές αλλά και μίζερες μικροαστικές ψυχές στην επαρχία, αναμειγνύεται σε κάθε της στιγμή με λογικές απόλυτης καταστροφής». Αυτά ήταν τα λόγια του υποψηφίου το 2011 Βουλευτή της Ν.Δ. Κορινθίας Στέλιου Μάρκελλου, σε μια προσπάθεια αποτύπωσης της κατάστασης με τη δική του ματιά.

Όπως πληροφορούμαστε από κατοίκους του χωριού στο υπαίθριο θεατράκι «Μίκης Θεοδωράκης», που ήταν ένα κέντρο πολιτισμού για την περιοχή, η εικόνα που αντικρίζει κανείς πλέον είναι τα καλώδια του φωτισμού που λείπουν, τα άδεια κουτιά με τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, τα βαγόνια τρένων που χρησίμευαν σαν καμαρίνια και τώρα χάσκουν άδεια και λεηλατημένα. Ένα ακόμη δείγμα της εγκληματικότητας των Ρομά που έχει αυξηθεί δραματικά αποτελεί η κλοπή ακόμη και των φαναριών του νεκροταφείου της περιοχής, με αποτέλεσμα οι γυναίκες να φοβούνται να πάνε να ανάψουν τα καντήλια. Ένας από τους λόγους που παρατηρείται ραγδαία αυξανόμενη εγκληματικότητα στην περιοχή αυτή, είναι όπως μας πληροφορούν η διακοπή των επιδομάτων που αδίκως έπαιρναν οι Ρομά. Η τρομοκρατία και ο φόβος που επικρατεί στο χωριό είναι τόσο μεγάλος που πολλοί από τους κατοίκους κατέφυγαν στη λύση της Χρυσής Αυγής με το να τους ψηφίσουν, καθώς τους υπόσχονταν ότι θα βοηθήσουν στην επίλυση του προβλήματος.

Τέλος, σύμφωνα με τα λεγόμενα των κατοίκων του χωριού, οι εκκλήσεις τους για βοήθεια στην αστυνομία πέφτουν στο κενό, αφού ακόμη και αυτοί, όπως λένε, τους παροτρύνουν να πάρουν τα όπλα στα χέρια τους. «Ξέφραγο αμπέλι» αυτοχαρακτηρίζονται.

6.4. Κέντρο Κράτησης παράνομων μεταναστών Κορίνθου

Ένα επίσης φαινόμενο με το οποίο θα πρέπει να ασχοληθούμε καθώς μελετάμε την εγκληματικότητα στην περιοχή της Κορινθίας είναι το Κέντρο Κράτησης αλλοδαπών Κορίνθου.

Ένας μεγάλος αριθμός αλλοδαπών (μεταναστών και προσφύγων) συνεχίζει να κρατείται μέχρι και σήμερα στο «νεοβαππισθέν», από τις 23/08/2012, Κέντρο Κράτησης Μεταναστών στο Στρατόπεδο Κορίνθου, υπό συνθήκες που παραβιάζουν τη νομιμότητα και δη την ελληνική, ενωσιακή και διεθνή νομοθεσία.

Το εν λόγω στρατόπεδο λειτούργησε ως Κέντρο Κράτησης χωρίς κανένα προηγούμενο σχεδιασμό (αιτιολογία και διάρκεια κράτησης, αριθμός κρατούμενων κ.ο.κ.) αλλά ούτε και σχετική διαβούλευση με τις τοπικές αρχές και την τοπική κοινωνία. Στο εν λόγω Κέντρο Κράτησης κρατούνται πλέον των τριακοσίων ανδρών, διαφόρων εθνικοτήτων, μεταξύ των οποίων και ανήλικοι. Μέχρι και σήμερα οι ως άνω κρατούμενοι δεν έχουν ενημερωθεί προσηκόντως για το λόγο και τη διάρκεια της κράτησής τους, για νόμιμα μέσα άμυνας τους κατά αυτής, καθώς και για τα περαιτέρω δικαιώματά τους ως κρατούμενοι και ως

πρόσωπα που χρήζουν διεθνούς προστασίας. Επιπλέον, δεν υπάρχει κανένας μηχανισμός εντοπισμού προσώπων που χρήζουν ειδικής μέριμνας (ανήλικοι, ασθενείς, θύματα βασανιστηρίων, αιτούντες άσυλο), καμία υποστηρικτική υπηρεσία ούτε και διασφάλιση της στοιχειώδους ιατρικής φροντίδας.

Καταγγέλλεται δε από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) καθώς και από τη ΜΚΟ για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων «Αίτημα», ότι δεν υπάρχει απρόσκοπτη πρόσβασή τους στο εν λόγω Κέντρο, ούτε καν για την παροχή βασικής ενημέρωσης και συνδρομής στους κρατούμενους. Περαιτέρω, τοπικές οργανώσεις καταγγέλλουν ανεπάρκειες στη σίτιση.

Όσον αφορά τους κατοίκους της πόλης της Κορίνθου, δικαιολογημένη θεωρείται η ανησυχία τους διότι το 6^ο Σύνταγμα Πεζικού είναι μόλις 400 μέτρα από το κέντρο της πόλης, εντός του αστικού ιστού, πλησίον σχολικών εγκαταστάσεων, σπιτιών, καταστημάτων και αθλητικού κέντρου.

Η παραμονή λοιπόν του Κέντρου Κράτησης στη συγκεκριμένη περιοχή δεν έχει μόνο ως αποτέλεσμα την εξασθένηση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών αλλά και την γενικότερη υποβάθμιση της πόλης της Κορίνθου.

Αν και σε άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις υπάρχουν κέντρα κράτησης εντός του αστικού ιστού των πόλεων, σε αυτές τις περιπτώσεις όμως τα κέντρα κράτησης είχαν εξαρχής χτιστεί για αυτόν τον σκοπό και είχαν πολύ συγκεκριμένες και αυστηρές προδιαγραφές τις οποίες δεν πληροί το Κέντρο Κράτησης Κορίνθου.

Ένα ακόμη πρόβλημα που έχει προκύψει από τη λειτουργία αυτού του Κέντρου κράτησης παράνομων μεταναστών είναι και η αυξανόμενη εγκληματικότητα και ειδικότερα οι ανθρωποκτονίες, οι ληστείες, οι κλοπές και οι διαρρήξεις, λόγω των μειωμένων περιπολιών εξαιτίας των αυξημένων αναγκών αστυνόμευσης του Κέντρου.

Επίσης, έχει γίνει καθημερινό σχεδόν φαινόμενο η κλοπή φρεατίων, καλωδίων, γεννητριών και άλλων υλικών που διαταράσσουν την καθημερινότητα όλων των πολιτών και που τους κάνουν να μη νιώθουν ασφαλείς ακόμη και μέσα στο ίδιο τους το σπίτι.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι το οργανόγραμμα της Α.Δ. Κορινθίας προβλέπει 448 οργανικές θέσεις, από τις οποίες έχουν καλυφθεί μόνο οι 329, ενώ οι 16 είναι αποσπασμένοι από άλλες περιοχές. Την ίδια στιγμή, το οργανόγραμμα του Κέντρου Κράτησης προβλέπει 140 αστυνομικούς και 240 υπαλλήλους φύλαξης (security). Μέχρι στιγμής οι θέσεις αυτές δεν έχουν καλυφθεί πλήρως. Σήμερα, για την φύλαξη του Κέντρου Κράτησης απαιτούνται περίπου 250 αστυνομικοί ημερησίως, εκ των οποίων οι περισσότεροι προέρχονται από την Α.Δ. Κορινθίας, με αποτέλεσμα την πολύ μεγάλη αποδυνάμωσή της, καθώς οι Α.Δ. Αργολίδας, Αρκαδίας, Αττικής, Αχαΐας, Λακωνίας και Μεσσηνίας έχουν και αυτές επιβαρυνθεί με την υποχρεωτική καθημερινή διάθεση δεκάδων αστυνομικών για την κάλυψη των αναγκών του.

Οι επιπτώσεις είναι ορατές σε όλη την Πελοπόννησο όπου οι πολίτες στερούνται την υπηρεσία ασφάλειας του αστυνομικού με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα και σε εκείνες τις περιοχές αλλά και στους αστυνομικούς, που λογικό είναι να τους καταβάλλει η

κούραση, όχι μόνο της βάρδιας, αλλά και της καθημερινής τους μετακίνησης.

Εκτός όμως ότι δεν έχει υλοποιηθεί το οργανόγραμμα, το Κέντρο Κράτησης δεν πληροί και τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για τον δεδομένο σκοπό. Οι συχνές αποδράσεις, όπως η απόδραση τριών κρατουμένων στις 26/04/13, οι οποίοι αναρριχήθηκαν σε κολόνα, υπερπήδησαν την περίφραξη και τη μάντρα και στη συνέχεια διέφυγαν στα στενά της πόλης της Κορίνθου αποδεικνύουν τα παραπάνω.

Στην περίπτωση του 6^{ου} Συντάγματος πεζικού, παρά το γεγονός ότι έχουν γίνει πολλές παρεμβάσεις κατά καιρούς ώστε να μειωθεί η αποτροπή κινδύνου αποδράσεως υπάρχουν ακόμη ελλείψεις.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η κατάσταση στην οποία βρισκόταν το Κέντρο Κράτησης από τις 07/04/13 έως τις 18/04/13 όπου θύμιζε εμπόλεμη ζώνη. Κρατούμενοι παραβίαζαν τα κάγκελα, ανέβαιναν στην στέγη του Κέντρου και πετούσαν κεραμίδια κατά των αστυνομικών με κίνδυνο για την σωματική τους ακεραιότητα, προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να αυτοκτονήσουν, προκάλεσαν πυρκαγιά πλησίον του καυστήρα και της δεξαμενής πετρελαίου και προκάλεσαν μεγάλες φθορές στο Κέντρο Κράτησης που κλήθηκε να πληρώσει ο Έλληνας φορολογούμενος.

Απαίτηση των πολιτών της Κορίνθου ήταν ή να στελεχωθεί η Αστυνομική Διεύθυνση Κορινθίας με περισσότερους αστυνομικούς ώστε να μπορέσει να συνεχίσει το πολύ σπουδαίο της έργο απρόσκοπτα και να επαναφέρει την ασφάλεια στην Κορινθία, και να προσλάβει το Υπουργείο για την φύλαξη του Κέντρου

Κράτησης ιδιωτικούς υπαλλήλους φύλαξης, όπως είχε αναγγείλει, ή να σταματήσει η λειτουργία του 6^{ου} Συντάγματος πεζικού ως Κέντρου Κράτησης Παράνομων Μεταναστών.

Η εξέλιξη που υπάρχει έως και σήμερα όσον αφορά το Κέντρο Κράτησης της Κορίνθου είναι ότι έχει μετονομαστεί σε Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών, στο οποίο οι παράνομοι μετανάστες διαμένουν για 18 μήνες στο Κέντρο και έπειτα αφήνονται ελεύθεροι με προθεσμία 30 ημερών για να επιστρέψουν στην πατρίδα τους.

6.5. Ο ρόλος των ΜΜΕ – παρουσίαση της εγκληματικότητας

Η πληροφορία στην εποχή μας έχει καταστεί ένα από τα σημαντικότερα αγαθά. Ο χαρακτηρισμός της κοινωνίας μας ως «κοινωνίας των πληροφοριών» είναι ένας επιτυχημένος χαρακτηρισμός. Την ανάγκη του κοινού για πληροφόρηση και απόκτηση άμεσης αντίληψης για όσα διαδραματίζονται γύρω του ικανοποιούν τα δελτία ειδήσεων, οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, το διαδίκτυο και η εφημερίδα. Οι εικόνες που προβάλλουν συνήθως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αντικατοπτρίζουν την κοινωνική πολιτική και ψυχολογική διάσταση της κοινωνίας.

Η απαίτηση του κοινού για πληροφόρηση οδηγεί τα επικοινωνιακά μέσα σε μια κατεύθυνση την οποία ακολουθούν, και αυτή είναι ότι οφείλουν να προβάλλουν

όσα διαδραματίζονται, γιατί το κοινό πρέπει να ενημερώνεται. Η πολιτική αναταραχή (επαναλαμβανόμενες απεργίες, διαδηλώσεις), τα κρούσματα διαφθοράς στον κρατικό μηχανισμό, η βία και η καθημερινή εγκληματικότητα (περιστασιακά βιασμών, ενδοοικογενειακής βίας, κλοπών) αντικατοπτρίζεται στα μέσα ενημέρωσης.

Σε αρκετές περιπτώσεις τα μέσα ενημέρωσης καλούνται όχι απλά να παρουσιάσουν ένα γεγονός αλλά να υιοθετήσουν κριτική θέση απέναντι σε αυτό. Η προβολή του εγκλήματος, η επεξεργασία και η αξιολόγησή του από τα μέσα ενημέρωσης θα καθορίσουν στη συνέχεια τη διαμόρφωση της μέσης αντίληψης στο κοινό.

Η επιλογή των ειδήσεων για το έγκλημα και την εγκληματικότητα γίνεται από τους διευθυντές ειδήσεων, οι οποίοι ιεραρχούν καθημερινά τις ειδήσεις εγκλήματος που έρχονται στα γραφεία τους βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και το έγκλημα ως είδηση φιλτράρεται μέσα από ορισμένη διαδικασία βάσει: τη σοβαρότητα του εγκλήματος, τη θέση του θύματος και τον τρόπο που πραγματοποιήθηκε το έγκλημα. Επίσης, στον προσδιορισμό των παραγόντων παρουσίασης του εγκλήματος σημαντικό ρόλο παίζουν και τα εξής: πότε συνέβη το έγκλημα, η σύνδεση του εγκλήματος με ένα αντίστοιχο κοινωνικό πρόβλημα, οι επαφές του δημοσιογράφου για τη συγκέντρωση στοιχείων και η επαγγελματική σταδιοδρομία ή οικονομική επιφάνεια των προσώπων- δραστών ή θυμάτων που σχετίζονται με την είδηση του εγκλήματος.

Σε αρκετές περιπτώσεις τα ΜΜΕ προωθούν μέσω της ειδησεογραφίας, συμπεριφορές παράβασης του νόμου

παρά συμμόρφωσης σε αυτόν. Η συμπεριφορά ατόμων που δραστηριοποιούνται ως μέλος ομάδας συμμοριών προκαλεί το ενδιαφέρον των μέσων ενημέρωσης, τα οποία αναφέρονται με μεγάλη συχνότητα στη δράση των συμμοριών ειδικότερα αν τα μέλη τους είναι ανήλικοι. Υπερπροβάλλουν τις τεχνικές που υιοθετούν στη διάπραξη του εγκλήματος, ωραιοποιούν τον τρόπο ζωής τους και προσδίδουν χαρακτηριστικά ήρωα στον εγκληματία.

Τα ΜΜΕ και ιδίως η τηλεόραση επαναλαμβάνουν τις τεχνικές διάπραξης της εγκληματικής συμπεριφοράς ενώ παράλληλα αυξάνεται η υιοθέτηση επιθετικών στάσεων και αξιών. Ο κορεσμένος τηλεθεατής σταδιακά προσαρμόζεται και εξασθενεί η αντίδρασή του. Η στάση των ΜΜΕ ασκεί μεγάλη επίδραση στα μέλη των συμμοριών. Μελέτες αποδεικνύουν ότι οι συμμορίες απολαμβάνουν τη φήμη που τα μέσα ενημέρωσης τους προσδίδουν σε τέτοιο βαθμό ώστε να προσπαθούν να δρουν περισσότερο εντυπωσιακά.

Σε αρκετές περιπτώσεις τα ΜΜΕ λειτουργούν ως «ανοιχτά πανεπιστήμια» διάδοσης της γνώσης του εγκλήματος και των τεχνικών του, με αποτέλεσμα οι δράστες μιας πράξης αρνούνται την ευθύνη και επικαλούνται την ειδησεογραφική προβολή μιας συμπεριφοράς αντίστοιχης με τη δική τους προκειμένου να δικαιολογηθεί η πράξη τους.

Επιπλέον, θεωρείται κρίσιμη η αξιοποίηση των πηγών. Από τις πηγές εξαρτάται η έγκυρη πληροφόρηση του δημοσιογράφου, η αξιοπιστία της είδησης, η έκταση και προβολή της ως κύριο άρθρο ή πρώτη είδηση, η ζωντανή σύνδεση. Η αστυνομία και το ποινικό δικαστικό σύστημα

ελέγχουν το μεγαλύτερο μέρος των πληροφοριών στις οποίες στηρίζονται οι δημοσιογράφοι. Συνεπώς προσδίδεται σε αυτές ένας βαθμός δύναμης καθώς αποτελούν τις ουσιαστικά αναγνωρισμένες πηγές. Αντίστοιχη είναι και η θεσμοθέτηση των δημοσιογράφων του αστυνομικού και του δικαστικού ρεπορτάζ ως *crimeorcourtreporter*, δηλαδή ως ειδικής κατηγορίας δημοσιογράφων στοιχείο που αποτυπώνεται και στις δημοσιογραφικές διαπιστεύσεις.

Δεδομένου ότι η αστυνομία αποτελεί τη βασική πηγή για τους αστυνομικούς συντάκτες, τα βίαια εγκλήματα όπως η δολοφονία, ο βιασμός, η επίθεση κ.ά. αποτελούν το περιεχόμενο των ειδήσεων. Η σχέση μεταξύ αστυνομίας ως πηγή ειδήσεων και ΜΜΕ είναι συμβιωτική, σχέση αλληλεξάρτησης και εμπιστοσύνης. Αρχικά η συμβιωτική σχέση αστυνομίας και μέσων ενημέρωσης γιατί οι πληροφορίες χρειάζονται επιβεβαίωση και εξακρίβωση από τα γραφεία τύπου της αστυνομίας. Επίσης, οι αστυνομικοί αναζητούν τη συνδρομή των ΜΜΕ στη δημοσιοποίηση κάποιων στοιχείων της έρευνας για την εξιχνίαση μιας υπόθεσης που βρίσκεται σε εξέλιξη. Δεύτερον, η σχέση αλληλεξάρτησης, γιατί η προσφορά πληροφοριών της μιας πλευράς έχει ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της εικόνας της άλλης. Και τρίτον, η σχέση είναι η αμοιβαία εμπιστοσύνη των μέσων στην αστυνομία, ως βασική πηγή πληροφόρησης για το έγκλημα.

Η παρουσίαση της εγκληματικότητας από τα καθεστωτικά ΜΜΕ συνιστά ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα άσκησης της κοινής λογικής στη διαμόρφωση μιας ποικιλόμορφης αλλά ομονοούσας κοινής γνώμης. Η εγκληματικότητα είναι ένα ζήτημα που ενοποιεί την κοινωνία σε αταξικούς όρους,

που φαντάζει σαν εύλογο ότι όλοι πρέπει ομονοούν απέναντί της. «Τα Μέσα και οι θεσμοί του Ποινικού Δικαίου κατασκευάζουν πολιτικά χρήσιμες εικόνες του εγκλήματος και του ελέγχου του εγκλήματος». Ουσιαστικά, έγκλημα και εγκληματικότητα έχουν αποφασιστική συμμετοχή στη νομιμοποίηση της υπακοής και τον στιγματισμό της ανυπακοής (Ferrell και Sanders, 1995: 15). Ή, όπως το θέτει ο Barak (1995: 147), «το ποινικό σύστημα (...) είναι το πρωτεύον σύστημα νομιμοποίησης αξιών και επιβολής κανόνων» και η ιδιότητά του αυτή «ενισχύεται με τη συνεργασία με το πρωτεύον σύστημα πληροφόρησης- τα μέσα ενημέρωσης».

Αντικρούοντας όσα αναφέρθηκαν στην αρχή του κεφαλαίου, είναι αναγκαίο να αναφέρουμε ότι πολλές φορές τα σχετικά με την εγκληματικότητα δημοσιογραφικά ρεπορτάζ παρουσιάζουν ευρύτατες αποκλίσεις ως προς την ποιότητα και την αντιπροσωπευτικότητά τους. Οι επιλογές των εστιάσεων αλλά και η σύνθεση των ρεπορτάζ καθιστούν τα περισσότερα από αυτά διαβλητά ή έστω απαιτούν την προσεκτική τους αξιολόγηση. Τις περισσότερες φορές, τα ρεπορτάζ γίνονται κυρίως με κριτήρια την τηλεθέαση ή και την συμβατότητα με παράγοντες που δεν έχουν να κάνουν με την ενημέρωση αλλά τη χρήση της ως μέσου για άλλους σκοπούς.

Επιπλέον, ειδικά τα ρεπορτάζ της καθημερινής δημοσιογραφίας, είναι συνήθως πρόχειρα, σχηματισμένα βιαστικά, με παρεμφερή ή και άσχετα ενισχυτικά υλικά και επενδυμένα με κοινοτοπίες της «κοινής λογικής» και του «κοινού αισθήματος». Είναι υποστηρίξιμο με τους Ferrell και Sanders (1995: 12) ότι «τα εγκληματικά γεγονότα και

οι αντιλήψεις για την εγκληματικότητα λιγότερο παρουσιάζονται απ' ό τι κατασκευάζονται από τα Μέσα».

Η κοινή γνώμη σχηματίζεται, νοηματοδοτείται και σημασιοδοτείται με βάση την κοινή λογική (Birks, 2010). Ως μια καθεστωτικά ορθή λογική αναπαραγωγής νομιμοποιητικών αυτονόητων, η κοινή λογική είναι συμβατή με το Ποινικό Δίκαιο και το ποινικό σύστημα εφαρμογής του, είναι δε παραγωγός μιας ομόλογα τιμωρητικής κοινής γνώμης (Green, 2009). Συγχρόνως, είναι διαχειρίσιμη κυρίως από τα καθεστωτικά ΜΜΕ που τη διαμορφώνουν, διαμορφώνουν την επικρατούσα γλώσσα και ορολογία της, τα νοήματα και τα συναισθηματικά τους αντικρίσματα, το τι και πώς πρέπει κάποιος να καταλαβαίνει, να λέει και να νιώθει σχετικά, τους κανόνες της επικρατούσας σωφροσύνης και υπευθυνότητας. Όποιος είναι σε θέση να επιβάλλει τη λογική του σαν κοινή γνώμη ελέγχει και την παραγόμενη κοινή γνώμη, προσδιορίζοντας ακόμα και όρους διαφωνίας στο πλαίσιο της.

Τα καθεστωτικά ΜΜΕ αποτελούν αναντικατάστατο μέρος του κοινωνικού ελέγχου (Λαμπροπούλου, 2001: 67-73 και 87-93), παραγωγούς «συστημάτων συμβόλων» (Λαμπροπούλου, 1997: 31) συμβατών με το κοινωνικό καθεστώς, «φρουρούς» του ηθικού κατεστημένου και «μέσα δημόσιων σχέσεων για φορείς του κοινωνικού ελέγχου» (Ferrell και Sanders, 1995: 6 και 39), πανίσχυρους, πανταχού παρόντες μηχανισμούς κατασκευής πραγματικότητας. Παρουσιάζουν τα συμφέροντα της πολιτικο-οικονομικής και πολιτισμικής ισχύος σε όρους πραγματικότητας – με τις μορφές του «έτσι έχουν τα πράγματα» ή «έτσι πρέπει να είναι τα

πράγματα» (Sanders και Lyon, 1995). Με την κυρίαρχη ιδεολογία να παρουσιάζεται με τη μορφή ενός συναινετικού μοντέλου (Young, 1974 και Λαμπροπούλου, 2001: 76-80), παρέχουν στο όνομα της κοινής λογικής πορτραίτα κατεστημένων αξιών, συμφερόντων και κανονιστικών απαιτήσεων και εικόνες της κοινωνικής πραγματικότητας που είναι εξωπραγματικά διαυγείς και κατανοήσιμες.

6.6. Φόβος του εγκλήματος

Από όσα αναφέραμε παραπάνω, τόσο για τους οικισμούς των Ρομά στην ευρύτερη περιοχή όσο και για το Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών της Κορίνθου, προκύπτει η ανάγκη να επισημάνουμε το έντονο συναίσθημα του φόβου που κυριαρχεί στους κατοίκους της Κορινθίας.

Ο φόβος του εγκλήματος αποτελεί αφ' ενός έναν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα στη διαμόρφωση των στάσεων και αντιλήψεων των πολιτών για το έγκλημα και αφ' ετέρου προϊόν τους. Όπως έχει διαπιστωθεί ερευνητικά, η σχετική με την εξέλιξη του εγκλήματος ανησυχία βασίζεται, ενίοτε, στην πεποίθηση ότι οι ηθικές αξίες έχουν χαθεί και επικρατεί μια διάχυτη ανομία, η οποία μετατρέπει την παρέκκλιση σε κανόνα (Widmer & al., 2004). Ως εκ τούτου, το συναίσθημα αυτό δεν συναρτάται μόνο με τις αντικειμενικές διαστάσεις της εγκληματικότητας και τις ατομικές εμπειρίες θυματοποίησης αλλά και με γενικότερες ατομικές και κοινωνικές ανησυχίες των πολιτών.

Σημαντικό είναι επίσης να αναφερθούμε στο «παράδοξο» που προκύπτει από την αναντιστοιχία που έχει καταγραφεί μεταξύ των δεικτών εγκληματικότητας (χαμηλή θυματοποίηση) και υψηλού φόβου του εγκλήματος (Taylor & Hale, 1986, Robert & Pottier, 2004) και το συμπέρασμα ότι «ο φόβος του εγκλήματος αποτελεί ένα μετρήσιμο φαινόμενο το οποίο είναι σε κάποιο βαθμό ανεξάρτητο από τα ποσοστά εγκληματικότητας και θυματοποίησης» (Garland, 2001: 122).

Συνοψίζοντας, ο φόβος του εγκλήματος οριοθετείται ως «μια λογική ή παράλογη κατάσταση συναγερμού ή ανησυχίας προκαλούμενη από την πεποίθηση πως κάποιος κινδυνεύει να γίνει θύμα εγκλήματος» (McLaughlin & Muncie, 2006: 164) και διακρίνεται από τη γενικότερη ανησυχία που προκαλεί η πρόσληψη του εγκλήματος ως «σοβαρού κοινωνικού προβλήματος» (Furstenberg, 1971, Robert & Pottier, 2004: 218)⁴⁷. Η διάκριση αυτή χωρίς να αποκλείει την εν μέρει σύνδεση του συναισθήματος αυτού με τους δείκτες εγκληματικότητας και θυματοποίησης μιας περιοχής αναδεικνύει, παράλληλα, και το ρόλο της υποκειμενοποίησης των απειλών στη βάση του

47. Για μια συστηματική καταγραφή των εννοιολογικών προσεγγίσεων του φόβου του εγκλήματος, βλ. G. Vanderveen (2006).

ευάλωτου, όπως το προσλαμβάνουν τα άτομα για τον εαυτό τους ή τους οικείους τους.

Βάσει της παραπάνω διάκρισης μπορεί να εξηγηθεί και ο μεγάλος αριθμός πολιτών που απαντούν στις σχετικές έρευνες και δημοσκοπήσεις ότι φοβούνται πως θα θυματοποιηθούν, εκφράζοντας κατ' αυτό τον τρόπο τις

γενικότερες κοινωνικές τους ανασφάλειες μέσα από τη «συμβολικά πυκνή έννοια του εγκλήματος» (Jackson, 2004: 963).

Αυτή η τάση ταύτισης των ατομικών και συλλογικών ανασφαλειών με το φόβο του εγκλήματος οδηγεί, αναμφισβήτητα, σε υπερβολικές εκτιμήσεις αναφορικά με τις διαστάσεις και τα χαρακτηριστικά της εγκληματικότητας. Πολύ περισσότερο επειδή αυτή η κατάσταση δεν απορρέει αποκλειστικά από προσωπικές εμπειρίες αλλά και από την πρόσληψη της εμπειρίας άλλων ατόμων, όπως αυτή διαμορφώνεται αρκετά συχνά, από τις διάφορες πηγές πληροφόρησης (Lupton & Tulloch, 1999, 521).

Η έκφραση παρόμοιων συναισθημάτων συναρτάται θετικά με μια σειρά από διαφορετικής προέλευσης παράγοντες, όπως τα στοιχεία που συνθέτουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων μιας περιοχής, η εμπιστοσύνη τους στο ποινικό σύστημα αλλά και οι ευρύτερες κοινωνικο-ιδεολογικές τους αντιλήψεις. Ο κλονισμός αυτός της εμπιστοσύνης των πολιτών αντανακλά, αρκετά συχνά, και τη γενικότερη περί κρατικής αδυναμίας εντύπωση που καταλήγει στην αμφισβήτηση του ίδιου του κράτους.

Μέσα από την σχετική με το έγκλημα ανασφάλεια εκφράζονται κι άλλες σημαντικές προσωπικές και κοινωνικές ανασφάλειες, οι οποίες εντείνονται από το γενικότερο ανικανοποίητο κάλυψής τους από το κράτος. Το ανικανοποίητο αυτό απορρέει από την αναποτελεσματικότητα που αποδίδεται στην αστυνομία στον τομέα ελέγχου του εγκλήματος, από την εκτεταμένη διαφθορά κρατικών υπαλλήλων καθώς και από το

προσλαμβανόμενο έλλειμμα κοινωνικού κράτους, στους τομείς της υγείας, παιδείας, περιβάλλοντος κ.ο.κ.

Η πρόσληψη της κρατικής ανεπάρκειας εντείνεται, εξάλλου, λόγω των κοινωνικών αλλαγών που έλαβαν χώρα την τελευταία εικοσαετία. Μία τέτοια σημαντική κοινωνική αλλαγή είναι και η μαζική είσοδος οικονομικών μεταναστών, αρχικά από τις βαλκανικές χώρες και στη συνέχεια από την Ασία και την Αφρική, η οποία μετέτρεψε την Ελλάδα από χώρα αποστολής μεταναστών σε χώρα υποδοχής τους. Οι συνέπειες αυτής της αλλαγής είναι ορατές όχι μόνο σε δημογραφικό επίπεδο αλλά και σε κοινωνικό και πολιτισμικό και οι σχετικές έρευνες καταγράφουν την έντονη σύνδεση της ανασφάλειας των Ελλήνων με το φαινόμενο αυτό.

Τα κοινωνικο-οικονομικά κριτήρια συντελούν ώστε, η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής να είναι εντονότερη σε ορισμένα περιβάλλοντα συγκριτικά με άλλα. Έτσι, διαμορφώνονται πληθυσμιακές ομάδες που είναι περισσότερο ευάλωτες στις ανασφάλειες αυτής της μορφής αλλά και συνοικίες των πόλεων με ορατότερα από αλλού τα σημάδια υποβάθμισης.

Σημαντικός είναι οπωσδήποτε και ο ρόλος των ΜΜΕ στη δημιουργία ή ένταση του φόβου του εγκλήματος, εφόσον αποτελούν κυρίαρχη πηγή πληροφόρησης των πολιτών για το έγκλημα και την απονομή της ποινικής δικαιοσύνης και συντελούν σημαντικά στη διαμόρφωση των σχετικών κοινωνικών αντιλήψεων. Είναι αξιοσημείωτη, ωστόσο, η κριτική στάση των Ελλήνων πολιτών απέναντι στην αξιοπιστία των ΜΜΕ και η γενικότερη αντίληψη περί υπερβολικής και μη αντικειμενικής προβολής του

εγκληματικού προβλήματος (Ζαραφωνίτου, 2002, Ζαραφωνίτου & Κουράκης, 2009).

Η ανασφάλεια των Ελλήνων πολιτών που καταγράφεται από τα ελληνικά και διεθνή ερευνητικά πορίσματα, προφανώς αντανακλά όχι μόνο μια υπαρκτή συλλογική κατάσταση αλλά και ένα σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο. Η κατανόηση των διαστάσεων του εν λόγω φαινομένου στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα θα πρέπει να βασίζεται τόσο στις αντικειμενικές διαστάσεις των προβλημάτων, όσο και στην υποκειμενική πρόσληψή τους, κατά τρόπον ώστε να ληφθούν υπ' όψιν οι κοινωνικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες του πλαισίου μέσα στο οποίο εκδηλώνονται οι συναισθηματικές αυτές αντιδράσεις.

Έτσι, ούτε η υπερβολή που χαρακτηρίζει τις συναισθηματικές αντιδράσεις των Ελλήνων ούτε η εξέλιξη της εγκληματικότητας προς ανησυχητικότερες μορφές της, τα τελευταία χρόνια, αρκούν για να εξηγήσουν αυτοτελώς τη γενικευμένη ανασφάλεια που εκφράζεται μέσα από το φόβο του εγκλήματος.

Αντίθετα, ο ρόλος των παραπάνω παραμέτρων σε συνδυασμό και με τα γενικότερα κοινωνικά προβλήματα που απασχολούν την ελληνική κοινωνία κατά την τελευταία εικοσαετία, αναδεικνύεται σε ιδιαίτερα σημαντικό όταν ενταχθεί στο πλαίσιο που διαμορφώνει η συρρίκνωση του κοινωνικού ιστού και ο κλονισμός της εμπιστοσύνης των πολιτών απέναντι στο κράτος.

Κεφάλαιο 7

Ανάλυση ερωτηματολογίου

7.1. Ερωτηματολόγιο

Καλημέρα/ Καλησπέρα, στα πλαίσια της διπλωματικής εργασίας για την απόκτηση του μεταπτυχιακού μου διπλώματος, πραγματοποιείται μία έρευνα που σκοπό έχει να καταγράψει τις σκέψεις, τις αντιλήψεις και τις στάσεις των κατοίκων της πόλης της Κορίνθου απέναντι στο έγκλημα γενικά και το συναίσθημα του φόβου του εγκλήματος ειδικά. Δηλαδή του φόβου θυματοποίησης που νιώθει κάποιος άνθρωπος. Για τη διεκπεραίωσή της, σας δίνεται το παρακάτω ερωτηματολόγιο, στο οποίο θα επιθυμούσα να απαντήσετε με ειλικρίνεια. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, διατηρείται η ανωνυμία των ερωτηθέντων, και τονίζεται ότι θα χρησιμοποιηθεί για αυστηρά ακαδημαϊκούς σκοπούς. Ευχαριστώ εκ των προτέρων.

1.

<u>Φύλο</u>	
Άντρας	
Γυναίκα	

2.

<u>Ηλικία</u>	
18-25	1
26-35	2
36-50	3
51 και πάνω	4

3.

<u>Εισόδημα</u>	
Έως 12.000€	1

Από 12.000€ – 25.000€	2
25.000€ και άνω	3
Άνεργος	4
Φοιτητής – Σπουδαστής	5
Συνταξιούχος	6
Άλλο	7

4.

Χώρα προέλευσης	
Ελλάδα	1
Αλβανία	2
Άλλο	3

5. Μένετε μέσα στην πόλη της Κορίνθου;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	2

6. Εάν όχι, σε ποιά περιοχή μένετε;

.....
.....

7. Έχετε πέσει θύμα εγκληματικής ενέργειας τους τελευταίους 12 μήνες;

.....
.....

8. Εάν ναι, πόσες φορές και τι είδους έγκλημα ήταν;

.....
.....

9. Αναφέρατε το περιστατικό στην αστυνομία ή άλλη αρμόδια αρχή;

.....
.....

10. Γιατί δεν αναφέρατε το περιστατικό;

ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΑΡΚΕΤΑ ΣΟΒΑΡΟ	1
------------------------	---

Ο ΔΡΑΣΤΗΣ ΗΤΑΝ ΓΝΩΣΤΟΣ ΜΟΥ	2
ΑΠΟ ΦΟΒΟ	3

11. Πόσο ασφαλείς αισθάνεστε στη γειτονιά σας το βράδυ;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

12. Πόσο ασφαλείς αισθάνεστε μέσα στο σπίτι σας;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

13. Πόσο ασφαλείς αισθάνεστε να κυκλοφορήσετε στους δρόμους της πόλης κατά τις βραδινές ώρες;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

14. Εάν ναι, υπάρχουν συγκεκριμένοι δρόμοι, μέρη ή άνθρωποι που αποφεύγετε;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	2
ΔΕΝ ΒΓΑΙΝΩ ΕΞΩ ΤΗ ΝΥΧΤΑ	3
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	4

15. Τι γνώμη έχετε για την ελληνική αστυνομία;

ΘΕΤΙΚΗ	1
--------	---

ΜΑΛΛΟΝ ΘΕΤΙΚΗ	2
ΑΡΝΗΤΙΚΗ	3
ΜΑΛΛΟΝ ΑΡΝΗΤΙΚΗ	4
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	5

16. Θεωρείτε ότι είναι αποτελεσματική όσον αφορά τον έλεγχο του εγκλήματος;

ΠΟΛΥ	1
ΚΑΘΟΛΟΥ	2
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	3

17. Θεωρείς ότι οι αποφάσεις των δικαστικών αρχών για τους δράστες των εγκλημάτων βοηθούν στην πρόληψη και μείωση του εγκλήματος;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

18. Πιστεύεις ότι στην πόλη της Κορίνθου η εγκληματικότητα κυμαίνεται σε υψηλά ποσοστά;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

19. Τα υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας θα μπορούσαν να αποτελέσουν αιτία αλλαγής τρόπου κατοικίας για λόγους ασφαλείας;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	2

20. Πιστεύεις ότι η οικονομική κρίση επηρέασε τα ποσοστά εγκληματικότητας στην πόλη της Κορίνθου;

.....

.....
.....
21. Πιστεύεις ότι η ύπαρξη μεταναστών στην πόλη σου αύξησε τα ποσοστά εγκληματικότητας;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

22. Πιστεύεις ότι η μετατροπή του 6^{ου} Συντάγματος Πεζικού σε Κέντρο Κράτησης Μεταναστών έχει οδηγήσει σε αύξηση της εγκληματικότητας στην πόλη σου; Και αν ναι, για ποιον λόγο;

.....
.....
.....

23. Πιστεύεις ότι οι Ρομά που κατοικούν στην περιοχή σου αποτελούν κίνδυνο για εσένα και τους γύρω κατοίκους;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	2
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	3

24. Αισθάνεστε ότι η αστυνομία θα σας προστατέψει;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

25. Πιστεύεις ότι τα ΜΜΕ αναφέρονται με αντικειμενικότητα στο θέμα της εγκληματικότητας;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
-----------	---

ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

26. Επηρεάζεστε από τις ειδήσεις των ΜΜΕ που χαρακτηρίζουν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ως εν γένει εγκληματικές;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΑΡΚΕΤΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

27. Τι είδους μέτρα θα επιθυμούσατε να λάβει η πολιτεία για τον περιορισμό του εγκλήματος της περιοχής σας;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σας ευχαριστώ για την βοήθεια και την συνεργασία σας.

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

7.2. Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Αφού συμπληρώθηκαν τα ερωτηματολόγια σε τριάντα (30) ερωτηθέντες, από τους οποίους οι έντεκα (11) (36,7%) ήταν άντρες και οι (19) (63,3%) ήταν γυναίκες, έγινε η κατάλληλη προετοιμασία για την εισαγωγή των στοιχείων τους σε υπολογιστή και την επεξεργασία τους με τη βοήθεια του προγράμματος SPSS. Πιο συγκεκριμένα, για τη στατιστική επεξεργασία ερωτηματολογίων έπρεπε να δημιουργήσουμε έναν πίνακα κωδικοποίησης. Ο πίνακας αυτός αντιστοιχίζει κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου σε μια μεταβλητή. Για παράδειγμα, η ερώτηση «Φύλο» αντιστοιχίζεται στη μεταβλητή «Φύλο». Οι μεταβλητές λαμβάνουν διάφορες τιμές. Η μεταβλητή «Φύλο» έχει δύο πιθανές τιμές: «Άνδρας», «Γυναίκα». Στον πίνακα κωδικοποίησης αντιστοιχίζουμε σε κάθε τιμή μιας μεταβλητής έναν αριθμό, για παράδειγμα, στην τιμή «Άνδρας» μπορούμε να αντιστοιχήσαμε τον αριθμό «1» και στην τιμή «Γυναίκα» τον αριθμό «2».

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, οι απαντήσεις μελετήθηκαν με βάση τρεις (3) μεταβλητές: το φύλο, την ηλικία και το εισόδημα. Κάθε μία από τις παραπάνω μεταβλητές που ορίσαμε συσχετίστηκε με τις ερωτήσεις-απαντήσεις του ερωτηματολογίου και βγήκαν τα αποτελέσματα όπως θα παρουσιαστούν στη συνέχεια.

Ξεκινώντας από την πρώτη μεταβλητή που είναι το φύλο, συνοπτικά παρουσιάζουμε τα εξής αποτελέσματα:

7.2.1. ηλικία-ασφαλής στη γειτονιά

Crosstab

			safe_in_neighborhood				
			1	2	3	4	5
gender	1	Count	0	1	7	2	1
		% of Total	0,0%	3,3%	23,3%	6,7%	3,3%
		Std. Residual	-,9	1,0	-,1	-,1	1,0
	2	Count	2	0	13	4	0
		% of Total	6,7%	0,0%	43,3%	13,3%	0,0%
		Std. Residual	,7	-,8	,1	,1	-,8
Total	Count	2	1	20	6	1	
	% of Total	6,7%	3,3%	66,7%	20,0%	3,3%	

Crosstab

			Total
Gender	1	Count	11
		% of Total	36,7%
		Std. Residual	
	2	Count	19
		% of Total	63,3%
		Std. Residual	
Total	Count	30	
	% of Total	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,665 ^a	4	,323
Likelihood Ratio	5,893	4	,207
Linear-by-Linear Association	,804	1	,370
N of Valid Cases	30		

a. 8 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,37.

Από τους παραπάνω πίνακες προκύπτει ότι η μεταβλητή «φύλο» δηλαδή δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «safe_in_neighborhood» που εκφράζει το αίσθημα ασφάλειας ενώ περπατάει κάποιος το βράδυ στη γειτονιά του. Επίσης, η πλειοψηφία των ατόμων (66,7%) νιώθουν «ΑΡΚΕΤΑ» ασφαλείς στη γειτονιά τους το βράδυ. Από το ποσοστό αυτό, το 23,3% ήταν άντρες και το 43,3% ήταν γυναίκες.

7.2.2. ηλικία-ασφαλής στο σπίτι

Crosstab

			safe_into_home				Total
			1	2	3	4	
gender	1	Count	2	3	4	2	11

	% of Total	6,7%	10,0%	13,3%	6,7%	36,7%
	Std. Residual	-,4	,3	-,2	,4	
2	Count	5	4	8	2	19
	% of Total	16,7%	13,3%	26,7%	6,7%	63,3%
	Std. Residual	,3	-,2	,1	-,3	
Total	Count	7	7	12	4	30
	% of Total	23,3%	23,3%	40,0%	13,3%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	,677 ^a	3	,879
Likelihood Ratio	,671	3	,880
Linear-by-Linear Association	,216	1	,642
N of Valid Cases	30		

a. 7 cells (87,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,47.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «safe_into_home» που εκφράζει το αίσθημα φόβου ότι κάποιος μπορεί να προσπαθήσει να μπει στο σπίτι του. Επίσης, η έρευνα έδειξε ότι το 13,3% των αντρών και το 26,7% των γυναικών πιστεύουν ότι είναι «ΑΡΚΕΤΑ» πιθανό.

7.2.3. ηλικία-ασφαλής τη νύχτα

Crosstab

			safe_at_night				
			1	2	3	4	5
gender	1	Count	1	2	6	2	0
		% of Total	3,3%	6,7%	20,0%	6,7%	0,0%
		Std. Residual	1,0	-,1	1,0	-,9	-,9
	2	Count	0	4	5	8	2
		% of Total	0,0%	13,3%	16,7%	26,7%	6,7%
		Std. Residual	-,8	,1	-,7	,7	,7
Total	Count	1	6	11	10	2	
	% of Total	3,3%	20,0%	36,7%	33,3%	6,7%	

Crosstab

			Total
Gender	1	Count	11
		% of Total	36,7%
		Std. Residual	
	2	Count	19
		% of Total	63,3%
		Std. Residual	
Total	Count	30	
	% of Total	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,624 ^a	4	,229
Likelihood Ratio	6,625	4	,157
Linear-by-Linear Association	2,740	1	,098
N of Valid Cases	30		

a. 8 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,37.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «safe_at_night» που εκφράζει το αίσθημα φόβου ότι κάποιος μπορεί να προσπαθήσει να τον απειλήσει με οποιονδήποτε τρόπο καθώς κυκλοφορεί στους δρόμους της πόλης της Κορίνθου κατά τις βραδινές ώρες. Το 20% των αντρών αισθάνονται «ΑΡΚΕΤΑ» ασφαλείς, ενώ το 26,7% των γυναικών αισθάνονται «ΛΙΓΟ» ασφαλείς.

7.2.4. ηλικία-επικίνδυνοι δρόμοι

Crosstab

			dangerous_roads				Total
			1	2	3	4	
gender	1	Count	3	4	1	3	11

	% of Total	10,0%	13,3%	3,3%	10,0%	36,7%
	Std. Residual	-1,1	,6	,3	,9	
2	Count	12	4	1	2	19
	% of Total	40,0%	13,3%	3,3%	6,7%	63,3%
	Std. Residual	,8	-,5	-,2	-,7	
Total	Count	15	8	2	5	30
	% of Total	50,0%	26,7%	6,7%	16,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,732 ^a	3	,292
Likelihood Ratio	3,824	3	,281
Linear-by-Linear Association	2,950	1	,086
N of Valid Cases	30		

a. 5 cells (62,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,73.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «dangerous_roads» που εκφράζει το αίσθημα φόβου που αισθάνεται κάποιος να κυκλοφορήσει σε συγκεκριμένους δρόμους ή μέρη της πόλης της Κορίνθου. Συγκεκριμένα, η πλειοψηφία των γυναικών (40%) αποφεύγει συγκεκριμένους δρόμους, μέρη ή ανθρώπους, ενώ το η πλειοψηφία των αντρών (13,3%) απάντησαν αρνητικά.

7.2.5. φύλο-άποψη για την αστυνομία

Crosstab

			opinion_about_police				
			1	2	3	4	5
gender	1	Count	3	2	4	1	1
		% of Total	10,0%	6,7%	13,3%	3,3%	3,3%
		Std. Residual	-,2	-,9	1,6	-,6	1,0
	2	Count	6	8	1	4	0
		% of Total	20,0%	26,7%	3,3%	13,3%	0,0%
		Std. Residual	,1	,7	-1,2	,5	-,8
Total	Count	9	10	5	5	1	
	% of Total	30,0%	33,3%	16,7%	16,7%	3,3%	

Crosstab

			Total
Gender	1	Count	11
		% of Total	36,7%
		Std. Residual	
	2	Count	19
		% of Total	63,3%
		Std. Residual	
Total	Count	30	
	% of Total	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,608 ^a	4	,107
Likelihood Ratio	7,956	4	,093
Linear-by-Linear Association	,753	1	,386
N of Valid Cases	30		

a. 8 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,37.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «opinion_about_police» που εκφράζει τη γνώμη του για την ελληνική αστυνομία. Το 13,3% των αντρών έχει αρνητική άποψη, ενώ το 26,7% των γυναικών έχει μάλλον θετική.

7.2.6. φύλο-αποτελεσματικότητα αστυνομίας

Crosstab

			police_effectiveness				Total
			1	2	3	4	
gender	1	Count	2	7	2	0	11
		% of Total	6,7%	23,3%	6,7%	0,0%	36,7%
		Std. Residual	-,4	1,7	-1,1	-,6	
	2	Count	5	3	10	1	19
		% of Total	16,7%	10,0%	33,3%	3,3%	63,3%

	Std. Residual	,3	-1,3	,9	,5	
Total	Count	7	10	12	1	30
	% of Total	23,3%	33,3%	40,0%	3,3%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,628 ^a	3	,054
Likelihood Ratio	8,023	3	,046
Linear-by-Linear Association	1,283	1	,257
N of Valid Cases	30		

a. 6 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,37.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «police_effectiveness» που εκφράζει το πόσο αποτελεσματική θεωρεί ότι είναι η ελληνική αστυνομία όσον αφορά τον έλεγχο του εγκλήματος στην περιοχή της Κορίνθου. Η πλειοψηφία των αντρών (23,3%) πιστεύει ότι η ελληνική αστυνομία δεν είναι καθόλου αποτελεσματική, ενώ η πλειοψηφία των γυναικών (33,3%) δεν εξέφρασε άποψη επί του θέματος.

7.2.7. φύλο-δικαστικές αποφάσεις

Crosstab

		effectiveness_of_judicial_decisions				Total	
		2	3	4	5		
gender	1	Count	2	1	5	3	11

	% of Total	6,7%	3,3%	16,7%	10,0%	36,7%
	Std. Residual	,9	-1,1	,5	,0	
2	Count	1	7	6	5	19
	% of Total	3,3%	23,3%	20,0%	16,7%	63,3%
	Std. Residual	-,7	,9	-,4	,0	
Total	Count	3	8	11	8	30
	% of Total	10,0%	26,7%	36,7%	26,7%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,543 ^a	3	,315
Likelihood Ratio	3,839	3	,279
Linear-by-Linear Association	,006	1	,937
N of Valid Cases	30		

a. 5 cells (62,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,10.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «effectiveness_of_judicial_decisions» που εκφράζει το αίσθημα ικανοποίησης ως προς τις δικαστικές αποφάσεις. Το 16,7% των αντρών θεωρεί ότι οι αποφάσεις των δικαστικών αρχών για τους δράστες των εγκλημάτων βοηθούν «ΛΙΓΟ» στην πρόληψη και μείωση του εγκλήματος, ενώ το 23,3% των γυναικών θεωρεί ότι βοηθούν «ΑΡΚΕΤΑ».

7.2.8. φύλο-υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας

Crosstab

			high_rates_of_crime				
			1	2	3	4	5
gender	1	Count	0	3	4	4	0
		% of Total	0,0%	10,0%	13,3%	13,3%	0,0%
		Std. Residual	-,6	1,8	-,2	-,4	-,6
	2	Count	1	0	8	9	1
		% of Total	3,3%	0,0%	26,7%	30,0%	3,3%
		Std. Residual	,5	-1,4	,1	,3	,5
Total	Count	1	3	12	13	1	
	% of Total	3,3%	10,0%	40,0%	43,3%	3,3%	

Crosstab

			Total
Gender	1	Count	11
		% of Total	36,7%
		Std. Residual	
	2	Count	19
		% of Total	63,3%
		Std. Residual	
Total	Count	30	
	% of Total	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,592 ^a	4	,159
Likelihood Ratio	8,105	4	,088
Linear-by-Linear Association	1,432	1	,231
N of Valid Cases	30		

a. 8 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,37.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «high_rates_of_crime» που εκφράζει το αίσθημα φόβου λόγω υψηλής εγκληματικότητας στην πόλη της Κορίνθου. Στο σύνολο η πλειοψηφία (43,3%) πιστεύουν ότι η εγκληματικότητα κυμαίνεται «ΑΡΚΕΤΑ» σε υψηλά επίπεδα. Πιο αναλυτικά, οι άντρες ισοψήφισαν με 13,3% τις απαντήσεις «ΑΡΚΕΤΑ» και «ΛΙΓΟ», ενώ το 30% των γυναικών θεωρεί ότι εγκληματικότητα κυμαίνεται «ΛΙΓΟ» σε υψηλά επίπεδα.

7.2.9. ηλικία-αλλαγή τόπου κατοικίας

Crosstab

			change_of_residence		Total
			1	2	
age	1	Count	7	3	10
		% of Total	23,3%	10,0%	33,3%

	Std. Residual	,4	-,5	
2	Count	4	3	7
	% of Total	13,3%	10,0%	23,3%
	Std. Residual	-,1	,1	
3	Count	6	3	9
	% of Total	20,0%	10,0%	30,0%
	Std. Residual	,3	-,3	
4	Count	1	3	4
	% of Total	3,3%	10,0%	13,3%
	Std. Residual	-,9	1,1	
Total	Count	18	12	30
	% of Total	60,0%	40,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,649 ^a	3	,449
Likelihood Ratio	2,647	3	,449
Linear-by-Linear Association	1,236	1	,266
N of Valid Cases	30		

a. 6 cells (75,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,60.

Η μεταβλητή «ηλικία» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «change_of_residence» που εκφράζει την ανάγκη αλλαγής τόπου κατοικίας για λόγους ασφαλείας. Στο ερώτημα αυτό, η πλειοψηφία (60%) θεωρεί ότι τα

υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας θα μπορούσαν να αποτελέσουν αιτία αλλαγής τύπου κατοικίας για λόγους ασφαλείας. Το μεγαλύτερο ποσοστό (23,3%) ήταν εκείνο των ατόμων ηλικίας 18-25 ετών.

7.2.10. εισόδημα-εγκληματικότητα μεταναστών

Crosstab

			immigrants_high_rates				
			1	2	3	4	5
income	1	Count	3	1	1	4	1
		% of Total	10,0%	3,3%	3,3%	13,3%	3,3%
		Std. Residual	,2	-,9	-,3	,8	,0
	2	Count	1	4	2	0	1
		% of Total	3,3%	13,3%	6,7%	0,0%	3,3%
		Std. Residual	-,8	1,6	,9	-1,5	,2
	3	Count	0	1	0	0	0
		% of Total	0,0%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%
		Std. Residual	-,5	1,6	-,4	-,5	-,3
	4	Count	2	1	1	2	0
		% of Total	6,7%	3,3%	3,3%	6,7%	0,0%
		Std. Residual	,3	-,3	,2	,3	-,8
	5	Count	0	0	0	1	0
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%
		Std. Residual	-,5	-,5	-,4	1,4	-,3

6	Count	1	0	0	1	0
	% of Total	3,3%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%
	Std. Residual	,6	-,7	-,5	,6	-,4
7	Count	1	0	0	0	1
	% of Total	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%
	Std. Residual	,6	-,7	-,5	-,7	1,8
Total	Count	8	7	4	8	3
	% of Total	26,7%	23,3%	13,3%	26,7%	10,0%

Crosstab

			Total
Income	1	Count	10
		% of Total	33,3%
		Std. Residual	
2		Count	8
		% of Total	26,7%
		Std. Residual	
3		Count	1
		% of Total	3,3%
		Std. Residual	
4		Count	6
		% of Total	20,0%
		Std. Residual	
5		Count	1

	% of Total	3,3%
	Std. Residual	
6	Count	2
	% of Total	6,7%
	Std. Residual	
7	Count	2
	% of Total	6,7%
	Std. Residual	
Total	Count	30
	% of Total	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	21,219 ^a	24	,626
Likelihood Ratio	23,326	24	,501
Linear-by-Linear Association	,000	1	,989
N of Valid Cases	30		

a. 35 cells (100,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,10.

Η μεταβλητή «εισόδημα» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «immigrants_high_rates» που εκφράζει την άποψη ότι η ύπαρξη μεταναστών στην πόλη της Κορίνθου αύξησε τα ποσοστά εγκληματικότητας. Το 13,3% των ατόμων με εισόδημα έως 12.000 ευρώ απάντησαν «ΛΙΓΟ», το 13,3% με εισόδημα από 12.000-25.000 ευρώ απάντησαν «ΠΟΛΥ», το 3,3% με εισόδημα >25.000 ευρώ

απάντησαν «ΠΟΛΥ», το 6,7% των ανέργων απάντησαν «ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ» και «ΛΙΓΟ» (ισοψηφία), το 3,3% των φοιτητών-σπουδαστών απάντησαν «ΛΙΓΟ», το 3,3% των συνταξιούχων απάντησαν «ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ» και «ΛΙΓΟ», και τέλος το 3,3% των λοιπών κατηγοριών απάντησαν «ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ» και «ΚΑΘΟΛΟΥ» (ισοψηφία).

7.2.11. ηλικία-φόβος για Ρομά

Crosstab

			danger_of_Roma			Total
			1	2	3	
age	1	Count	7	2	1	10
		% of Total	23,3%	6,7%	3,3%	33,3%
		Std. Residual	,0	,0	,0	
	2	Count	5	1	1	7
		% of Total	16,7%	3,3%	3,3%	23,3%
		Std. Residual	,0	-,3	,4	
	3	Count	7	1	1	9
		% of Total	23,3%	3,3%	3,3%	30,0%
		Std. Residual	,3	-,6	,1	
	4	Count	2	2	0	4
		% of Total	6,7%	6,7%	0,0%	13,3%
		Std. Residual	-,5	1,3	-,6	
Total	Count	21	6	3	30	
	% of Total	70,0%	20,0%	10,0%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,118 ^a	6	,794
Likelihood Ratio	3,072	6	,800
Linear-by-Linear Association	,003	1	,959
N of Valid Cases	30		

a. 10 cells (83,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,40.

Η μεταβλητή «ηλικία» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «danger_of_Roma» που εκφράζει το φόβο ότι μπορεί να κινδυνεύσει από τους Ρομά που κατοικούν στην περιοχή της Κορίνθου. Η πλειοψηφία (70%) των ατόμων πιστεύουν πως «ΝΑΙ». Πιο συγκεκριμένα, έχοντας ως μεταβλητή την ηλικία, το 23,3% των ηλικιών 18-25 ετών, το 16,7% των ηλικιών 26-35 ετών, το 23,3% των ηλικιών 36-50 ετών και το 6,7% των ηλικιών 51 και πάνω απάντησαν «ΝΑΙ».

7.2.12. φύλο-προστασία αστυνομίας

Crosstab

		protection_by_the_police					
		1	2	3	4	5	
gender	1	Count	1	1	0	4	5

	% of Total	3,3%	3,3%	0,0%	13,3%	16,7%
	Std. Residual	,3	-,1	-1,2	-,4	1,2
2	Count	1	2	4	9	3
	% of Total	3,3%	6,7%	13,3%	30,0%	10,0%
	Std. Residual	-,2	,1	,9	,3	-,9
Total	Count	2	3	4	13	8
	% of Total	6,7%	10,0%	13,3%	43,3%	26,7%

Crosstab

			Total
Gender	1	Count	11
		% of Total	36,7%
		Std. Residual	
2	Count	19	
	% of Total	63,3%	
	Std. Residual		
Total	Count	30	
	% of Total	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,977 ^a	4	,290
Likelihood Ratio	6,204	4	,184
Linear-by-Linear Association	,898	1	,343
N of Valid Cases	30		

a. 8 cells (80,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,73.

Η μεταβλητή «φύλο» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «protection_by_the_police» που εκφράζει το αίσθημα ασφάλειας ότι η αστυνομία θα τον προστατέψει από τους Ρομά. Η πλειοψηφία των αντρών (16,7%) δεν αισθάνεται «ΚΑΘΟΛΟΥ» ασφαλής, ενώ το 30% των γυναικών αισθάνεται «ΛΙΓΟ» ασφαλής.

7.2.13. ηλικία-αντικειμενικότητα MME

Crosstab

			objectivity_of_MME					Total
			1	2	3	4	5	
age	1	Count	0	0	1	5	4	10
		% of Total	0,0%	0,0%	3,3%	16,7%	13,3%	33,3%
		Std. Residual	-,6	-,8	-,3	,3	,4	
	2	Count	0	1	1	2	3	7
		% of Total	0,0%	3,3%	3,3%	6,7%	10,0%	23,3%
		Std. Residual	-,5	,8	,1	-,6	,4	
	3	Count	0	0	2	5	2	9
		% of Total	0,0%	0,0%	6,7%	16,7%	6,7%	30,0%
		Std. Residual	-,5	-,8	,7	,6	-,6	
	4	Count	1	1	0	1	1	4
		% of Total	3,3%	3,3%	0,0%	3,3%	3,3%	13,3%
		Std. Residual	2,4	1,4	-,7	-,6	-,3	
Total	Count	1	2	4	13	10	30	
	% of Total	3,3%	6,7%	13,3%	43,3%	33,3%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,363 ^a	12	,343
Likelihood Ratio	11,722	12	,468
Linear-by-Linear Association	3,254	1	,071
N of Valid Cases	30		

a. 20 cells (100,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,13.

Η μεταβλητή «ηλικία» δεν παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «objectivity_of_MME» που εκφράζει την ασφάλεια ότι τα MME αναφέρονται με αντικειμενικότητα στο θέμα της εγκληματικότητας. Η έρευνα έδειξε ότι η πλειοψηφία (43,3%) όλων των ηλικιών απάντησαν «ΛΙΓΟ». Και πιο συγκεκριμένα, το 16,7% των ηλικιών 18-25 ετών απάντησαν «ΛΙΓΟ», το 10% των ηλικιών 26-35 ετών απάντησαν «ΚΑΘΟΛΟΥ», το 16,7% των ηλικιών 36-50 ετών απάντησαν «ΛΙΓΟ» και το 3,3% των ηλικιών 51 και πάνω απάντησαν «ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ», «ΠΟΛΥ», «ΛΙΓΟ», «ΚΑΘΟΛΟΥ».

7.2.14. εισόδημα-επηρεασμός MME

Crosstab

			effect_of_MME				Total
			2	3	4	5	
Income	1	Count	0	1	2	7	10

	% of Total	0,0%	3,3%	6,7%	23,3%	33,3%
	Std. Residual	-,6	-,5	,3	,3	
2	Count	0	1	2	5	8
	% of Total	0,0%	3,3%	6,7%	16,7%	26,7%
	Std. Residual	-,5	-,3	,6	,0	
3	Count	1	0	0	0	1
	% of Total	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%
	Std. Residual	5,3	-,4	-,4	-,8	
4	Count	0	2	1	3	6
	% of Total	0,0%	6,7%	3,3%	10,0%	20,0%
	Std. Residual	-,4	1,0	,0	-,4	
5	Count	0	1	0	0	1
	% of Total	0,0%	3,3%	0,0%	0,0%	3,3%
	Std. Residual	-,2	2,0	-,4	-,8	
6	Count	0	0	0	2	2
	% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	6,7%
	Std. Residual	-,3	-,6	-,6	,7	
7	Count	0	0	0	2	2
	% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	6,7%
	Std. Residual	-,3	-,6	-,6	,7	
Total	Count	1	5	5	19	30
	% of Total	3,3%	16,7%	16,7%	63,3%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	39,105 ^a	18	,003
Likelihood Ratio	17,417	18	,495
Linear-by-Linear Association	,004	1	,948
N of Valid Cases	30		

a. 26 cells (92,9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,03.

Η μεταβλητή «εισόδημα» παρουσιάζει σχέση με τη μεταβλητή «effect_of_MME» που εκφράζει το κατά πόσο επηρεάζεται από τις ειδήσεις των MME που χαρακτηρίζουν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ως εν γένει εγκληματικές. Το 23,3% των ατόμων με εισόδημα έως 12.000 ευρώ πιστεύει ότι δεν επηρεάζεται «ΚΑΘΟΛΟΥ», το 16,7% με εισόδημα 12.000-25.000 ευρώ δεν επηρεάζεται «ΚΑΘΟΛΟΥ», το 3,3% με εισόδημα από 25.000 και πάνω επηρεάζεται «ΠΟΛΥ», το 10% των ανέργων δεν επηρεάζεται «ΚΑΘΟΛΟΥ», το 3,3% φοιτητών-σπουδαστών επηρεάζεται «ΑΡΚΕΤΑ», το 6,7% των συνταξιούχων δεν επηρεάζεται «ΚΑΘΟΛΟΥ» και τέλος το 6,7% των λοιπών εισοδημάτων δεν επηρεάζεται «ΚΑΘΟΛΟΥ».

7.3. Ανάλυση περιγραφικών απαντήσεων

Στη συνέχεια, θα περάσουμε στην επεξεργασία και ανάλυση των ερωτήσεων στις οποίες οι ερωτηθέντες έπρεπε να απαντήσουν με λίγα λόγια.

Στην ερώτηση λοιπόν για το αν έχουν πέσει θύματα εγκληματικής ενέργειας τους τελευταίους δώδεκα 12 μήνες, είκοσι τρεις (23) απάντησαν «ΟΧΙ» και επτά (7) «ΝΑΙ». Από αυτούς που απάντησαν «ΝΑΙ», οι τέσσερις (4) ήταν άντρες και οι τρεις (3) γυναίκες. Έξι από αυτούς ήταν κάτοικοι Κορίνθου (όπου και έπεσαν θύματα) και μία (1) ήταν κάτοικος Λουτρακίου. Επίσης, οι ίδιοι έξι (6) απάντησαν αρνητικά στο αν κατήγγειλαν το περιστατικό στην αστυνομία ή άλλη αρμόδια αρχή, ενώ μόνο η κάτοικος Λουτρακίου απάντησε θετικά. Τα έξι από τα επτά εγκλήματα αφορούσαν κλοπές, ενώ το ένα αφορούσε εμπρησμό. Χαρακτηριστικό είναι ότι ένα από θύματα κατέθεσε ότι ο λόγος που δεν κατήγγειλε την κλοπή του δίκυκλου οχήματός του ήταν ότι «οι γύφτοι θα το έκαναν βίδες και δεν θα το έβρισκα ποτέ. Έτσι, πέτυχε να βρει ποιοι ήταν οι δράστες (οι ίδιοι επικοινωνήσαν με το θύμα) και να έρθουν σε συνεννόηση για το χρηματικό ποσό που το θύμα έπρεπε να τους δώσει προκειμένου να του επιστρέψουν το δίκυκλο. Αυτή η διαδικασία είναι γνωστή και συνηθισμένη για τους Ρομά της περιοχής.

Η ερώτηση 22, που ρωτούσε εάν η μετατροπή του 6^{ου} Συντάγματος Πεζικού σε Κέντρο Κράτησης Μεταναστών έχει οδηγήσει σε αύξηση της εγκληματικότητας στην πόλη της Κορίνθου, οι είκοσι δύο (22) ερωτηθέντες απάντησαν «ΟΧΙ», οι έξι (6) απάντησαν «ΝΑΙ» και δύο (2) απάντησαν «ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ». Οι πέντε (5) από τους έξι (6) που

απάντησαν θετικά ήταν γυναίκες. Τρεις (3) ηλικίας 36-50, μία (1) 18-25 και μία (1) 26-35.

Επίσης, οι λόγοι που απάντησαν θετικά σε αυτό το ερώτημα ήταν οι εξής: η οργή και το μένος των κρατουμένων και των οικογενειών τους, η έλλειψη εργασίας που οδηγεί σε πείνα και μοιραία σε εγκληματικότητα, ο ξεσηκωμός των κρατουμένων, η ανεπαρκής φύλαξη και η λανθασμένη περιφρούρησή τους που οδήγησαν μάλιστα και στη διαφυγή κάποιων κρατουμένων από το Κέντρο Κράτησης.

Αντίθετα, εκείνοι που απάντησαν αρνητικά ανέφεραν ότι το Κέντρο Κράτησης των Παράνομων Μεταναστών έχει λειτουργήσει θετικά, καθώς υπάρχει καθημερινός έλεγχός τους, γεγονός που όχι μόνο δεν αύξησε την εγκληματικότητα αλλά την μείωσε κιόλας. Χαρακτηριστικά ένας από τους ερωτηθέντες ανέφερε ότι η εγκληματικότητα που προερχόταν από τους αλλοδαπούς που πλέον κρατούνται στο Κέντρο έχει μειωθεί, σε αντίθεση με την εγκληματικότητα που προέρχεται από υπηκόους τρίτων χωρών που δεν κρατούνται στο Κέντρο και από τους Ρομά της ευρύτερης περιοχής της Κορίνθου.

Τέλος, οι ερωτηθέντες έπρεπε να προτείνουν μέτρα που θα επιθυμούσαν να λάβει η πολιτεία για τον περιορισμό του εγκλήματος της περιοχής της Κορίνθου. Συνοπτικά, τα μέτρα που προτάθηκαν ήταν εξής:

-
- Καλύτερη και περισσότερη αστυνόμευση.
 - Περισσότεροι αστυνομικοί στα αστυνομικά τμήματα της περιοχής.
 - Μπλόκα σε καίρια σημεία.
 - Συστηματικοί έλεγχοι στους οικισμούς Ρομά.
-

- Επιβολή ποινών από τους εισαγγελείς.
- Κατάρρευση φράγματος ανάμεσα σε αστυνομία και πολίτες.
- Άμεση επέμβαση των αστυνομικών αρχών σε περιπτώσεις ανάγκης.
- Απομάκρυνση των Ρομά από την περιοχή.
- Έλεγχος μεταναστών.
- Απέλαση παράνομων μεταναστών και χορήγηση κατάλληλων εγγράφων επιστροφής τους στις χώρες προέλευσης.
- Δημιουργία νέου οικισμού Ρομά μακριά από την πόλη.
- Κέντρο επιμόρφωσης Ρομά για την ομαλή τους ένταξη στην κοινωνία.
- Ουσιαστική κοινωνική παιδεία όλων των κοινωνικών στρωμάτων.
- Αναβάθμιση μέσων και εκπαίδευση σώματος της αστυνομίας.
- Ουσιαστικός έλεγχος καταγγελιών που αφορούν Ρομά και επιβολή ποινών.
- Καταπολέμηση περιθωριοποίησης μειονοτήτων και κοινωνικών ομάδων.
- Προτροπή πολιτών για ενεργή συμμετοχή στα κοινά προβλήματα της περιοχής.
- Ενημέρωση πολιτών για μέτρα προστασίας και ασφάλειας.
- Συλλογικές δραστηριότητες της πολιτείας με στόχο την ενδυνάμωση των σχέσεων των πολιτών μεταξύ τους.

Συμπληρωματικά, υπήρξαν κι εκείνοι που αναφερόμενοι στο γενικό πρόβλημα των παράνομων μεταναστών

πρότειναν τη δημιουργία περισσότερων Κέντρων Κράτησης Παράνομων Μεταναστών, καθώς και περισσότερο έλεγχο όσον αφορά την παράνομη είσοδό τους στη χώρα, γεγονός που όπως επισήμανε (η ερωτώμενη συγκεκριμένα) είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί λόγω των πολιτικών συμφερόντων που υπάρχουν.

Επιπλέον, ένας (1) ερωτώμενος απάντησε ότι τα μέτρα είναι δουλειά του κράτους να τα οριοθετήσει και να τα επιβάλλει, ένας (1) ανέφερε ότι τα μέτρα υπάρχουν αλλά δεν εφαρμόζονται και τρεις (3) απάντησαν «ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ».

Αυτό που παρατηρεί κανείς πάντως αναλύοντας τα αποτελέσματα είναι ότι το μέτρο που πρότειναν δέκα (10) από τους τριάντα (30) ερωτηθέντες είναι η καλύτερη και περισσότερη αστυνόμευση. Οι κάτοικοι της Κορίνθου και της ευρύτερης περιοχής έχουν ανάγκη από συχνότερες περιπολίες αστυνομικών καθ' όλη τη διάρκεια τόσο της ημέρας όσο και της νύχτας σε όλες τις περιοχές της πόλης αλλά και των γύρω περιοχών. Σημαντικό είναι τέλος να αναφέρουμε ότι οχτώ (8) στους δέκα (10) ήταν γυναίκες. Οι τέσσερις (4) κάτοικοι Κορίνθου, οι δύο (2) κάτοικοι Λουτρακίου, μία (1) Λεχαίου και μία (1) Εξαμιλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εργασία ξεκίνησε με το προβλεπόμενο θεωρητικό κομμάτι που αφορούσε τις κατηγορίες μετανάστευσης, την σκιαγράφηση του προβλήματος της ετερογένειας και της εγκληματικότητας, τις επιλογές θεώρησης και την αντεγκληματική πολιτική.

Ακολούθησε το ερευνητικό κομμάτι που αφορούσε την εγκληματικότητα στην Ελλάδα, ξεκινώντας με γενική αξιολόγηση των δεικτών της εγκληματικότητας και του περιβάλλοντος ασφαλείας και στατιστικά στοιχεία εγκληματικότητας, και συνεχίζοντας με τις αστυνομικές επιχειρήσεις στην Κορινθία ανά μήνα, τον ρόλο των Ρομά της περιοχής στην αύξηση της εγκληματικότητας, το Κέντρο Κράτησης Παράνομων Μεταναστών Κορίνθου, τον ρόλο των ΜΜΕ στην παρουσίαση της εγκληματικότητας, καθώς και τον φόβο του εγκλήματος.

Η καταγραφή των αστυνομικών επιχειρήσεων που πραγματοποιήθηκαν στην Κορινθία έγινε ανά μήνα, κατηγοριοποιώντας τις παραβάσεις και διαχωρίζοντας εάν τα αδικήματα διεπράχθησαν από αλλοδαπούς ή ημεδαπούς πολίτες.

Αναλύοντας τα στοιχεία προκύπτει ότι η νούμερο ένα εγκληματική πράξη στην ευρύτερη περιοχή της Κορινθίας για το έτος 2014 ήταν η παραβίαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με εκατόν σαράντα δύο (142) παραβάτες. Στην δεύτερη θέση βρίσκονται οι ογδόντα εννέα (89) αλλοδαποί, οι οποίοι διέμεναν παράνομα στη χώρα και

στην τρίτη οι ογδόντα έξι (86) παραβάτες του Υγειονομικού Κανονισμού.

Ένα ακόμη πολύ σημαντικό στοιχείο που προέκυψε από την παραπάνω έρευνα ήταν η καταμέτρηση των εγκληματιών ανάλογα με την καταγωγή τους: διακόσιοι ογδόντα εφτά (287) ήταν ημεδαποί, εκατόν ενενήντα εννέα (199) ήταν αλλοδαποί, εκατόν πενήντα δύο (152) ήταν ημεδαποί Ρομά και ένας (1) αλλοδαπός Ρομά.

Από τα παραπάνω εύκολα συμπεραίνει κανείς ότι για την εγκληματικότητα στην Κορινθία δεν ευθύνονται τόσο οι αλλοδαποί όσο οι ημεδαποί της περιοχής. Επίσης, αναδεικνύεται εντονότερα το μεγάλο πρόβλημα της εγκληματικότητας των Ρομά όπως καταγράφηκε στο κύριο μέρος της εργασίας.

Η εργασία συνεχίστηκε ερευνώντας το «νέο φαινόμενο» για τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής της Κορίνθου, που δεν είναι άλλο από το Κέντρο Κράτησης Παράνομων Μεταναστών. Όπως προέκυψε από την σχετική ερώτηση του ερωτηματολογίου, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων πιστεύουν ότι η μετατροπή του 6^{ου} Συντάγματος Πεζικού σε Κέντρο Κράτησης δεν αύξησε την εγκληματικότητα της περιοχής.

Ο φόβος του εγκλήματος ήταν το θέμα που ερευνήθηκε πριν προχωρήσουμε στο ερωτηματολόγιο της εργασίας και στην καταγραφή και ανάλυση των ευρημάτων που προέκυψαν. Σημαντικά αποτελέσματα που ενισχύουν ότι η εγκληματικότητα στην περιοχή της Κορινθίας κυμαίνεται σε μέτρια προς χαμηλά επίπεδα είναι τα εξής:

-
- 66,7% νιώθουν «ΑΡΚΕΤΑ» ασφαλείς να κυκλοφορήσουν τη νύχτα στη γειτονιά τους.
-

- 40% θεωρούν ότι είναι «ΑΡΚΕΤΑ ΠΙΘΑΝΟ» να μπουν εγκληματίες στο σπίτι τους.
- 36,7% νιώθουν «ΑΡΚΕΤΑ» ασφαλείς να κυκλοφορήσουν μόνοι τους τις βραδινές ώρες.
- 50% αισθάνονται φόβο για συγκεκριμένους δρόμους, μέρη και ανθρώπους.
- 33,3% έχουν «ΜΑΛΛΟΝ ΘΕΤΙΚΗ» γνώμη για την αστυνομία.
- 40% δεν εκφέρουν άποψη για την αποτελεσματικότητα της αστυνομίας.
- 36,7% αισθάνονται «ΛΙΓΟ» ικανοποιημένοι από τις δικαστικές αποφάσεις.
- 43,3% πιστεύουν ότι η εγκληματικότητα κυμαίνεται σε χαμηλά ποσοστά.
- 60% θα άλλαζαν κατοικία για λόγους ασφαλείας.
- 26,7% πιστεύουν ότι η ύπαρξη μεταναστών αύξησε «ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ» και 26,7% αύξησε «ΛΙΓΟ» την εγκληματικότητα.
- 70% νιώθουν φόβο μήπως πέσουν θύματα των Ρομά της περιοχής.
- 43,3% πιστεύουν ότι τα ΜΜΕ αναφέρονται στην εγκληματικότητα με «ΛΙΓΗ» αντικειμενικότητα.
- 63,3% δεν επηρεάζονται «ΚΑΘΟΛΟΥ» από τα ΜΜΕ.
- 23/30 δεν έχουν πέσει θύματα εγκληματικής ενέργειας τους τελευταίους 12 μήνες.
- 1/7 κατήγγειλε το έγκλημα που υπέστη.

Οι προτάσεις, τέλος, των ερωτώμενων που αφορούσαν τον περιορισμό του εγκλήματος, ανέδειξαν την ανάγκη των πολιτών για περισσότερη αστυνόμευση της ευρύτερης περιοχής της Κορίνθου.

Πρέπει να σημειωθεί και να τεθεί ως βασικό συμπέρασμα πως για την παραβατικότητα των μεταναστών δεν ευθύνονται οι ίδιοι αλλά η απαξιωτική συμπεριφορά της κοινωνίας και της πολιτείας και πρωτίστως η έλλειψη σωστής μεταναστευτικής πολιτικής. Ο κοινωνικός αποκλεισμός, η περιθωριοποίηση (που απορρέουν από ρατσιστικές στάσεις και αντιλήψεις), οι συνθήκες και οι όροι διαβίωσής τους και η αρνητική αλληλεπίδρασή τους με τους επίσημους και άτυπους μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου προοιωνίζουν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα μεταξύ των οποίων και η αύξηση της παραβατικότητας. Σε κάθε περίπτωση επίσης η ευάλωτη θέση και η άγρια εκμετάλλευση της παράνομης κατάστασής τους ή της αδυναμίας εισόδου στη χώρα για εργασία μέσω νόμιμης οδού –καλύπτοντας πραγματικές ανάγκες αγοράς- οδηγεί στην αύξηση της παραβατικότητας οργανωμένων ομάδων.

Το ζήτημα της εγκληματικότητας των μεταναστών είναι αλληλένδετο με την μεταναστευτική πολιτική της χώρας μας. Η Ελλάδα δεν έχει εντάξει τους μετανάστες της κοινωνικά. Θεσμικά μιλάμε μάλλον για κοινωνικό αποκλεισμό και όχι για ένταξη με αποτέλεσμα την ολοκληρωτική απόρριψη αυτών των ανθρώπων από κάθε τομέα της ζωής. Γενικά τα υφιστάμενα δομικά πλαίσια δεν είναι ανεκτικά στη διαφορά, έτσι ο μετανάστης στα μάτια των πολιτών αν δεν είναι εγκληματίας, είναι υποψήφιος εγκληματίας. Αυτό το γνωρίζουν όλοι. Ακόμα και οι ίδιοι οι μετανάστες. Τα υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας όμως, δεν δικαιολογούνται απαραίτητα από την δραστηριότητα των μεταναστών. Διότι, ο μετανάστης που διαπράττει κάποιο μικρό ή μεγαλύτερο αδίκημα έχει λιγότερα μέρη να κρυφτεί: το οικογενειακό και κοινωνικό του δίκτυο που μπορεί να τον «κρύψει» είναι σίγουρα μικρότερο και

λιγότερο αποτελεσματικό από το αντίστοιχο ενός ημεδαπού.

Επιπλέον, είναι προφανές ότι είτε νόμιμος είτε χωρίς χαρτιά ένας μετανάστης που διαπράττει αδίκημα εάν συλληφθεί, θα καταγραφεί στις στατιστικές της αστυνομίας. Μάλιστα, ο παράτυπος μετανάστης έχει περισσότερες πιθανότητες να τραβήξει την προσοχή της αστυνομίας λόγω της προκατάληψης στο σύστημα ελέγχου.

Θεωρητικά πάντως, ακόμη κι αν απελάσουμε και τον τελευταίο μετανάστη, ακόμη κι αν χτίσουμε θαλάσσια κι επίγεια τείχη γύρω από τα σύνορά μας, σε λίγα χρόνια η εγκληματικότητα και η κοινωνική συνοχή θα βρίσκεται ακριβώς στο ίδιο σημείο. Μόνο που αυτή τη φορά δεν θα είναι οι μετανάστες αυτοί που θα κατηγορούμε και θα φοβόμαστε αλλά οι Έλληνες, οι φτωχοί και εξαθλιωμένοι Έλληνες. Άρα, το πρόβλημα δεν είναι ο εγκληματίας αλλά αυτό που τον κάνει εγκληματία. Η κοινωνιολογία και η πολιτική οικονομία μας το λένε εδώ και δεκαετίες: αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων = αύξηση της εγκληματικότητας. Όμως, η κοινωνία μας συνεχίζει να ζει μέσα στην άρνηση, τον φόβο και τις ψευδαισθήσεις, ενώ παράλληλα ο ποινικός νόμος γίνεται ανίσχυρος, καθώς δεν εξαλείφονται ποτέ οι καταστάσεις που γεννούν το έγκλημα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία εξετάστηκε η εγκληματικότητα των αλλοδαπών εν πολλοίς ως ένα ενιαίο φαινόμενο. Μολονότι στην πραγματικότητα τα φαινόμενα της πολιτιστικής ετερογένειας είναι εξ ορισμού ανόμοια, ενώ το διασυνοριακό και το υπερεθνικό έγκλημα αποτελούν ειδικές περιπτώσεις, κατά την άποψή μας, η ελληνική πολιτεία θα πρέπει καταρχήν ν' ακολουθήσει μια ενιαία στρατηγική απέναντι στην όποιας μορφής διεθνοποίηση της εγκληματικότητας –συμπεριλαμβανομένης και της εμπλοκής Ελλήνων πολιτών σ' αυτή. Το πώς θα γίνει αυτό, δεν εξαρτάται βέβαια μόνο από τη διαχείριση των κρατικών φορέων ελέγχου, αλλά και από την ίδια την ελληνική κοινωνία. Από εκεί και πέρα, μπορεί να προσδοκά κανείς ότι μια κοινωνία η οποία χρεώθηκε πολλαπλά την εμπειρία της προσφυγοποίησης και της μετανάστευσης στο παρελθόν της, θ' αντιδράσει τελικά με ανθρωπισμό, σύνεση και μέτρο, απέναντι σε ανάλογες εμπειρίες ατόμων άλλων κοινωνιών.

Τα τελευταία χρόνια, υπάρχει μια έντονη συζήτηση γύρω από την ραγδαία ανάπτυξη της εγκληματικότητας. Όπου και να στρέψουμε την προσοχή μας, στα δελτία ειδήσεων, στις εφημερίδες, σε δημόσιες συζητήσεις, ακούμε για αυτό, ενώ η επιβεβαίωση της «αίσθησης» των πολιτών επιβεβαιώνεται και από την έκθεση του αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία κάνει λόγο για αύξηση στους βασικούς δείκτες εγκλημάτων στη χώρα. Οι πολίτες νιώθουν περισσότερο ανασφαλείς στην καθημερινότητά τους και οι διωκτικές αρχές προσπαθούν να βάλουν φρένο στην καλπάζουσα άνοδο του εγκλήματος.

Στην παρούσα εργασία εξετάστηκε η εγκληματικότητα στην περιοχή της Κορινθίας, η οποία προέρχεται από τους αλλοδαπούς και τις μειονότητες της περιοχής. Συμπερασματικά, λοιπόν, οφείλουμε να καταθέσουμε ότι προφανώς, κάποιοι αλλοδαποί είναι μέρος της εγκληματικότητας της περιοχής, όπως ακριβώς και οι ημεδαποί. Σημασία έχει να δούμε και τις αιτίες ή τους λόγους έξαρσης αυτής της εγκληματικότητας πίσω από τους αριθμούς και τα ποσοστά.

Έχει παρατηρηθεί λοιπόν ότι σε περιόδους οικονομικής στασιμότητας και κρίσης μειώνεται η οικονομική σταθερότητα, αυξάνεται η ανεργία και γενικά δημιουργείται ένα κλίμα ανασφάλειας που έχει ως αποτέλεσμα για όλα αυτά να θεωρούνται υπεύθυνοι οι μετανάστες. Αυτοί οι φόβοι, οι προκαταλήψεις και η εχθρότητα εναντίον των μεταναστών ενισχύονται από τα ΜΜΕ μέσω της υπολανθάνουσας αποστροφής προς τους μετανάστες και το αίτημα για επιστροφή των μεταναστών στις πατρίδες τους. Έτσι αποσπάται η προσοχή από τα πραγματικά αίτια της κρίσης και δίνεται η εντύπωση ότι με τη μείωση του αριθμού των μεταναστών θα λυθούν τα οικονομικά προβλήματα. Αυτή η προκατάληψη ενισχύεται με την παρουσίαση της εγκληματικής βίας στον Τύπο και οδηγεί στο αίτημα για νομική ρύθμιση και απέλαση μεταναστών.

Ο φόβος, που προκαλείται στο μόρφωμα που ονομάζεται «κοινή γνώμη» από την συμμετοχή των μεταναστών στην εγκληματικότητα, είναι σε αρκετές περιπτώσεις λανθασμένος και κυρίως αποτέλεσμα της ανυπαρξίας ορθής μεταναστευτικής πολιτικής. Πού οφείλεται όμως αυτή η στάση των ΜΜΕ; Μα είναι απλό. Οτιδήποτε αυξάνει την ακροαματικότητα και μπορεί να προσελκύσει

την προσοχή, αυτό θα προβληθεί. Ο κίνδυνος. Το έχουν αντιληφθεί αυτό τα ΜΜΕ. Έτσι, διαμορφώνονται πρότυπα και αξίες με την πολιτική διαχείριση των θεμάτων της καθημερινότητας κάθε μέσου να εξαρτάται από τον στόχο του εκάστοτε επιχειρηματία.

Σε αυτήν την πολιτική, η επικινδυνότητα έχει βαρύνουσα σημασία. Ιδιαίτερα στις ημέρες μας, σε συνθήκες μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομικής ύφεσης, το μεταναστευτικό ζήτημα ενεργοποιεί βαθιά κρυμμένα ψυχολογικά αντανάκλαστικά που σχετίζονται με την καλλιέργεια κλίματος μιας γενικευμένης κοινωνικής φοβίας και προκαλεί σχεδόν αυτόματα εκρήξεις του συλλογικού ασυνείδητου, ιδιαίτερα αναφορικά με το ζήτημα της ασφάλειας του γηγενούς πληθυσμού απέναντι στο «ξένο».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Albrecht, H-J. (1997), «Minorities, Crime, and Criminal Justice in the Federal Republic of Germany», στη συλλογή της I.H. Marshall, *Minorities, Migrants and Crime*, Sage Publications, London. σ. 86-109.

-Barberet R./ Garcia-Espana, E. (1997), «Minorities, Crime and Criminal Justice in Spain», στη συλλογή της I.H. Marshall, *Minorities, Migrants and Crime*, Sage Publications, London. σ. 175-197.

-Barak, G. (1995), “Media, crime, and Justice: A case for constitutive criminology”, Ferrell, J. και C. R. Sanders (επιμ.), *Cultural Criminology*, Boston: Northeastern University Press.

-Bernard, T.J. (1990), «Twenty years of testing theories: What have we learned and why», *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 27(4), σ. 325-47.

-Blauner, R. (1969), «Internal Colonialism and Ghetto Revolt», *Social Problems*, 16, σ. 393-408.

-Braithwaite, J. (1997), «Charles Tittle’s Control Balance and Criminological Theory», *Theoretical Criminology*, τόμος 1, αρ. 1, σ. 77-97.

-Britton, N.J. (2000), «Race and policing», *British Journal of Criminology*, 40, σ. 639-657.

-Brown, I. Hullin, R. (1992), «A study of sentencing in the Leeds Magistrates Courts. The treatment of ethnic and white offenders», *British Journal of Criminology*, 32, σ. 41-53.

-Corzine, J./Calhoun.I. (1999), «Centering on Global Racism and Antiracism: From Everyday Life to Global Complexity», *Sociological Spectrum*, vol. 4, σ. 467-484.

-Costello, B. (1997), «On the logical adequacy of cultural deviance theories», *Theoretical Criminology*, τόμ. 1, 4, σ. 403-428.

-Ferrell, J. και C. R. Sanders (επιμ.), *Cultural Criminology*, Boston: Northeastern University Press, 1-24.

-FitzGerald, M. (1997), «Minorities, Crime, and Criminal Justice in Britain» στη συλλογή της I.H. Marshall, *Minorities, Migrants and Crime*, Sage Publications, London. σ. 36-61.

-Gatti, U./Malfatti, D./Verde, A. (1997), «Minorities, Crime, and Criminal Justice in Italy» στη συλλογή της I.H. Marshall, *Minorities, Migrants and Crime*, Sage Publications, London. σ. 110-129.

-Galani G. (1996), «Migration, Ethnozentrismus und Stereotypisierung», *Χρονικά*, τόμος 9, σ. 155-168.

-Γερουτσάκη A.A./Ζιάκα A.N. (1994), «Η ποινική αντιμετώπιση παραβάσεων των προσφύγων και άλλων αλλοδαπών από την ελληνική νομολογία», στη συλλογή του N.E. Κουράκη, *Αντεγκληματική Πολιτική*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 1994.

-Gibbs, J.P. (1981), *Norms, Deviance and Social Control*, Elsevier, New York.

-Gottfredson, M.R./Hirshi, T. (1990), *A General Theory of Crime*, Stanford, Stanford University Press.

-Δασκαλόπουλος, Ι. (1972), Στοιχεία Εγκληματολογίας, τεύχος πρώτο: Η φύσις του εγκλήματος, εκδ. οίκος Α/φών Τζάκα, Αθήναι.

-Δώδος, Δ./Καφετζής, Π. και συν., «Ξενοφοβία και ρατσισμός στην Ελλάδα, 1988-1992. Μια συγκριτική προσέγγιση και ορισμένες υποθέσεις με βάση τα δεδομένα του Ευρωβαρόμετρου», στη συλλογή των Δ. Καραντινού, Λ./Μαράτου-Αλιμπράντη και Ε. Φρονίμου (1996), Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα, ΕΚΚΕ, Αθήνα.

-Ζαραφωνίτου Χ. και Μαντόγλου Α. (2000), «Η κοινωνική αναπαράσταση του εγκλήματος και του εγκληματία» στη συλλογή του Ν.Ε. Κουράκη-συνεργασία Ν. Κουλούρη, Αντεγκληματική Πολιτική ΙΙ, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.

-Hebberecht, P. (1997), «Minorities, Crime, and Criminal Justice in Belgium», στη συλλογή της I.H. Marshall, Minorities, Migrants and Crime, Sage Publications, London. σ. 151-174.

-Hirshi, T. (1969), Causes of Delinquency, Univ. of California Press. Berkeley.

-Hofer, H./Sarnecki, J./Tham, H. Minorities, Crime and Criminal Justice in Sweden», στη συλλογή της I.H. Marshall (1997), Minorities, Migrants and Crimes, Sage Publications, London. σ. 62-85.

-Jackson, P. (1997), «Minorities, Crime, and Criminal Justice in France», στη συλλογή της I.H. Marshall, Minorities, Migrants and Crime, Sage Publications, London. σ.130-150.

-Jensen (1999), «A critique of control balance: Digging into details», *Theoretical Criminology*, Symposium on Charles R. Tittle, τόμος 3, αρ. 3, σ. 339-343.

-Junk, H. (1993), *Criminal Justice-A European Perspective*, *Criminal Law Review*, σ. 237-245.

-Junker, M. (1989), *Discrepancies between police and self-report data for Dutch racial minorities*, *British Journal of Criminology*, 29, σ. 272-284.

-Καρύδης, Β. (1996α), *Η εγκληματικότητα των μεταναστών στην Ελλάδα*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.

-Καρύδης, Β. (1996β), «Λαθρομετανάστευση, εγκληματικότητα και αντεγκληματική πολιτική», Μνήμη ΙΙ, Ι. Δασκαλόπουλου, Κ. Σταμάτη και Χ. Μπάκα, Τομέας Ποινικών Επιστημών Τμήματος Νομικής, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 819-836.

-Καρύδης, Β. (2000), «Το νέο σχέδιο νόμου για τη μεταναστευτική πολιτική ή 'Ωδινεν όρος και έτεκε μυν», *Ποινική Δικαιοσύνη*, σ. 1126-1129.

-Καφετζής, Π. (1998) «Μια θεωρητική προσέγγιση της ξενοφοβίας», πρώτο κεφάλαιο της μελέτης των Α. Μιχαλοπούλου και συν., *Μακεδονία και Βαλκάνια. Ξενοφοβία και ανάπτυξη*, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1998.

-Κιούπης, Δ. (2000), «Συνηγορία για τον περιορισμό του Ποινικού Δικαίου», στη συλλογή του Ν.Ε. Κουράκη-συνεργασία Ν.Κουλούρη, *Αντεγκληματική Πολιτική ΙΙ*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, σ. 135-156.

-Κουράκης, Ν.Ε. (1978), *Βάσεις και τάσεις της συγχρόνου αντεγκληματικής πολιτικής*, στη συλλογή του ιδίου (1994), *Αντεγκληματική Πολιτική*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.

-Κουράκης, Ν.Ε. (1986), «Η Αποκλιμάκωση» της Ποινικής Καταστολής», στη συλλογή του ιδίου (1991), Εγκληματολογικοί Ορίζοντες, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, σ. 98-140.

-Κουράκης, Ν.Ε. (1999), «Έκθεση για την εξέλιξη της εγκληματικότητας στην Ελλάδα», Ποινική Δικαιοσύνη, τ. 10, 1998, σ. 1036.

-Κουράκης, Ν.Ε. (2000), «Ο μετέωρος ρόλος του εγκληματολόγου στη χάραξη της αντεγκληματικής πολιτικής» στη συλλογή του ιδίου –συνεργασία Ν. Κουλούρη, Αντεγκληματική Πολιτική II, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, σ. 156-162.

-Κουράκης Ν.Ε. (2001), Επεξεργασία στοιχείων Ετήσιων Στατιστικών Επετηρίδων της Ελληνικής Αστυνομίας (υπό δημοσίευση).

-Κρασιδιώτη Μ. (1996), «Προς μία αξιολόγηση των ρυθμίσεων του Ν. 1419/1984 για τον βιασμό», Μνήμη II, Ι. Δασκαλόπουλου, Κ. Σταμάτη και Χ. Μπάκα, Τομέας Ποινικών Επιστημών Τμήματος Νομικής, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 169-222.

-Κρασιδιώτη Μ. (1997), «Η έννοια της ισομέρειας ελέγχου. Μια νέα προσπάθεια σύλληψης και γενικής εξήγησης της αποκλίνουσας και της εγκληματικής συμπεριφοράς, Μνήμη Ηλία Δασκαλάκη (2000), Εγκληματίες και θύματα στο κατώφλι του 21^{ου} Αιώνα, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα, 2000, σ. 81επ.

-Κρασιδιώτη Μ. (1998), «Ξενοφοβία και όψεις του επίσημου κοινωνικού ελέγχου για την εγκληματικότητα των αλλοδαπών στην Ελλάδα», Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες/Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού

Οικονομικού Δικαίου, Ημερίδα με θέμα: «Η προστασία των προσφύγων στην Ελλάδα, υπό το φως των νεότερων εξελίξεων», Πρκτ., εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 1999, σ. 179 επ.

-Kubink, M. (1993), *Verst'a'ndnis und Bedeutung von Ausl'a'nderkriminalit'a't. Eine Analyse der Konstitution sozialer Probleme*, Pfaffenweiler, Centaurus, σ. 87.

-Λαμπροπούλου, Ε. (2000), «Το «τέλος» της σωφρονιστικής πολιτικής και η διαχείριση του σωφρονιστικού προβλήματος» στη συλλογή του Ν.Ε. Κουράκη-συνεργασία Ν. Κουλούρη, *Αντεγκληματική Πολιτική II*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, σ. 163-186.

-Λαμπροπούλου, Έ. (2001), *Εσωτερική Ασφάλεια και Κοινωνία του Ελέγχου*, Αθήνα: Κριτική.

-Μανώλαρος, Φ. (1997), *Η εγκληματικότητα των αλλοδαπών στην Ελλάδα στο σύστημα της Ποινικής Δικαιοσύνης*, Διπλωματική εργασία για το ΜΚΣ Τομέα Ποινικών Επιστημών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

-McGarrell, E./Castellano, T. (1991), «An Integrative Conflict Model of the Criminal Law Formulation Process», *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 28, σ. 174-196.

-Marshall, I.H. (1997α), «Minorities, Crime and Criminal Justice in the United States» στη συλλογή της ίδιας, *Minorities, Migrants and Crime*, Sage Publications, London, σ. 1-35.

-Marshall, I.H. (1997β), «Minorities and Crime in Europe and the United States: More Similar Than Different!» στη

συλλογή της ίδιας (1997), *Minorities, Migrants and Crime*, Sage Publications, London, σ. 224-241.

-Matsueda, R.L. (1997), «'Cultural deviance theory': The remarkable persistence of a flawed term», *Theoretical Criminology*, τόμ. 1,4, σ. 429-452.

-Merton, R. (1939), «Social Structure and Anomie», *American Sociological Review*, 3, σ. 672-82.

-Παπαθεοδώρου Θ. (1999), «Έγκλημα και τοπική κοινωνία: Η φανερή εγκληματικότητα στην Κέρκυρα κατά την περίοδο 1995-98», *Ποινική Δικαιοσύνη*, σ. 1155-1162.

-Rose, N. (2000), «The biology of culpability. Pathological identity and crime control in a biological culture», *Theoretical Criminology*, τόμος 4, αρ. 1, σ. 5-34.

-Ρωμανίδου, N.E. (2000), «Οι αλλοδαποί πρόσφυγες και μετανάστες ως θύματα», στο *Αφιέρωμα στη Μνήμη Ηλία Δασκαλάκη, Εγκληματίες και θύματα στο κατώφλι του 21^{ου} Αιώνα*, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα, σ. 193 επ.

-Sanders, C. R. και E. Lyon (1995), "Repetitive retribution: Media images and the cultural construction of Criminal Justice", Ferrell, J. και C. R. Sanders (επιμ.), *Cultural Criminology*, Boston: Northeastern University Press, 25-44.

-Savelsberg, J.J. (1999), *Human nature and social control in complex society. A critique of Charles Tittle's Control Balance*», *Theoretical Criminology*, Symposium on Charles R. Tittle, τόμος 3, αρ. 3, σ. 331-338.

-Sellin, T. (1938), *Culture Conflict and Crime*, Social Science Research Council, New York.

-Short, J. (1985), «The Level of Explanation Problem in Criminology», στη συλλογή του R.F. Meier, *Theoretical Methods in Criminology*, Sage Publ., Beverly Hills, σ. 51-71.

-Short, J.F. (1985), «The Level of Explanation Problem in Criminology», στη συλλογή του R.F. Meier, *Theoretical Methods in Criminology*, Sage Publ., Beverly Hills, σ. 51-71.

-Short, J.F. (1999), «Introduction: Revitalizing Criminology and Studies of Deviance», *Theoretical Criminology*, τόμος 3, αρ. 3, σ. 327-330.

-Smith, D. (1994), «Race, Crime and Criminal Justice» στη συλλογή των M. Maguire/ R. Morgan/ R. Reiner (1994), *The Oxford Handbook of Criminology*, Oxford, σ. 1042 επ.

-Spinellis, C.D./ Kranidioti, M. (1995), «Greek Crime Statistics», στη συλλογή των M. Jehle/C. Lewis (Home Office), *Improving Criminal Justice Statistics, National and International Aspects*, *Kriminologie und Praxis*, τόμος 15, *Kriminologische Zentralstelle*, Wiesbaden, σ. 67-88.

-Spinellis, C.D./ Dermati, S./ Koulouris, N. /Tavoulari, M. / Vidali, S. (1996), «Recent immigration and protection of migrants' human rights in Greece», *Χρονικά*, τόμος 9, Σεπτ., σ. 119-54.

-Σπινέλλη, Κ.Δ. (1997), «Η απεικόνιση της εγκληματικότητας στην Ελλάδα και στην Ευρώπη προαπαιτούμενο για τη χάραξη αντεγκληματικής πολιτικής» στη συλλογή της Α. Τσήτσουρα, *Αντεγκληματική πολιτική και δικαιώματα του ανθρώπου*,

Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, σ. 29-52.

-Spinellis, C.D. (1998), «Attacking Prison Overcrowding in Greece: A task of Sisyphus?» στη συλλογή των H.J. Albrecht, F. Duenkel, H.J. Kerner, J. Kuerzinger, H. Schoeh, K. Sessar και B. Villmow, Internationaen Perspektiven in Kriminologie und Strafrecht, Festschrift f'u'r G'u'nther Kaiser zum 70 Geburtstag, Dunker and Humblot, Berlin, σ. 1273-89.

-Σπινέλλης, Δ.Δ. (1987), «Η επιμέτρηση της ποινής σε περίπτωση της μετατροπής», Πρακτικά Α' Πανελληνίου Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Ποινικού Δικαίου, σ. 63 επ.

-Σπυράκος, Δ. (1994), «Η ποινική αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης στον Ν. 1975/1991» στη συλλογή του Ν.Ε. Κουράκη, Αντεγκληματική Πολιτική, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1994.

-Συκιώτου-Ανδρουλάκη, Α. (1998), «Εγκληματικότητα προσφύγων και μεταναστών», Εισήγηση στην Ημερίδα του Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών με θέμα «Πρόσφυγες και μετανάστες στην ελληνική αγορά εργασίας», 13 Ιουλίου 1998.

-Tatum, B. (1996), «The Colonial Model as a Theoretical Explanation of Crime and Delinquency» στη συλλογή της A.T. Sulton, Criminal Justice Administration and Crime Prevention, Boston, Butterworth-Heinemann, σ. 33-52.

-Τζαννετάκη, Α. (1998), Η μετατροπή και οι μετατροπές της, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.

-Tittle, C.R. (1995) Control Balance. Toward a General Theory of Deviance, Crime and Society, Westview Press, Boulder/Colorado.

-Tittle, C.R. (1997), «Thoughts stimulated by Braithwaite's analysis of control balance theory», Theoretical Criminology, τόμος 1, αρ. 1, σ. 99-110.

-Tittle, C.R. (1999), «Continuing the discussion of Control Balance», Theoretical Criminology, τόμος 3, αρ. 3, σ. 344-52.

-Vold, G.B./ Bernard, T.J. /Snipes, J.B. (1998), Theoretical Criminology, Oxford Univ. Press: New York.

-Young, J. (1974), "Mass media, drugs, and deviance", Deviance and Social Control, P. Rock και M. McIntosh (επιμ.), London: Tavistock, 229-259.